

HRD JOURNAL

ISSN : 3027-6918 (Online)
VOLUME 15. NUMBER 2.
DECEMBER 2024

*Department of Educational Administration,
Faculty of Education, Burapha University, Thailand*

Editor in Chief

Assistant Professor Dr.Paratchanun Charoenarpornwattana

Advisory Board

Associate Professor Dr.Sadayu Teeravanittrakul

Assistant Editor

Dr.Jindapa Leeniwa

Dr.Phairin Thongpharp

Managing Editor

Onchira Bunyaphala

Editorial Board

Professor Dr.Katsunori Kaneko	Osaka City University, Japan
Associate Professor Dr.Ian Smith	Australia
Dr.Su'an Ding	Guangxi University for Nationalities, China
Dr.Guyu Li	Kunming University, China
Dr.Roger James Nippard	Foundations for the Future Charter Academy, Canada
Professor Dr.Somsak Pantuwatana	Bangkok, Thailand
Distinguished Professor Dr.Jamnean Joungtrakul	BLCI Group, Thailand
Associate Professor Dr.Chalong Tubsree	Chonburi, Thailand
Associate Professor Dr.Sumet Ngamkanok	Burapha University, Thailand
Assistant Professor Dr.Punniththa Mrazek	Burapha University, Thailand
Assistant Professor Dr.Noppadol Prammanee	Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Thailand
Assistant Professor Dr.Kampanart Kusirirat	Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Thailand
Assistant Professor Dr.Nuchsharat Nuchprayoon	Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, Thailand

Assistant Professor Dr.Teutut Tresirichod	Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Thailand
Assistant Professor Dr.Nakhon Lalognum	Burapha University, Thailand
Assistant Professor Dr.Weerapun Panich	Burapha University, Thailand
Assistant Professor Dr.Thitichai Ruckbumrung	Burapha University, Thailand
Assistant Professor Dr.Sarun Phibanchon	Burapha University, Thailand
Assistant Professor Dr.Parinya Ruangtip	Burapha University, Thailand
Assistant Professor Dr.Kasemsan Panitcharoen	Burapha University, Thailand
Assistant Professor Dr.Tharn Thongngok	Chiangmai University, Thailand
Assistant Professor Dr.Rapin Chuchuen	Ratchathani University, Thailand
Acting Sub. Lieutenant Dr.Krisada Surumpai	Burapha University, Thailand
Dr.Saratid Sakulkoo	Nongkhai, Thailand
Dr.Pathawut Rakklint	Burapha University, Thailand
Dr.Pakkanat Chanthanavaranont Sompongamt	Burapha University, Thailand
Dr.Nuttchana Futemwong	Burapha University, Thailand
Dr.Panus Junsrithong	Burapha University, Thailand
Dr.Nathapob Somkid	Burapha University, Thailand
Dr.Samita Klinpong	Rangsit University, Thailand
Dr.Mesith Chaimanee	Shinawatra University, Thailand
Dr. Nart Nontasak	Chonburi, Thailand
Dr.Chalermsri Chantarathong	Chonburi, Thailand
Dr.Boonlada Kunavetchacij	Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Dr.Sanon Anantanand	Burapha University, Thailand
Dr.Karuna Seechompoo	Rambhai Barni Rajabhat University, Thailand
Dr.Krisana Kimlengchiu	Rajamangala University of Technology Krungthep, Thailand
Dr.Phattharamanat Sitrakul	Chiangmai University, Thailand
Dr.Pittaya Piromon	Chonburi, Thailand
Dr.Pattakorn Varayonpinit	Chonburi, Thailand

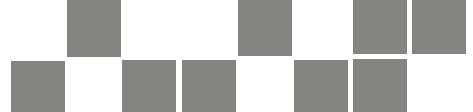
**Department of Educational Administration,
Faculty of Education,
Burapha University,
Thailand**

Contents

Editorial

	Page
Articles	
การพัฒนาการอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน ติรภานต์ ผ่องสุข, บุญรัตน์ แผลงคร	8
การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครุตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ รัฐมนัส ศรีตรังกุล	28
การบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้สำเร็จ ลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลburī เขต 1 ณัฐรักษ์ กอจันทึก, บุณณิชชา นาเชค, สุเมร งามกนก, สมพงษ์ บันทุ่น	48
การพัฒนาขอบข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียน ของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ชุณวัฒน์ ปุ่งบางกระดี, วิชัย สีสุด, ลูกัญญา แซ่บช้อย, รักษา ลุทธิพงษ์	69
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา ลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เมราวดี กาญจนคร, ประยูร อิ่มสถาเดช, สุเมร งามกนก	89
การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของคุณย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา กรณีศึกษา: จังหวัดพิษณุโลก พิชญาภา ยวงศ์ร้อย	110
Guidelines on Home-Based Learning for Improving the Body-Mass Index and Achievement of International Primary School Students in Bangkok, Thailand	125

Adam S. Buchanan, Montien Chomdokmai

HRD

JOURNAL

Editorial

วารสาร HRD Journal มีขอบเขตในการตีพิมพ์บทความวิจัย และบทความวิชาการ เกี่ยวกับศาสตร์ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การจัดการ การศึกษา และการบริหารการศึกษา โดยวารสาร HRD Journal เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อให้เป็นแหล่งในการตีพิมพ์และเผยแพร่ความที่มีมาตรฐานและคุณภาพในระดับสากล

การดำเนินการวารสารที่ผ่านมานั้น ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการทั้งในประเทศไทยและในระดับนานาชาติ โดยจะเห็นได้ว่า วารสาร HRD Journal มีบทความทั้งจากนักวิชาการชาวไทย และชาวต่างชาติ ทำให้สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น ความคิดเห็น ความต้องการของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ การบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาการอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสีบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครุศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก การพัฒนาของข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน และบทความภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับ Home-Based Learning for Improving the Body-Mass Index and Achievement of International Primary School Students

โดยวารสาร HRD Journal มีความยินดีเปิดรับบทความที่มีคุณภาพจากนักวิชาการ นักวิจัย ทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารจะสามารถก้าวขึ้นเป็นผู้นำในด้านวารสารวิชาการในอนาคตต่อไป

Editor in Chief

Paratchanun Charoenarpornwattana, Ph.D.

การพัฒนาการอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน

The Development of Online Training with Mobile Applications Using Inquiry-Based Training Process to Enhance Supervisors' Knowledge of Providing Positive Feedback

Received: 1 July 2024

Revised: 22 July 2024

Accepted: 30 July 2024

ศิริกานต์ ผ่องสุข, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
บุญรัตน์ แพลงศร, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน 2) ศึกษาผลลัมภ์ของการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน เรื่องการให้คำแนะนำเชิงบวก กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานระดับหัวหน้างาน จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) โมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง การให้คำแนะนำเชิงบวก 2) แบบวัดผลลัมภ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมออนไลน์แอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่องการให้คำแนะนำเชิงบวก 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน เรื่องการให้คำแนะนำเชิงบวก ผลการวิจัยพบว่า 1) โมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง การให้คำแนะนำเชิงบวก มีผลประเมินคุณภาพสีอ่อนและแอปพลิเคชัน โดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยในระดับดีมาก ($M = 4.69$, $S.D. = 0.41$) 2) แบบวัดผลลัมภ์ที่ของผู้เข้าอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง การให้คำแนะนำเชิงบวก มีค่าเฉลี่ยในระดับดีมาก ($M = 4.69$, $S.D. = 0.41$) 3) ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง การให้คำแนะนำเชิงบวก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.78$, $S.D. = 0.25$)

คำสำคัญ: โมบายแอปพลิเคชัน, การฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้, คำแนะนำเชิงบวก

Abstract The objectives of this research are to 1) Develop online training using mobile applications. Using an inquiry-based training process to develop knowledge about giving positive advice to supervisors. 2) Study the results of online training using mobile applications. Using an inquiry-based training process to develop knowledge about giving positive advice to supervisors. 3) Study the satisfaction of supervisors. Participants towards online training with mobile applications about giving positive advice the sample group consisted of 32 employees at the supervisory level. The research tools were 1) Mobile applications. Using an inquiry-based training process on giving positive advice. 2) Online training application achievement measurement model. Using an inquiry-based training process on providing positive advice 3) Questionnaire on participants' satisfaction with online training using mobile applications. About giving positive advice The results of the research found that 1) mobile applications using an inquiry-based training process on giving positive advice. There are results for evaluating the quality of media and applications by experts the average was at a very good level ($M = 4.69$, $S.D. = 0.41$). 2) Measurement of achievement of online training participants using mobile applications using an inquiry-based training process on giving positive advice. Scores after the training were higher than before the training with statistical significance at the .01 level. 3) Level of participants' satisfaction with online training using mobile applications. Using the training process Search for knowledge about giving positive advice. Overall it was at the highest level ($M = 4.78$, $S.D. = 0.25$).

Keywords: Mobile application, Inquiry-based training, Positive feedback

บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนาบุคลากรด้วยกระบวนการฝึกอบรม โดยส่วนใหญ่ยังคงใช้การบรรยายจากวิทยากรเป็นหลัก ผู้เข้าอบรมมีบทบาทเพียงเป็นผู้รับฟังและขาดโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนอกเหนือจากนี้ การกำหนดเวลาในการอบรมมักไม่สอดคล้องกับภาระหน้าที่ของผู้เข้าอบรม ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ความรู้ที่ได้รับกับการปฏิบัติงานจริงได้ อีกทั้งยังไม่มีการติดตามผลหลังการอบรม จึงทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรในปัจจุบัน โดยพนักงานที่มีอายุงานเกินกว่า 3 ปี แต่ยังคงระดับตำแหน่งเดิมไม่มีการปรับเลื่อนขั้น ซึ่งขั้นตอนการปรับเปลี่ยนขั้นเลื่อนตำแหน่งต้องมีการประเมินผลงานและความสามารถด้านการบริหารจัดการ โดยผลการประเมินปฏิบัติงานของระดับหัวหน้างาน ใช้หลักความสามารถด้านการบริหารจัดการ Managerial Competency 5 ด้าน ได้แก่ 1) Leadership ภาวะผู้นำ 2) Coaching การสอนงาน 3) Planning and Organization การวางแผนและการจัดการ 4) Problem-Solving and Decision Making การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ และ 5) Management People and Performance การบริหารบุคคล

การบริหารจัดการบุคคลากรและประสิทธิภาพ โดยค่าเฉลี่ยผลการประเมินหัวหน้างานจำนวน 37 คน ประจำปี 2565 (Rating scale) มีดังนี้ 1) ภาวะผู้นำ ค่าเฉลี่ย 3.53 2) การสอนงาน ค่าเฉลี่ย 3.92 3) การวางแผนและการจัดการ ค่าเฉลี่ย 3.81 4) การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ย 3.81 และ 5) การบริหารจัดการบุคคลากรและประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ย 3.76 จะเห็นได้ว่า ด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินต่ำกว่าด้านอื่น ๆ (อ้างอิงข้อมูลผลการประเมินจากฝ่ายทรัพยากรบุคคลบริษัทมหาชน แห่งหนึ่ง ประกอบกิจการด้านการผลิตและจำหน่ายเครื่องรองน้ำ, 2566) โดยความสามารถหรือสมรรถนะของทรัพยากรบุคคลหรือคำว่า Competency ซึ่งหมายถึง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของบุคคล มีผลต่อความสามารถของงานที่ทำได้ดีกว่ามาตรฐาน และต้องเป็นสิ่งที่สามารถเพิ่มพูนได้ด้วยวิธีการฝึกอบรม (Chandler, 2000)

ในสภาพการฝึกอบรมบุคคลากรในปัจจุบัน พบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นจากผู้จัดการฝึกอบรมและผู้เข้าอบรม ซึ่งปัญหาที่พบเจอจากการเข้าสังเกตการณ์ และสอบถามความคิดเห็นจากผู้เข้าอบรม สรุปได้ดังนี้ 1) ปัญหาสืบที่ไม่เข้มงวดในการเข้าอบรม 2) ปัญหาผู้เข้ารับการอบรมไม่มีส่วนร่วม กับกิจกรรม เป็นการนั่งเรียนเพื่อรับรู้เนื้อหา 3) ปัญหาผู้เข้ารับการอบรมที่มีภาระหนักที่การปฏิบัติงาน ทำให้บางครั้งไม่สะดวกเข้าอบรมตามเวลาที่สถาบันกำหนด ซึ่งการพัฒนาบุคคลากรให้มีประสิทธิภาพนั้น ย่อมต้องมีการจัดการฝึกอบรมอยู่เสมอ แต่จะใช้วิธีการอบรมแบบเดิม ๆ โดยการเข้าห้องอบรม ก็เป็นปัญหาที่ผู้เข้าอบรมไม่สะดวกตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น และในปัจจุบันการเข้ามาของเทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้รูปแบบการเรียนรู้และการสอนต้องปรับเปลี่ยนตาม ผู้เรียนในยุคปัจจุบันมีความคุ้นเคย กับการใช้เทคโนโลยีในการค้นหาข้อมูลและการสื่อสาร จึงเป็นโอกาสที่ดีในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมในรูปแบบของการฝึกอบรมออนไลน์ เพราะการฝึกอบรมออนไลน์เป็นการเรียนการสอนที่นำเสนอเนื้อหาผ่านระบบออนไลน์ตั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไป หรือไม่มีการเรียนการสอนในชั้นเรียนเลย เป็นการสื่อสารแลกเปลี่ยนเนื้อหาสาระต่าง ๆ จะเกิดขึ้นบนสภาพแวดล้อมแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Yanuschika, Pakhomova and Batbold, 2015)

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2567) สรุปข้อมูลในปี 2567 ไตรมาสที่ 1 มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสูงถึง 59.0 ล้านคน และมีผู้ใช้โทรศัพท์มือถืออยู่ที่ 62.9 ล้านคน เมื่อพิจารณาแนวโน้ม การใช้งานโทรศัพท์มือถือมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 94.7 ในปี 2566 (ไตรมาส 1) เป็นร้อยละ 95.4 ในปี 2567 (ไตรมาส 1) และผลการสำรวจผู้มีงานทำจำแนกตามสภาพการทำงาน ลูกจ้างเอกชน ใช้โทรศัพท์มือถือสูงถึง 99.3% เห็นได้ว่า ประชากรส่วนใหญ่มีการใช้งานโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต ในชีวิตประจำวันในการสืบค้นหาความรู้ ข้อมูล การติดต่อสื่อสาร การเข้ามาของเทคโนโลยีดิจิทัล ในชีวิตประจำวันส่งผลให้รูปแบบการดำเนินชีวิตและการเรียนรู้ต้องมีการปรับเปลี่ยนตาม ผู้เรียนในยุคปัจจุบันมีความคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีในการค้นหาข้อมูลและการสื่อสาร จึงเป็นโอกาสที่ดีในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการศึกษา เครื่องมือที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการนี้ได้คือ การใช้แอปพลิเคชันบนมือถือหรือโน้ตบุ๊ก แอปพลิเคชัน เป็นซอฟต์แวร์ประเภทหนึ่งที่ออกแบบและพัฒนาขึ้นมา เพื่อใช้งานบนอุปกรณ์พกพา ทำหน้าที่คล้ายโปรแกรมที่อยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่มีขนาดเล็กกว่า ใช้งานได้จ่าย (Digimusketeers, 2566) สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา และช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ซึ่งในปัจจุบันมีให้เลือกใช้อย่างหลากหลายและเข้าถึงได้่ายมากรขึ้น การเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ไม่ว่าจะอยู่ที่บ้าน บนท้องถนน หรือในสถานที่ต่าง ๆ และยังช่วยลดการใช้ทรัพยากร เช่น กระดาษ หนังสือ เครื่องเขียน หมึกพิมพ์ สามารถใช้เทคโนโลยีที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้แบบอินเทอร์แอคทีฟได้ เช่น การใช้เกมหรือการทำแบบฝึกหัด เพื่อกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน รวมไปถึงการปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับความต้องการและระดับความสามารถของผู้เรียนได้ เช่น การจัดเรียนเนื้อหาตามระดับความยากง่าย หรือการปรับปรุงเนื้อหาที่ทันสมัยอยู่เสมอ สามารถรับข้อมูลและอัพเดทข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ทำให้กระบวนการฝึกอบรมเป็นไปได้ตลอดเวลาตามความต้องการของผู้เรียนเอง

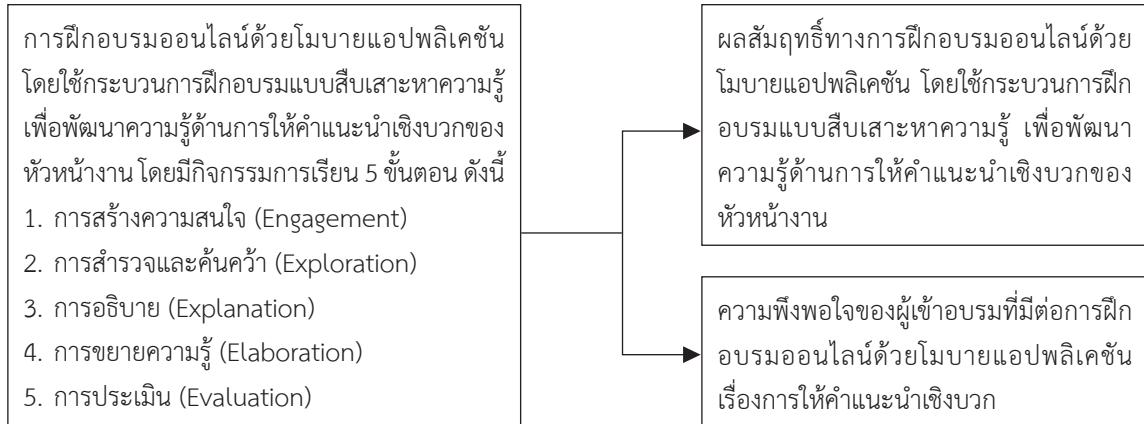
กระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-Based Learning: IBL) เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสแก่ผู้เรียนในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนค่อยสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งจะช่วยพัฒนาผลลัพธ์จากการเรียนให้เป็นอย่างดี (นันทวุฒิ ศรีระษา, ภัทรภร ชัยประเสริฐ และเชษฐ์ศิริสวัสดิ์, 2564) กระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน มีดังนี้ 1) ผู้สอนสร้างความสนใจโดยการใช้คำถามกระตุ้นความสนใจ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถามหรือประเด็นการศึกษาอย่างมีทิศทาง 2) สำรวจและค้นหา โดยผู้เรียนวางแผนกำหนดแนวทางในการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล 3) อธิบายและลงข้อสรุป โดยผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มารวบรวม 4) ขยายความรู้ โดยผู้เรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติม โดยนำความรู้ที่ได้ไปเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ 5) ประเมินความรู้ โดยผู้สอนประเมินความรู้จากการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน ว่ามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหามากน้อยเพียงใด

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการฝึกอบรมด้วยโมบายแอปพลิเคชันร่วมกับการนำกระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อเพิ่มระดับความรู้ทางด้านการให้คำแนะนำเชิงบวก ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานบุคคลในองค์กร เพื่อให้เกิดบรรยากาศในทางสร้างสรรค์ การยอมรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น โดยการออกแบบเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรมจะตอบสนองต่อความต้องการของทางบริษัทฯ เนื่องจากเนื้อหามีส่วนที่ตรงกับสมรรถนะหลักของทางบริษัทฯ รวมไปถึงศักยภาพความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ และการใช้งานแอปพลิเคชัน เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ในเนื้อหานี้ ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. พัฒนาการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน
2. ศึกษาผลลัพธ์การฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน
3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน

กรอบแนวคิดงานวิจัย

สมมติฐานงานวิจัย

ผู้เข้าอบรมมีคะแนนผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน มีคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญที่ .01

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ พนักงานของบริษัทมหาชนแห่งหนึ่ง ประกอบกิจการด้านการผลิตและจำหน่ายเครื่องกรองน้ำ มีพนักงานจำนวน 200 คนขึ้นไป

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ พนักงานระดับหัวหน้างาน ประกอบไปด้วย หัวหน้างานสายงานการตลาด จำนวน 7 คน สายงานบริหารงานบุคคล จำนวน 11 คน สายงานปฏิบัติการ 3 สายงานบริหาร 4 และสายงานเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 7 คน รวมทั้งหมด 32 คน ได้มาโดยการใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

- การฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- ผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน เรื่องการให้คำแนะนำเชิงบวก

- ความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน เรื่องการให้คำแนะนำเชิงบวก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. โมบายแอปพลิเคชันโดยกระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง การให้คำแนะนำเชิงบวก
2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมออนไลน์แอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่องการให้คำแนะนำเชิงบวก
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน เรื่องการให้คำแนะนำเชิงบวก

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

โมบายแอปพลิเคชัน มีขั้นตอนสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การฝึกอบรมออนไลน์ 2) การออกแบบแผนการฝึกอบรมออนไลน์ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรมออนไลน์ 4) ขั้นตอนการสร้างสื่อที่ใช้ในการอบรมออนไลน์ 5) การให้คำแนะนำเชิงบวก และ 6) กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้

2. ออกแบบร่างแผนการฝึกอบรมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ โดยแผนการอบรมออนไลน์มีทั้งหมด 4 ครั้ง

3. นำแบบร่างแผนการฝึกอบรมออนไลน์ ให้วิทยากรด้านการพัฒนาบุคลากรของบริษัทฯ เอกชนแห่งหนึ่ง ตรวจสอบเนื้อหาและกิจกรรมในการอบรม จำนวน 2 ท่าน และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข แผนการฝึกอบรมออนไลน์

4. นำแบบร่างแผนการฝึกอบรมออนไลน์ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของแผนการฝึกอบรมออนไลน์ในด้านเนื้อหา ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และด้านกระบวนการฝึกการอบรม โดยผลการประเมินคุณภาพแผนการฝึกอบรมออนไลน์ พบร่วมอยู่ในระดับ ดีมาก ($M = 4.64$, $S.D. = 0.49$)

5. นำแผนการฝึกอบรมออนไลน์ไปพัฒนาสื่อและกิจกรรม โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดการออกแบบของ ADDIE Model (Seels and Glasgow, 1998) มาใช้ในการพัฒนาสื่อและโมบายแอปพลิเคชัน โดยมีลำดับ 5 ขั้นตอน ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ (Analysis)

- วิเคราะห์ผู้เข้าอบรม กำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือพนักงานระดับหัวหน้างาน ในสายงานการตลาด สายงานทรัพยากรบุคคล สายงานเทคโนโลยีสารสนเทศ ของบริษัทฯ เอกชนแห่งหนึ่ง จำนวน 32 คน

- วิเคราะห์เนื้อหา โดยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาออกเป็น 3 บทเรียน ได้แก่ 1) ความหมายของการให้คำแนะนำเชิงบวก 2) การให้คำแนะนำเชิงบวกกับลูกน้องแต่ละประเภท 3) เทคนิคการให้คำแนะนำเชิงบวก

5.2 การออกแบบ (Design)

- ศึกษาเอกสารและขั้นตอนการออกแบบสื่อโมชั้นกราฟิก
- ร่างสตอรี่บอร์ดของ 3 บทเรียน โดยการระบุคำบรรยาย ภาพประกอบ การเลือกใช้ตัวละคร เสียงประกอบ รูปแบบการจัดวางสื่อ และเทคนิคอื่น ๆ เพื่อให้มีความน่าสนใจ

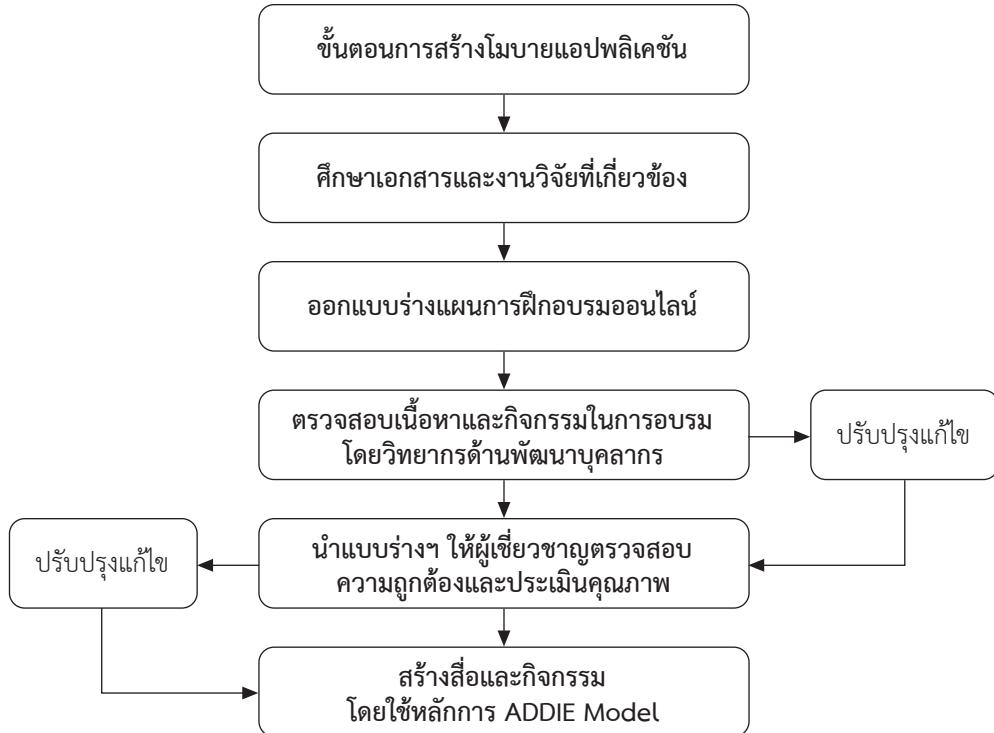
5.3 การพัฒนา (Development) โดยแบ่งการพัฒนาการสื่อโมชั้นกราฟิกและการพัฒนาแอปพลิเคชัน มีรายละเอียดดังนี้

- การพัฒนาสื่อโมชั้นกราฟิก มี 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1) นำแบบร่างสตอรี่บอร์ด สร้างสื่อโมชั้นกราฟิก 2) บันทึกเสียงบรรยาย 3) นำเสียงบรรยายวางตามตำแหน่ง 4) เพิ่มข้อความประกอบปรับขนาดและสีของข้อความให้เหมาะสม 5) เพิ่มเสียงประกอบเพื่อให้มีความน่าสนใจ 6) ตรวจสอบความถูกต้องของสื่อโมชั้นกราฟิก 7) นำสื่อโมชั้นกราฟิกที่สร้างเสร็จแล้วขึ้ปโหลดในโปรแกรม YouTube เพื่อใช้ในการประเมินและทดลองใช้ 8) นำสื่อโมชั้นกราฟิกไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อให้ข้อเสนอแนะนำไปปรับปรุงสื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไข

- การพัฒนาแอปพลิเคชัน มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาวิธีการพัฒนาแอปพลิเคชันจากเอกสารและเว็บไซต์ Wix.com 2) กำหนดโครงสร้างแอปพลิเคชัน 3) ออกแบบหน้าจอสำหรับนำทาง 4) นำสื่อโมชั้นกราฟิก และกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรม อัปโหลดเข้าระบบของแอปพลิเคชัน และตั้งค่าให้สามารถใช้งานได้จริง

5.4 การนำไปใช้ (Implementation) ทดสอบการใช้งานของโมบายแอปพลิเคชัน ตรวจสอบความถูกต้อง การเชื่อมโยงของเนื้อหาและกิจกรรม ทดสอบการใช้งานโมบายแอปพลิเคชันเพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้งานและการเชื่อมโยงของกิจกรรม และนำมาปรับปรุงแก้ไข

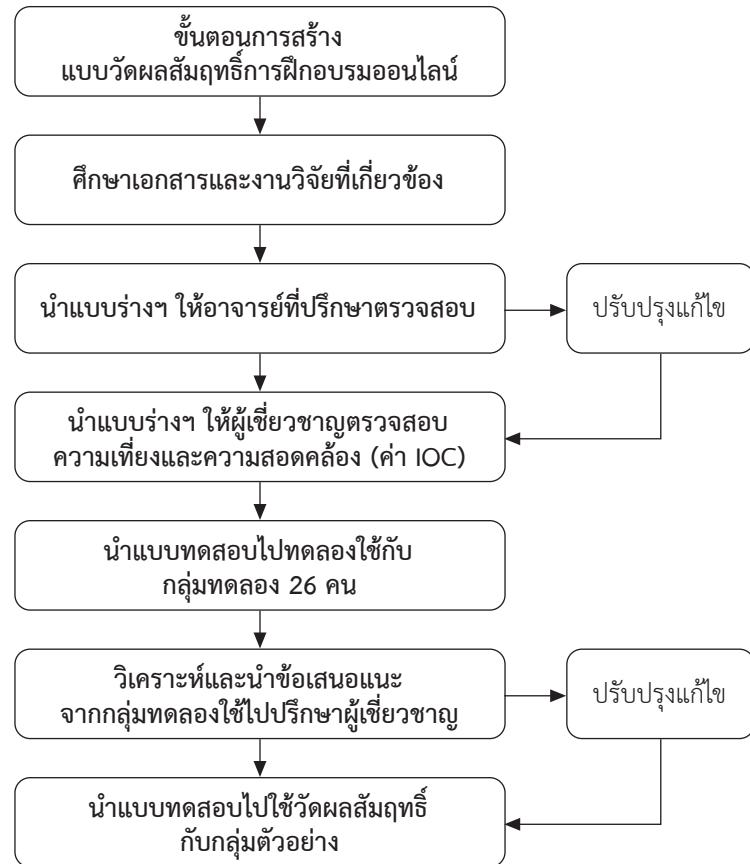
5.5 ประเมินผล (Evaluation) สร้างแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง การให้คำแนะนำเชิงบวก ด้วยเกณฑ์ค่าเฉลี่ย (M) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ใช้เกณฑ์แบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ หัวข้อในการประเมิน ดังนี้ 1) ด้านการออกแบบสื่อ 2) ด้านแอปพลิเคชัน และ 3) ด้านการเชื่อมโยง (ผลการประเมินรายละเอียดตามตารางที่ 1)

แผนผังที่ 1 แสดงขั้นตอนการสร้างโมบายแอปพลิเคชัน

แบบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมออนไลน์ มีขั้นตอนสร้างเครื่องมือ ดังนี้

- ศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง กำหนดวัตถุประสงค์และระดับความรู้ที่ต้องการวัดผลผู้วิจัยเลือกใช้ตารางคุณสมบัติข้อสอบ Cognitive Domain (Anderson & Krathwohl, 2001) ข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
- นำแบบร่างแบบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมออนไลน์ ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข
- นำแบบร่างแบบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมออนไลน์ ประเมินคุณภาพด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่น้อยกว่า 0.5 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้
- นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่มีคุณสมบัติเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 26 คน เพื่อนำมาคิดค่าคะแนนแบบอิงเกณฑ์ ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเที่ยง โดยใช้โปรแกรมช่วยวิเคราะห์ข้อสอบ (ปกรณ์ ประจุบาน, 2541)
- นำผลการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะจากกลุ่มทดลองใช้ ไปปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงข้อสอบ
- นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วนำไปใช้วัดผลสัมฤทธิ์กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

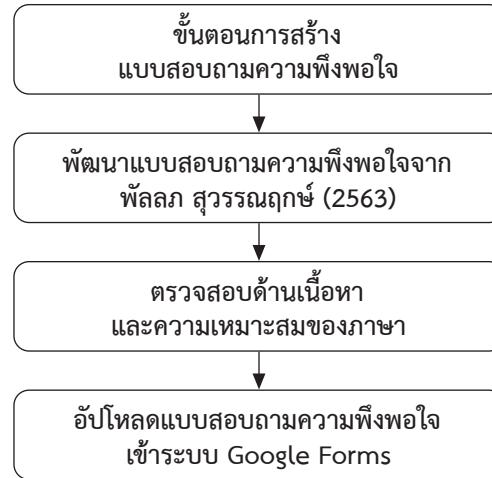
แผนผังที่ 2 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมออนไลน์

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมต่อการใช้งานแอปพลิเคชัน มีขั้นตอนสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมออนไลน์ ที่มีต่อการใช้งานมีมายแอปพลิเคชัน เรื่องการให้คำแนะนำเชิงบวก โดยพัฒนาแบบสอบถามความพึงพอใจของ พล.อ. พล.อ. สุวรรณฤกษ์ (2563) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ 1) ด้านการใช้งานแอปพลิเคชัน: เนื้อหา, รูปแบบแอปพลิเคชัน, สื่อการเรียน, กิจกรรม, ประโยชน์ที่ได้รับ และ 2) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม: สิ่งที่ประทับใจ, สิ่งที่ควรปรับปรุง, บทเรียนที่ต้องการในครั้งถัดไป โดยใช้เกณฑ์แบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ทำการตรวจสอบทางด้านเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เมื่อตรวจสอบความถูกต้อง

3. อัปโหลดแบบสอบถามความพึงพอใจเข้า Google Forms เพื่อใช้ในการประเมิน

แผนผังที่ 3 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหัวหน้างาน จำนวน 32 คน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ควบคุมการทดลองด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นเตรียม

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลฝ่ายทรัพยากรบุคคลของบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ระยะเวลาดำเนินการ 5 วัน

1.2 ผู้วิจัยประสานงานกับวิทยากรของบริษัทเอกชนที่ส่งหนังสืออนุญาต เพื่อขอความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลและการทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย โดยกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรมออนไลน์ จำนวน 2 สัปดาห์ ตามแผนการฝึกอบรมที่กำหนดไว้ ระยะเวลาดำเนินการ 3 วัน

2. ขั้นทดลอง

2.1 ผู้วิจัยส่งคู่มือขั้นตอนการใช้งานแอปพลิเคชัน รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรมให้กับกลุ่มตัวอย่าง และอธิบายขั้นตอนการฝึกอบรมและการใช้งานโดยไม่ระบุชื่อ แอปพลิเคชัน

2.2 ให้ผู้เข้าอบรมทำแบบทดสอบความรู้ก่อนฝึกอบรม (Pre-test) และเริ่มกิจกรรมการฝึกอบรมออนไลน์ตามแผนที่กำหนดไว้ โดยใช้ระยะเวลา 14 วัน

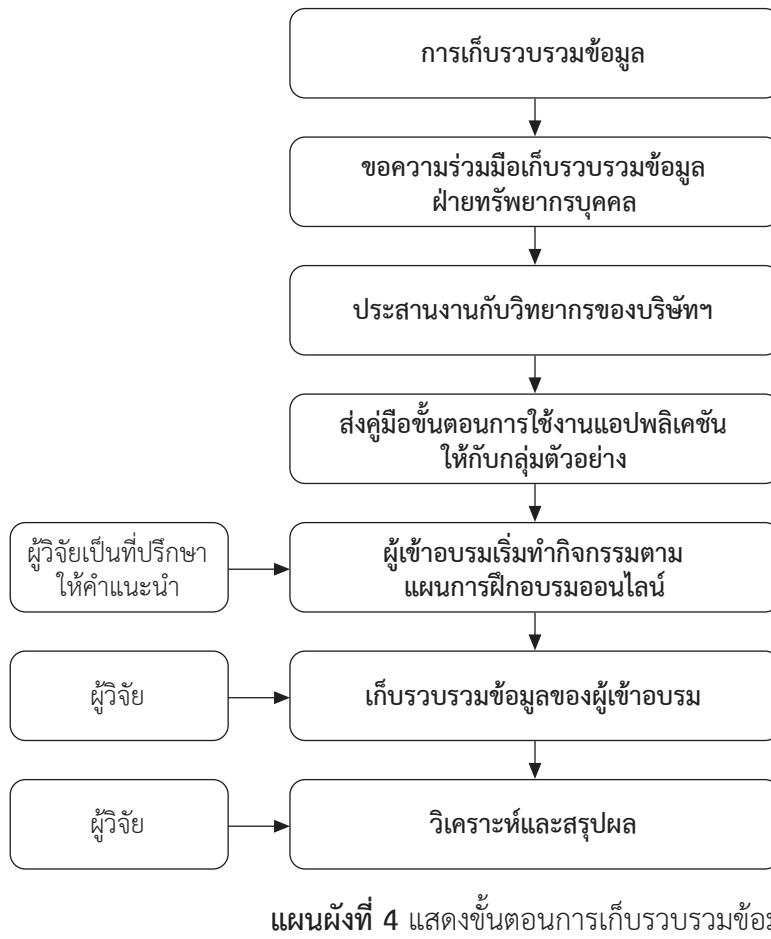
2.3 ผู้วิจัยค่อยเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำแก่ผู้เข้าร่วมอบรม และติดตามความคืบหน้าของผู้เข้าอบรมหากมีผู้เข้าอบรมไม่ได้เข้าฝึกอบรมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

2.4 เมื่อถึงสัปดาห์สุดท้าย ผู้วิจัยต้องตรวจสอบว่าผู้เข้าอบรมได้ฝึกอบรมครบถ้วนแล้ว และได้ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) รวมไปถึงการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมแล้ว จึงจะถือว่าจบหลักสูตรการฝึกอบรมออนไลน์ เรื่องการให้คำแนะนำนำเชิงบวก

2.5 เก็บรวบรวมข้อมูลของผู้เข้าอบรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาสรุปผลและวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป โดยผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการรวบรวมและสรุปผล เป็นระยะเวลา 7 วัน

3. ขั้นการวิเคราะห์

- 3.1 วิเคราะห์และสรุปผลจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์จากการฝึกอบรมออนไลน์
- 3.2 วิเคราะห์และสรุปผลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม

ผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1. พัฒนาการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสื่บเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน ผลการวิจัย พบว่า การประเมินคุณภาพสื่อและแอปพลิเคชันของการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบาย แอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสื่บเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำ เชิงบวกของหัวหน้างาน รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพสื่อและโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่องการให้คำแนะนำสำหรับบุคคล

ด้าน	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	M	S.D.	ระดับคุณภาพ
		1	2	3				
ด้านการ ออกแบบสื่อ	- เทคนิคการนำเสนอข่าวยกระดับ	4	4	5	13	4.33	0.58	ดี
	ความสนใจของผู้เข้าอบรม	4	5	4	13	4.33	0.58	ดี
	- ขนาดตัวอักษร ลักษณะตัวอักษร	4	5	5	14	4.67	0.58	ดีมาก
	การจัดวาง	5	5	4	14	4.67	0.58	ดีมาก
	- ภาพกราฟิกและรูปแบบการ เคลื่อนไหว	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
	- ดนตรีประกอบ	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
	- เสียงบรรยายขัดเจน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
	- การเลือกใช้ตัวละครในการ ดำเนินบทเรียน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
	- การนำเสนอของสื่อเป็นไปอย่าง ต่อเนื่อง	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
		รวมค่าเฉลี่ย			4.71	0.33	ดีมาก	
ด้าน แอปพลิเคชัน และสื่อ ดิจิทัล	- การติดตั้งและเข้าใช้งานได้ง่าย	5	4	4	13	4.33	0.58	ดี
	และสะดวก	5	5	4	14	4.67	0.58	ดีมาก
	- รูปแบบการนำทาง บูรณาการ	5	5	4	14	4.67	0.58	ดีมาก
	- แอปพลิเคชันมีความเหมาะสม ต่อการใช้งาน	5	5	4	14	4.67	0.58	ดีมาก
	- โภนสื่อของหน้าจอแอปพลิเคชัน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
		รวมค่าเฉลี่ย			4.66	0.43	ดีมาก	
ด้านการ เชื่อมโยง	- การเชื่อมโยงในแต่ละหน้าของ	5	5	4	14	4.67	0.58	ดีมาก
	แอปมีความเหมาะสม	5	4	5	14	4.67	0.58	ดีมาก
	- การเชื่อมโยงบทเรียนกับกิจกรรม	4	5	5	14	4.67	0.58	ดีมาก
	ใช้งานได้สะดวก	5	5	5	14	4.67	0.58	ดีมาก
		รวมค่าเฉลี่ย			4.67	0.58	ดีมาก	
		รวมค่าเฉลี่ยทั้งหมด			4.69	0.41	ดีมาก	

จากการตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพสื่อและแอปพลิเคชันการฝึกอบรมออนไลน์โดยใช้กระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่องการให้คำแนะนำเชิงบวก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($M = 4.69$, $S.D. = 0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการออกแบบสื่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($M = 4.71$, $S.D. = 0.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเลือกใช้ตัวละครในการดำเนินบทเรียน เสียงบรรยาย และการนำเสนอของสื่อเป็นไปอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับดีมาก ($M = 5.00$, $S.D. = 0.00$) รองลงมา คือ ภาพกราฟิก รูปแบบการเคลื่อนไหว และดนตรีประกอบ อยู่ในระดับดีมาก ($M = 4.67$, $S.D. = 0.58$) และ เทคนิคการนำเสนอช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ ขนาดตัวอักษร การใช้สี และตัวแห่งการจัดวาง อยู่ในระดับดี ($M = 4.33$, $S.D. = 0.58$) ตามลำดับ

ด้านแอปพลิเคชัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($M = 4.66$, $S.D. = 0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การโอนสืขของหน้าจอแอปพลิเคชันอยู่ในระดับดีมาก ($M = 5.00$, $S.D. = 0.00$) รองลงมา แอปพลิเคชันมีความเหมาะสมสมต่อการใช้งาน และรูปแบบการนำทาง ปุ่มกด ไอคอน อยู่ในระดับดีมาก ($M = 4.67$, $S.D. = 0.58$) และการติดตั้งและเข้าใช้งานได้ง่าย และสะดวก อยู่ในระดับดี ($M = 4.33$, $S.D. = 0.58$) ตามลำดับ

ด้านการเชื่อมโยง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($M = 4.67$, $S.D. = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเชื่อมโยงในแต่ละหน้าของแอปมีความเหมาะสม การเชื่อมโยงบทเรียนกับกิจกรรมใช้งานได้สะดวก และการประมวลผลมีความรวดเร็ว ($M = 4.67$, $S.D. = 0.58$) โดยทั้ง 3 ข้อ อยู่ในระดับดีมาก

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2. ศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน ผลการวิจัย พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนฝึกอบรมกับหลังฝึกอบรม

($n = 32$)

ทดสอบ	คะแนนเต็ม	M	S.D.	t	p
ก่อนอบรม	20	9.59	1.93	24.92	0.000*
หลังอบรม	20	16.47	1.60		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้าอบรมออนไลน์ พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการอบรม (16.47 คะแนน) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการอบรม (9.59 คะแนน) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งพิจารณาผลการวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า

การฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน มีผลต่อการพัฒนาความรู้ของผู้เข้าอบรมโดยมีผลที่ชัดเจนทางสถิติว่าคะแนนสอบหลังการอบรมมีคะแนนการทำแบบทดสอบที่เพิ่มขึ้น

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน ผลการวิจัย พบว่า การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน ผลการประเมินมีรายละเอียดตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน

(n = 32)

รายการประเมิน	M	S.D.	แปลผล
1. สื่อโมชั่นกราฟิกมีความน่าสนใจ	4.84	0.37	มากที่สุด
2. กิจกรรมและแบบทดสอบมีความเหมาะสม	4.84	0.37	มากที่สุด
3. รูปแบบการนำทาง เมนู ไอคอน ใช้งานได้ง่าย	4.81	0.40	มากที่สุด
4. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	4.81	0.40	มากที่สุด
5. การจัดรูปแบบแอปฯ อ่านง่าย น่าใช้งาน	4.78	0.42	มากที่สุด
6. เนื้อหาบทเรียนชัดเจน เข้าใจง่าย น่าสนใจ	4.78	0.42	มากที่สุด
7. ขนาดและสีของตัวอักษรมีความเหมาะสม	4.78	0.42	มากที่สุด
8. ประโยชน์ที่ได้รับหลังการอบรม	4.78	0.42	มากที่สุด
9. ภาพและเสียง มีความชัดเจน คมชัด	4.75	0.51	มากที่สุด
10. การติดตั้งและเข้าใช้งานได้ง่ายและสะดวก	4.72	0.46	มากที่สุด
รวม	4.78	0.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน ภาพรวมอยู่ในระดับ ความพึงพอใจมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 4.78 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมที่ 0.25

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการของการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยกระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1. ผลการพัฒนาโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการผลิตสื่อ และแอปพลิเคชัน พบว่า คุณภาพด้านโมบายแอปพลิเคชัน เรื่องการให้คำแนะนำเชิงบวก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจาก การพัฒนาโมบายแอปพลิเคชัน เรื่องการให้คำแนะนำเชิงบวกได้มีการออกแบบเนื้อหาและกิจกรรม ตามลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน ด้วยการนำกระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้มาเป็นหลักการในการออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ภายในบทเรียนที่ใช้ในการฝึกอบรมให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์และ มีความเหมาะสมที่สามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชันได้ สอดคล้องกับ นพดล แสงทอง (2562) โดยการศึกษาผลการพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษาร่วมกับเทคนิค จีกซอร์ สรุปผลภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2. ผลการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน พบว่า คะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนการฝึกอบรมและคะแนนการทำแบบทดสอบ หลังการฝึกอบรม โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน มีค่าเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรม ($M = 9.59$, $S.D. = 1.93$) และมีค่าเฉลี่ย หลังการฝึกอบรม ($M = 16.47$, $S.D. = 1.60$) และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนการฝึกอบรมและคะแนน หลังการฝึกอบรม พบว่า คะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากการฝึกอบรมออนไลน์ได้มีการสร้างสื่อโมชัน กราฟิกที่รวมเนื้อหาที่ครอบคลุมในการทำแบบทดสอบ และกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมได้ทบทวน ความรู้ ได้แชร์ประสบการณ์จริง และการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่ได้จากการฝึกอบรมออนไลน์ ซึ่งคะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมแสดงให้เห็นว่า การสร้างสื่อโมชันกราฟิกที่ใช้ในการ ฝึกอบรม รวมไปถึงกิจกรรมและแบบทดสอบ มีความสอดคล้องกัน โดยผู้เข้าอบรมสามารถเรียนรู้และพัฒนา ความรู้ของตนเองได้ สอดคล้องกับ พิเชษฐ์ เทบำรุง (2562) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยใช้การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการเรียนรู้ แบบอุปนัย เพื่อพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3. ผลประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมออนไลน์ด้วยโมบาย แอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำ เชิงบวกของหัวหน้างาน พบว่า มีระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.78$,

S.D. = 0.25) เนื่องจากแอปพลิเคชันการให้คำแนะนำเชิงบวกเป็นการให้ความรู้กับผู้เข้าอบรมได้พัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง การอบรมได้สะท้อนทุกที่ทุกเวลาและตอบโจทย์ในยุคปัจจุบัน ที่ไม่มีเวลาเข้าอบรมในห้องอบรมได้ และด้วยเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการให้คำแนะนำเชิงบวกที่เหมาะสมกับลูกน้อง แต่ละประเภทและเทคนิคในการให้คำแนะนำเชิงบวกนี้ ผู้เข้าอบรมสามารถนำไปใช้ได้ในการบริหารด้านบุคคลากร เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น และยังมีความคิดเห็นจากผู้เข้าอบรมต่อไปในรายละเอียด ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ในการทำงานได้จริง สามารถพัฒนาความรู้ในการให้คำแนะนำเชิงบวกและนำไปใช้กับลูกน้องหรือเพื่อนร่วมงานได้ ทำให้บรรยายการในการทำงาน รวมไปถึงประสิทธิภาพการทำงานระหว่างหัวหน้าและลูกน้องดีขึ้น และควรให้มีการพัฒนาหลักสูตรการอบรมอื่น ๆ ต่อไป เพื่อใช้พัฒนาความรู้ของบุคคลากร ตำแหน่งอื่น ๆ ในองค์กรอีกด้วย สอดคล้องกับ พิมพ์บวีณ์ สุวรรณโน (2562) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ รายวิชาการวิจัยทางการศึกษาบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ สำหรับนักศึกษา พぶว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้รายวิชาการวิจัยทางการศึกษาบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยไปใช้

1. ผลจากการวิจัยการพัฒนาการอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน แสดงให้เห็นว่าการนำระบบการจัดฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชันโดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นการเพิ่มช่องทางความรู้ เพื่อการพัฒนาความรู้ในการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน ความสะดวกสบายของผู้เข้าอบรมที่ไม่ต้องจำกัดเวลาการอบรม ไม่รบกวนช่วงเวลาในการปฏิบัติงาน และสามารถทบทวนความรู้ได้เมื่อต้องการ รวมไปถึงการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมแบบห้องเรียน และลดการใช้ทรัพยากรบุคคลในการเตรียมการฝึกอบรม

2. กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยนำมานำเสนอ คือ พนักงานระดับหัวหน้างานที่ต้องมีการประเมินผลงาน และความสามารถด้านการบริหารจัดการ Managerial Competency เป็นประจำทุกปี ซึ่งจากการประเมินพบว่า ค่าเฉลี่ยทางด้านภาวะผู้นำมีคะแนนที่ต่ำสุด เมื่อเทียบกับการประเมินในด้านอื่น ๆ ซึ่งเมื่อศึกษารายละเอียดในด้านภาวะผู้นำ จะมีรายละเอียดอยู่ใน การประเมิน คือ การเป็นแบบอย่างที่ดี และการสื่อสารที่ก่อให้เกิดบรรยายกาศในทางสร้างสรรค์ การยอมรับฟังและเคารพความคิดเห็นของบุคคลอื่น ผู้วิจัยจึงนำหัวข้อที่เกี่ยวข้องนี้มาพัฒนาการอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความรู้และการทำงานของผู้เข้าอบรมได้

3. สิ่งที่ต้องคำนึงถึงหากนำไปใช้ คือ 1) อุปกรณ์ที่รองรับการใช้งาน แอปพลิเคชัน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดให้ใช้ได้กับสมาร์ตโฟนและแท็บเล็ต 2) ความสามารถการใช้งานอุปกรณ์ที่แตกต่างกันแต่ละบุคคล ผู้ดูแลอาจต้องมีการสอนการใช้งานกับอุปกรณ์ที่ผู้เรียนมีอยู่ 3) หากมีการจำกัด

ระยะเวลาของผู้เข้าอบรมตามแผนการฝึกอบรม ผู้ดูแลจำเป็นต้องค่อยติดตามความคืบหน้าของผู้เข้าอบรม ว่ากำลังดำเนินการอยู่ที่เรียนหรือกิจกรรมส่วนไหน เพื่อให้เป็นไปตามระยะเวลาที่ผู้ดูแลกำหนด 4) กลุ่มตัวอย่างหรือบุคคลที่จะนำโมบายแอปพลิเคชันนี้ไปใช้ในการฝึกอบรม จำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้างานหรือบุคคลที่มีตำแหน่งงานที่มีผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกน้อง เพื่อที่จะได้นำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนในระหว่างการทำกิจกรรมในฝึกอบรม และสามารถนำความรู้ไปทดลองใช้กับลูกน้องของตนเอง เพื่อให้เป็นประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาการอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน ที่เน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติให้บุคลากรได้ฝึกฝนทักษะในการให้คำแนะนำเชิงบวก เช่น การจำลองสถานการณ์จริงที่หัวหน้าต้องให้คำแนะนำหรือแก้ไขปัญหา หรือกรณีศึกษาที่เน้นการวิเคราะห์และการตัดสินใจ รวมไปถึงการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม เช่น วิดีโอดำลอกสถานการณ์ กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เข้าอบรมสามารถฝึกฝนและได้รับคำแนะนำทันที เมื่อพบเจอกับสถานการณ์ที่มักจะเกิดขึ้น

2. ควรพัฒนาการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชันในหัวข้ออื่น ๆ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในองค์กร เนื่องจากโมบายแอปพลิเคชันมีคุณสมบัติที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ง่ายด้วยอุปกรณ์ไร้สาย ใช้งานได้สะดวก ซึ่งเป็นทางเลือกในการพัฒนาทักษะความรู้ของบุคลากรในองค์กรได้เป็นอย่างดี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และผู้เข้าอบรมสามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลาตามต้องการ

3. ควรวิจัยโดยการใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ ในเนื้อหาของหลักสูตรอื่น ๆ และควรเพิ่มกิจกรรมการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับรูปแบบกระบวนการอบรมที่หลากหลาย เช่น การแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ กระดานสนทนาที่ผู้เข้าอบรมสามารถโต้ตอบหรือแชร์ประสบการณ์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ รวมไปถึงกิจกรรมที่ช่วยดึงดูดความสนใจ เช่น บอร์ดเกม โปรแกรมเกมออนไลน์ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมมีความสนใจที่อยากรู้มากยิ่งขึ้น

4. ควรวิจัยด้วยการนำโปรแกรมปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) มาใช้ประกอบในการกำหนดกิจกรรมในการฝึกอบรมออนไลน์ เช่น 1) การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เข้าอบรมด้านความรู้ ความสามารถเพื่อจำแนกระดับความรู้ของผู้เข้าอบรมนำไปใช้ในการการปรับเนื้อหาและแบบทดสอบให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล 2) การใช้เทคโนโลยีการรู้จำเสียง (Speech Recognition) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถโต้ตอบ ค้นหา หรือเข้าถึงเนื้อหาผ่านการพูดได้ 3) การใช้แชทบอท (Chatbot) เพื่อช่วยในการให้คำแนะนำตลอดการอบรม ช่วยค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือใช้ในการตอบคำถาม เช่น โปรแกรม ChatGPT เพื่อการพัฒนาการฝึกอบรมออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพและเป็นเครื่องมือที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กิตติธร กิจจันติร และ อัคพงศ์ สุขมาตย. (2563). รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับบทเรียนอีเลิร์นนิ่ง. วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, 10(2), 44-54.

คอลลิน์, จิม และดรัคเกอร์, ปีเตอร์ เอฟ. (2556). ภาวะผู้นำ *On leadership* (คอมกฤษ จองบุญวัฒนา และวีรุช มาฆะศิรานนท์, ผู้แปล). บริษัท เอ็กซ์เพอร์เน็ท.

จินตีร์ คล้ายสังข์. (2555). อีเลิร์นิ่งคอร์สแวร์ : แนวคิดสู่การปฏิบัติสำหรับการเรียนการสอนอีเลิร์นิ่ง ในทุกระดับ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชฎา วงศ์มณี. (2564). วันนี้คุณชุมลูกน้องหรือยัง. เข้าถึงได้จาก <https://adaddictth.com/exclusive/How-To-Inspire-Employees>

ชวิชา วรรณทอง. (2563). การพัฒนาระบบการจัดการการฝึกอบรมผ่านเทคโนโลยีอุปกรณ์เคลื่อนที่ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทักษะด้านดิจิทัล. *Journal of Education Naresuan University*, 24(4), 111-120.

ฐิติชัย รักบำรุง. (2565). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมออนไลน์ร่วมกับการใช้สถานการณ์จริง เพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สำหรับนิสิตปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยี. วารสาร *HRD JOURNAL*, 13(1), 94-144.

ณัฐวุฒิ ศรีระษา, ภัทรกร ชัยประเสริฐ และเชษฐ์ ศิริสวัสดิ์. (2564). การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 49(4), 1-13.

ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2560). ภาวะผู้นำทางการบริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดลธรัตน์ จุฑามณีโรจน์. (2564). การพัฒนาเว็บแอปพลิเคชันร่วมกับการเรียนการสอนโดยใช้การตัดสินใจเป็นฐาน. วารสารเทคโนโลยีและลือสารการศึกษา คณศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 5(14), 36-46.

ธงชัย แก้วกิริยา. (2553). e-Learning ก้าวไปสู่ M-Learning ในยุคสังคมของการสื่อสารไร้พรมแดน. วารสารรัฐมฤกษ์, 28(1), 112-136.

ธรรมรัตน์ ใจติกุณชร (2562). พูดอย่างไรให้ลูกน้องรักและพูดอย่างไรให้เป็นผู้นำแบบฉลาด. กรุงเทพฯ : โอเพ่นไอเดีย.

นพดล แสงทอง. (2562). ผลของการใช้ไม้บายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษาร่วมกับเทคนิคจิ๊กซอว์ที่มีต่อการทำงานร่วมกันสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. เข้าถึงได้จาก <https://digital.car.chula.ac.th>

นรรัชต์ ฝันเชียร์. (2563). การเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (*The 5 E's of Inquiry-Based Learning*). เข้าถึงได้จาก <https://www.trueplookpanya.com/dharma/content/82385>

ปฐมรัฐ คุหา, กิตติมา พันธ์พุกษา, เชษฐ์ ศิริสวัสดิ์ และสมศรี สิงห์ลพ. (2562). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) ร่วมกับการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นมโนทัศน์. วารสาร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 21(4), 198-211.

ปรีดี นุกุลสมปรารถนา. (2563). ความหมายของคำแนะนำเชิงบวก. เข้าถึงได้จาก <https://www.popticles.com>

ประดิดา อ้วมสุด. (2565). ข้อดีของการเรียนออนไลน์. เข้าถึงได้จาก <https://www.western.ac.th/blogs/news/6-advantages-of-learning-online>.

พนน. เกตุman. (2561). การให้คำแนะนำทำหรือการตักเตือน โดยใช้เทคนิคแซนวิช. เข้าถึงได้จาก <https://drpanom.wordpress.com>

พัชรา วานิชวงศ์. (2560). การพัฒนาภาวะผู้นำ จากทฤษฎีสู่แนวทางปฏิบัติที่ดีและกรณีศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปัญญาชน.

พัชรินทร์ แก้วมาเมือง และ อำนาจ บุญประเสริฐ. (2566). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ โดยใช้กระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้. วารสารลิวินรปริทรรศน์, 24(1), 180-190.

พัชรินทร์ พรมแดง และ นฤมล เทพนวล. (2561). การพัฒนาชุดฝึกอบรมออนไลน์ เรื่อง อาชีวอนามัย และความปลอดภัยพื้นฐาน สำหรับพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม. วารสารครุบุทุมบริทัศน์ ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 18(1), 9-19.

พัลลภ สุวรรณภุช. (2563). การพัฒนาการฝึกอบรมออนไลน์แบบสอนงานเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการออกแบบการสอนออนไลน์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พิเชษฐ์ เทบำรุง. (2562). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ โดยใช้ การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการเรียนรู้แบบอุปนัย เพื่อพัฒนาความสามารถในการ คิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 47(2), 252-271.

พิมพ์ปวิณ์ สุวรรณโน. (2562). การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ รายวิชาการวิจัยทางการศึกษา บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์. *E-Journal of Media Innovation and Creative Education*, 3(1), 38-49.

ภาสกร เรืองรอง. (2564). การพัฒนาฐานรูปแบบบทเรียนบน Tablet PC ร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา ความรู้. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 21(1), 156-171.

มงคล กรัตชานุตตະ. (2566). หัวหน้างานคือใคร. เข้าถึงได้จาก <https://www.drfish.training>

มานะ กลางชุมพ. (2546). ความเข้าใจในการลีบเสาะของครุวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัด กรมสามัญศึกษา และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รัชนา นพเข้า. (2557). *m-Learning (mobile learning)*. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/563874>

รัชนีพร นาพุทธา. (2549). ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมและประสิทธิภาพของการฝึกอบรม. บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ราตรี เลิศหว้าทอง, พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ และ สมชาย โพธิ์ศรี. (2566). การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ หาความรู้ (5E) สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. *Journal of Applied Education*, 1(3), 61-74.

วรรณพร จิตรสังวร. (2558). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เรื่องหลักสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 13(2), 94-104.

วิทูรย์ สิมโชคดี. (2550). ยอดหัวหน้างาน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ.

วิวัฒน์ มีสุวรรณ. (2561). วิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา. พิชณ์โลก : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

โศรดา ศรประสิทธิ์. (2565). *Feedback นั้นสำคัญอย่างไร*. เข้าถึงได้จาก <https://adaddictth.com/exclusive/The-Importance-of-Feedback>

สมนึก มังกร. (2559). ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาพหลีว จังหวัดจันทบุรี. *บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*.

สมศักดิ์ เหลืองอัครเดช. (2553). ชนะใจเจ้านาย ได้ใจลูกน้อง-ครองใจเพื่อนร่วมงาน. กรุงเทพฯ : บริษัท คอนเซ็ปท์พรีน จำกัด.

สิทธิชัย โพธิ์ทอง. (2565). ระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 3 ชลบุรี. *บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา*.

สุธีลักษณ์ แก่นทอง. (2555). ภาวะผู้นำ *Leadership*. กรุงเทพฯ : ทริปเพล เอ็ดดูเคชั่น.

อนิรุทธิ์ ตุลสุข. (2565). ความหมายของคำแนะนำเชิงบวก. เข้าถึงได้จาก <https://www.coachforgoal.com/>

อิสระ ชอนบุรี, วารो เพ็งสวัสดิ์ และ อภิสิทธิ์ สมศรีสุข. (2564). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2. *Journal of Graduate School*, 18(80), 80-89.

เอกศิษษ์ เจริญรัตน์บูรณ์. (2560). บุคลิกภาพ ทักษะ และภาวะผู้นำของหัวหน้าทีมที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 10(1), 1604-1619.

Alain Gholam. (2019). Inquiry-Based Learning: Student Teachers' Challenges and Perceptions. *American University in Dubai. Journal of Inquiry & Action in Education*, 10(2), 114.

Juan Zhang and Peng Zhang. (2020). *International Journal of Emerging Technologies in Learning*. Retrieved from <https://www.techopedia.com>

การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครุตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

The Competency Development of School Administrators and Teachers in Managing Alternative Education of School Affiliated Chiang Mai Municipality

Received: 8 August 2024

Revised: 6 September 2024 Accepted: 7 October 2024

ภัทรมนัส ศรีตระกูล, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครุ ตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ (2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครุ ตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ (3) เพื่อตรวจสอบและประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครุ ตามแนวคิดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย (1) การศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครุตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก ด้วยการสังเคราะห์เอกสาร (2) การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารและครุตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่โดยใช้แบบสอบถามมาตราล่วงประมาณค่า 4 ระดับซึ่ง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 22 คน และ ครุจำนวน 241 คน ควบคู่กับการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครุ จำนวน 8 คน (3) การตรวจสอบและประเมินความเป็นไปได้และมีประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครุ ตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือกซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้ปะเปลี่ยน แนวทางที่มีส่วนได้ส่วนเสีย 68 คน โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ความถี่ของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก จำนวน 6 สมรรถนะ คือ (1) ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ (2) การบริหารจัดการสถานศึกษา (3) ภาวะผู้นำทางวิชาการ (4) การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม (5) การตูดแลช่วยเหลือนักเรียน และ (6) การสร้างนวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยี ส่วนองค์ประกอบของสมรรถนะครุ จำนวน 6 สมรรถนะ คือ (1) ความเป็นครุ (2) การออกแบบหลักสูตรการศึกษาทางเลือก (3) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ (4) การใช้ล้อและเทคโนโลยี (5) การตูดแลเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และ (6) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ส่วนวิธีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครุ ที่มีความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้สูงสุด ได้แก่ การจัดการความรู้และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การประเมินและพัฒนาตนเอง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในขณะที่กิจกรรมที่มีความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ต่ำที่สุด คือ การใช้ระบบพีลีเย่ การดีช และการศึกษาดูงาน

คำสำคัญ: สมรรถนะ; ผู้บริหารสถานศึกษา; ครุ; การจัดการศึกษาทางเลือก; เทศบาลนครเชียงใหม่

Abstract The objectives of this research were (1) To study the competency components of school administrators and teachers according to the alternative education concept in schools under Chiang Mai City Municipality, (2) To study guidelines for developing competencies of school administrators and teachers according to the alternative education concept in schools under Chiang Mai City Municipality, and (3) To examine and evaluate the guidelines for developing competencies of school administrators and teachers according to the alternative education concept in schools under Chiang Mai City Municipality. The research methodology consisted of (1) Studying the competency components of school administrators and teachers according to the alternative education concept through document synthesis, (2) Studying guidelines for developing competencies of administrators and teachers according to the alternative education concept in schools under Chiang Mai City Municipality using a 4-level rating scale questionnaire with a population of 22 school administrators and 241 teachers, along with structured interviews of 8 school administrators and teachers, and (3) Examining and evaluating the feasibility and usefulness of the competency development guidelines for school administrators and teachers according to the alternative education concept, with a sample of 68 stakeholders as evaluators. Statistics used for data analysis included percentage, frequency, mean, and standard deviation. The research findings revealed that the competency components of school administrators according to the alternative education concept consisted of 6 competencies: (1) Strategic thinking, (2) School management, (3) Academic leadership, (4) Networking and participation, (5) student care and support, and (6) innovation creation and technology use. The competency components for teachers consisted of 6 competencies: (1) Teacher professionalism, (2) Alternative education curriculum design, (3) Learning management design, (4) Media and technology use, (5) Care for specific target groups of children, and (6) Community relationship building. The development methods for school administrators and teachers with the highest usefulness and feasibility were knowledge management and information technology use, self-assessment and development, and collaborative networking. The activities with the lowest usefulness and feasibility were mentoring systems, coaching, and study visits.

Keywords: Competency; School Administrators; Teacher; Alternative Education; Chiang Mai Municipality

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในบริบทของความท้าทายทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ได้นำเสนอแนวคิดระบบการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น (Resilient Education System) เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาการศึกษาให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก แนวคิดนี้ประกอบด้วยหลักการสำคัญหลายประการ ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัวอย่างฉับไว การส่งเสริมรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น การพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต การสร้างความเท่าเทียม และการเข้าถึงทางการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ระบบการศึกษาในแต่ละประเทศเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน และทันต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมและเทคโนโลยี (OECD, 2023)

ในบริบทประเทศไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 15 ได้รับรองสิทธิในการจัดการศึกษาทางเลือก โดยระบุว่าการจัดการศึกษามีสารรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอธิรัศย ซึ่งสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ กฎหมายฉบับนี้เปิดโอกาสให้มีการจัดการศึกษาที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่แตกต่างกัน อันนำไปสู่การจัดการศึกษาตลอดชีวิต ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครุต้องปรับตัวเพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาที่เป็นไปในลักษณะของการบูรณาการแนวคิด การจัดการศึกษาทางเลือก ที่ตอบโจทย์ตามความต้องการของผู้เรียน สู่การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่ง Darling-Hammond and Hyler (2020) และ OECD (2021) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครุ เพื่อการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการบริหารสถานศึกษาให้มีความยืดหยุ่น ว่าสืบเนื่องจากผลการประเมิน PISA 2022 ที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลงเป็นหลักฐานประจำปัจจุบัน ของปัญหาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครุ การขาดความเข้าใจในแนวคิดของการศึกษาแบบยืดหยุ่นในระบบการศึกษา ในช่วงการเกิดโรคระบาดของ COVID-19 ที่ไม่สามารถบูรณาการแนวคิดการจัดการศึกษา ทางเลือกสู่การจัดการในสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครุยังมีทัศนคติและความเชื่อแบบดั้งเดิมที่ยึดติดกับวิธีการสอนแบบเก่า การขาดทักษะด้านเทคโนโลยี ภาระงานที่มากเกินไป การขาดการสนับสนุนจากระบบและนโยบาย ตลอดจนการขาดทักษะการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างล่าช้าและไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งการปรับนโยบาย การพัฒนาบุคลากร และการสร้างความเข้าใจให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกในศตวรรษที่ 21 ในขณะเดียวกันผู้บริหารสถานศึกษาหลายแห่ง ยังขาดภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครุต้องปรับตัวในการบริหารจัดการโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทของพื้นที่ตั้งของโรงเรียน เป็นการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ที่หันมาใช้เทคโนโลยีและสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เรียนมากขึ้น (ธีระ รุญเจริญ, 2562 และ สุพรรณี มาตรโพธิ์, 2563) ประกอบกับแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) คือ การเรียนรู้บางสิ่งบางอย่าง โดยเริ่มต้นจากความอยากรู้ในเรื่องนั้น และผู้เรียนต้องการ

หากความรู้หรือหากำตอบด้วยตัวเอง (Self-initiated Study) เรื่องที่อยากรู้นั้นไม่จำเป็นต้องนั่งเรียน ในห้องเรียนไม่จำเป็นต้องເเอกสารความรู้ไปใช้ในการสอบ แต่จะเป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตัวเอง สร้างอาชีพ สร้างรายได้ เสริมทักษะบางอย่าง หรือเพื่อให้เราสนุกับการได้ลองเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จากโลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงทุกวัน และไม่ว่าจะอายุเท่าไหร่ ทุกคนก็สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ประโยชน์ของการเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เราสามารถปรับตัวและชีวิตอยู่ได้ ในวันที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (ชนันกรรณ์ อารีกุล, 2563) ดังนั้น การศึกษาที่เน้นเรื่องของความเป็นมนุษย์ เป็นการจัดให้เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน เน้นกระบวนการเรียนรู้กับเนื้อหาสาระและสัมพันธ์กับชีวิตจริง สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันก็คือ “การศึกษาทางเลือก” (Alternative Education) ซึ่งจะเป็นแนวทางการตอบโจทย์สภาพปัจจุบันที่สถานศึกษาประสบอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหาความเหลื่อมล้ำ การหลุดออกจากระบบการศึกษา คุณภาพการศึกษาที่ถูกดูอย่าง การบริหารการศึกษาที่ยังไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของบริบทของสังคม ไม่สัมพันธ์กับชีวิตจริง และไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ซึ่งมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาในพื้นที่จะต้องนำหลักการแนวคิดทางการศึกษา ในปัจจุบันและอนาคตมาออกแบบให้สัมพันธ์กับชีวิตจริง มีหลักสูตรที่ยืดหยุ่น เน้นสมรรถนะของผู้เรียน ให้มีความรู้ ทักษะพื้นฐานที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนอย่างเข้มแข็งต่อเนื่อง ดังนั้น หากจะนำแนวทางการจัดการศึกษาทางเลือกเข้าไปบูรณาการปรับใช้ในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู เป็นบุคลากรสำคัญด้านแรกที่จะต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการศึกษาทางเลือก เพื่อให้สามารถนำแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือกที่เหมาะสม ไปสู่บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ร่วมกับสถานประกอบการ ชุมชน ในพื้นที่ให้มีส่วนร่วม และรับผิดชอบการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (ชนันกรรณ์ อารีกุล, 2562)

แผนการพัฒนาห้องถินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2570 ของเทศบาลนครเชียงใหม่ มีเป้าหมายการพัฒนาโดยการสร้างเมืองแห่งการศึกษาขึ้น เพื่อ ส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกรอบและ การศึกษาตามอัธยาศัยให้กับเด็กในพื้นที่รับผิดชอบให้เกิดความเท่าเทียมกัน และเกิดทักษะ การเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยพื้นที่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เป็นพื้นที่แห่งการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยมีการพัฒนาがらสังคมที่มีความสามารถในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในชุมชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต แต่ผลสำรวจจำนวนนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 3,338 คน ปีการศึกษา 2566 พบร่วมนักเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่มีกลุ่มเด็กนักเรียนตามหลักเกณฑ์เด็กด้อยโอกาสของกรรมการ ปกครองส่วนท้องถิน กระทรวงมหาดไทย มีจำนวน 666 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 2,064 คน โดยจำแนกเป็น เด็กประถมศึกษา 316 คน (ร้อยละ 47.60) เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ 308 คน (ร้อยละ 46.25) เด็กถุงทองทั้ง 25 คน (ร้อยละ 3.75) และเด็กพิการเรียนร่วม 15 คน (ร้อยละ 2.25) (เทศบาลนครเชียงใหม่, 2566)

จากข้อมูลเด็กนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานและความต้องการทางการเรียนที่แตกต่างกัน ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารและครูให้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือกจึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากบุคลากรทางการศึกษาเหล่านี้เป็นがらสังคมในการขับเคลื่อนและสร้างการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษา การเสริมสร้างความรู้ ทักษะและทัศนคติที่จำเป็นจะช่วยให้สามารถ

ออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทศบาลนครเชียงใหม่เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมีนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเช่นพะ จำนวนมาก การศึกษานี้จึงมุ่งเติมเต็มซ่องว่างทางวิชาการด้วยการบูรณาการแนวคิดการพัฒนาสมรรถนะ กับการจัดการศึกษาทางเลือก เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลายในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์การวิจัย

- เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่
- เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูตามแนวคิดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่
- เพื่อตรวจสอบและประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตามแนวคิดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

ทฤษฎีของแมค คลีแลน (McClelland, 1973) อธิบาย องค์ประกอบของสมรรถนะ โดยใช้ รูปแบบภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model) องค์ประกอบของ สมรรถนะมี 6 องค์ประกอบ คือ (1) ความรู้ (Knowledge) (2) ทักษะ (Skill) (3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวเอง (Self-concept) (4) บุคลิกลักษณะ ประจำตัวของบุคคล (Traits) (5) แรงจูงใจ/เจตคติ (Motives/Attitude) (พศุ เดชะรินทร์, 2546) สรุปได้ว่าองค์ประกอบของสมรรถนะแยกได้เป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่มองเห็นได้ง่าย ได้แก่ ความรู้และทักษะต่าง ๆ และส่วนที่มองเห็นได้ยากคือแรงผลักดันเบื้องต้น ลักษณะนิสัย ภาพลักษณ์ของตนเองและบทบาทที่ แสดงออกทางสังคม การปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูแต่ละคนเป็นอย่างมาก

2. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

คุณลักษณะความสามารถหรือพฤติกรรมการบริหารของผู้อำนวยการโรงเรียน (School Principal) เป็นผู้นำในการบริหาร งานวิชาการ ทำหน้าที่สร้างและขับเคลื่อนนโยบาย บริหารบุคลากรและสร้างความเชื่อมั่นว่านักเรียนได้รับ คุณภาพการศึกษาที่ดีมีความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย มีส่วนสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่น การสร้างวิชาชีพร่วมกับชุมชนในการปรับตัวเข้าสู่การศึกษาอยุคใหม่ ต้องสร้างความเท่าเทียมและสุขภาวะ ที่ดีของและเป็นผู้เชื่อมโยงระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครองและระบบการศึกษาและจากความหมายและ ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าวสามารถตรวจเคราะห์ได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีสมรรถนะ อย่างน้อย 6 สมรรถนะ ประกอบด้วย สมรรถนะด้านผู้นำทางวิชาการ การบริหารสถานศึกษา, การดูแล นักเรียนด้านความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ, การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา, การวางแผน

เชิงกลยุทธ์และการบริหารงานบุคคล ส่วนสาระสำคัญของบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา มีจุดเน้นเดียวกันกับการศึกษาทางเลือกในด้านของความท่า夷มและการศึกษาในศตวรรษที่ 21

3. สมรรถนะครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้กำหนดสมรรถนะครู ประกอบด้วย สมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน โดยสมรรถนะหลักประกอบด้วย การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการ ที่ดี การพัฒนาตนเอง และการทำงานเป็นทีม ส่วนสมรรถนะประจำงานประจำประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน เป็นต้น การสังเคราะห์งานวิจัย ของ รัฐกฤษ อั้งน้อย (2562) และ ชีรศักดิ์ อุบป์ไมยอธิไซ และคณะ (2567) พบว่า ครอบสมรรถนะครู ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ความรู้ในเนื้อหา ทักษะการสอน ค่านิยมและทัศนคติ และการพัฒนาวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง ความรู้ในเนื้อหาครอบคลุมทั้งความรู้ในวิชาที่สอน ความเข้าใจหลักสูตร และศาสตร์การสอน ส่วนทักษะการสอนรวมถึงการวางแผน การจัดการชั้นเรียน การใช้เทคโนโลยี และการประเมินผล ด้านค่านิยมและทัศนคติเน้นจรรยาบรรณ ความเข้าใจในความหลากหลาย และทัศนคติเชิงบวก ต่อการเรียนรู้ ขณะที่การพัฒนาวิชาชีพมุ่งเน้นการเรียนรู้ต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมในชุมชนวิชาชีพ และ การทำวิจัยในชั้นเรียน ครอบนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาครูอย่างรอบด้านเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

4. แนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 12 เปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ การยอมรับนี้ส่งผลให้เกิดความหลากหลายในรูปแบบการจัดการศึกษาและเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับผู้เรียนและผู้ปกครองในการเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการและบริบทของตนเอง ชนักรณ อาภีกุล (2562) และ วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา (2564) ให้ความหมายการศึกษาทางเลือก (Alternative Education) ไว้ในทำนองเดียวกัน กล่าวคือ เป็นระบบการศึกษาที่จัดการเรียนรู้ สมัยนรภัยชีวิตจริง สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของผู้เรียน มีรูปแบบเนื้อหาความรู้ที่หลากหลาย การจัดการศึกษามีส่วนร่วมจากบุคคลหลากหลายฝ่าย นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ที่ดี สามารถเชื่อมโยงประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ประسังที่จะเข้าเรียนในระบบโรงเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน รหัสโครงการวิจัย CMUREC 67/147 ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร (Document Study) โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก โดยศึกษาแหล่งข้อมูล จากแนวคิดทฤษฎีด้านการบริหารการศึกษา และงานวิจัยของนักวิชาการและนักวิจัย จากฐานข้อมูลสารสนเทศ

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ประกอบด้วย ด้านสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 ฉบับ ด้านสมรรถนะครู จำนวน 10 ฉบับ การเก็บรวบรวมข้อมูล สังเคราะห์เอกสารสรุปลงตารางตาม สมรรถนะของผู้บริหารและครู และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตามแนวคิด การศึกษาทางเลือกของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้ ขั้นที่ 2.1 ประเมินสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตามแนวคิดการจัดการศึกษา ทางเลือกของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ โดยยกย่องร่างประเมินสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่จากการสังเคราะห์เอกสาร เสนอผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน วิเคราะห์ค่าเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การวิเคราะห์แบบ ประเมินสมรรถนะผู้บริหารและครูตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนสังกัดเทศบาล นครเชียงใหม่ ด้วยการประเมิน ค่า IOC (Index of item Objective Congruence) ตามวิธีการของ Rovinelli and Hambleton, 1978 (อ้างอิงจากล้วน สายยศ, 2536) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร การศึกษา 2 ท่าน และด้านการจัดการศึกษาทางเลือก 1 ท่าน ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาได้เท่ากับ 0.973

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย (1) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 22 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 10 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 12 คน และ (2) ครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 241 คน ด้วยการเลือกสุ่มแบบเจาะจงจาก ประชากรทั้งหมด

สำรวจการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอความอนุเคราะห์เทศบาลนครเชียงใหม่จัดเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ออนไลน์ (Google Form) ไปยังผู้บริหารและครูในสถานศึกษาด้วยการเชิญชวนผ่านไปสเตอร์ และ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์แพลต 4 ระดับ (บุญชม ศรีสละอด, 2556) ด้วยการเลือกการสุ่มแบบเจาะจง ตามจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

ขั้นที่ 2.2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ของโรงเรียนในระบบที่ใช้แนวคิด วิธีการการจัดการศึกษาทางเลือกไปประยุกต์ ใช้ในโรงเรียนด้วยการพัฒนาหลักสูตรแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือกอย่างเป็นรูปธรรม และมีผลลัพธ์ ที่เกิดขึ้นจากการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนที่จัดการศึกษา ทางเลือก และหัวหน้าฝ่ายวิชาการและครุรับผิดชอบงานการศึกษาทางเลือก จำนวน 2 คน ในสถานศึกษา 4 แห่ง คือ (1) โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย (2) โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 (3) โรงเรียนนาคราช สวยงามนนท์ และ (4) ศูนย์การเรียนรู้ เดวิดซ์ คอนลินส์ คริสเทน ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูล ประสานงาน กับผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 แห่ง จัดสังหนังสือตามข้อ 1 พร้อมแบบเอกสาร ประกอบด้วย เอกสารชี้แจง ผู้เข้าร่วมการวิจัยแสดงความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย และดำเนินการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ ที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทั้ง การกำหนดหมวดหมู่ (Coding) โดยใช้ตารางสังเคราะห์

เนื้อหาเปรียบเทียบผลการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครุตามแนวคิดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อๆ ดังนี้

ขั้นที่ 3.1 การตรวจสอบ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครุ สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ตามแนวคิดการศึกษาทางเลือก แหล่งข้อมูล นำผลการศึกษาสมรรถนะผู้บริหารและครุสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ในขั้นตอนที่ 2 มากกว่าเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบร่างและแบบประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้

ขั้นที่ 3.2 การประเมินความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครุ สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ตามแนวคิดการศึกษาทางเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Public hearing of stakeholders) จำนวน 68 คน ด้วยการสุ่มแบบเจาะจงที่เป็นผู้มีส่วนขับเคลื่อนการจัดการศึกษาทางเลือกของสถานศึกษา ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูล สร้างแบบประเมินความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ใช้เกณฑ์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดระดับคะแนน 5 ระดับ คือ (บุญชุม ศรีสะอาด, 2556) โดยการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และนำคุณมือพร้อมแบบประเมินให้กับเทศบาลนครเชียงใหม่และโรงเรียนด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครุ ตามแนวคิดการศึกษาทางเลือก โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครุ ตามแนวคิดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

1.1 ผลการสังเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจากแนวคิดนักการศึกษา งานวิจัย สมรรถนะผู้บริหารและการศึกษาทางเลือก ในฐานข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 สมรรถนะ (ดังนี้ 1) ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ 2) การบริหารจัดการสถานศึกษา 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการ 4) การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม 5) การดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 6) การสร้างวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยี

1.2 ผลการสังเคราะห์สมรรถนะของครุ จากแนวคิดนักการศึกษา งานวิจัยสมรรถนะครุและการศึกษาทางเลือก ได้องค์ประกอบสมรรถนะของครุ มีองค์ประกอบของสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ของครุ จำนวน 6 สมรรถนะ (ดังนี้ 1) ความเป็นครุ 2) การออกแบบหลักสูตรการศึกษาทางเลือก 3) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 4) การใช้สื่อและเทคโนโลยี 5) การดูแลเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และ 6) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูตามแนวคิดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนสังกัดสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

2.1 การประเมินสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ทั้ง 6 สมรรถนะ พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดใหม่ พบว่าในภาพรวม ผู้บริหารมีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D.=0.5) สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพที่ดีในการบริหารจัดการสถานศึกษา เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่าด้านการบริหารจัดการสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.58) แสดงถึง ความเชี่ยวชาญของผู้บริหารในการดำเนินงานบริหารสถานศึกษา ในขณะที่ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.45 บ่งชี้ถึงประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม นอกจากนี้ ผลการวิจัย ยังแสดงให้เห็นถึงความสมดุลระหว่างการบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนและภาวะผู้นำทางวิชาการ โดย ทั้งสองด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.52) ในทำงดองเดียวกันกับ สมรรถนะด้านการสร้าง เครือข่ายและการมีส่วนร่วม และการสร้างนวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.48) สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญที่เท่าเทียมกันในทั้งสองมิติของการบริหารการศึกษา สมัยใหม่ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่อยู่ในช่วง 0.50 - 0.61 ในทุกด้านแสดงถึงความสอดคล้องของความ คิดเห็นในกลุ่มตัวอย่าง อันเป็นการยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้รับ

ส่วนผลการประเมินสมรรถนะครูตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนสังกัดเทศบาล นครเชียงใหม่ ทั้ง 6 สมรรถนะ พบว่าผลการประเมินสมรรถนะครูตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ แสดงให้เห็นถึงระดับความสามารถที่น่าพึงพอใจของบุคลากรครู โดยภาพรวมสมรรถนะครูอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.49) สะท้อนถึงศักยภาพที่ดีในการจัด การเรียนการสอนตามแนวทางการศึกษาทางเลือก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสมรรถนะด้านความ เป็นครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.37) บ่งชี้ถึงความเข้มแข็งในมิติของจิตวิญญาณความเป็นครู และทักษะการสอนที่จำเป็น ในขณะที่การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.57) ซึ่งให้เห็นถึงประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการจัด การเรียนการสอนในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นถึงความสามารถที่ดีในด้านการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.55) และการออกแบบหลักสูตรการศึกษาทางเลือก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.51) ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการจัดการศึกษาทางเลือกที่มีประสิทธิภาพ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่อยู่ในช่วง 0.37 - 0.57 ในทุกด้านแสดงถึงความสอดคล้องของความคิดเห็นในกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เป็นการนำผลการศึกษา จากขั้นตอนที่ 2.2 โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ของโรงเรียน ในระบบที่ใช้แนวคิดวิธีการการจัดการศึกษาทางเลือกไปประยุกต์ใช้จัดการศึกษา และโรงเรียนทางเลือก ที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) สถานศึกษา 4 แห่ง ผลการศึกษา พบว่า ในแต่ละสมรรถนะมีแนวทาง การพัฒนา ดังนี้

2.2.1 สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก ประกอบด้วย 6 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ ด้านเครือข่ายทางการศึกษา ด้านการสร้างนวัตกรรม และเทคโนโลยี ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ และด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีการบริหารในการวางแผน เชิงกลยุทธ์ กำหนดแนวทางพัฒนา และนำกลยุทธ์ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาทางเลือก ด้านเครือข่ายทางการศึกษาเน้นการพัฒนาทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ การสื่อสาร การประสานงาน การสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายและชุมชน รวมถึงการจัดทำบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือ ในด้านการสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยี ผู้บริหารควรส่งเสริมการพัฒนาและพัฒนา บริหารหลักสูตรทางเลือก จัดทำเทคโนโลยีให้ครูและนักเรียน ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมในการบริหารสถานศึกษา ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเน้นการจัดทำฐานข้อมูลนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยี สร้างความร่วมมือระหว่างครุที่ปรึกษาและผู้ปกครอง และส่งเสริมการฝึกประสบการณ์และการสร้างรายได้ ของนักเรียน สำหรับด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารควรสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางเลือก พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่นและนำไปใช้ประโยชน์ได้ รวมทั้งดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตร ส่วนด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ความมุ่งเน้นการออกแบบโครงสร้าง การบริหารที่ชัดเจน จัดระบบบริหารเฉพาะสำหรับการศึกษาทางเลือก และบริหารงบประมาณและงานทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาสมรรถนะทั้ง 6 ด้านนี้จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการศึกษาทางเลือกได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และชุมชน

2.2.2 สมรรถนะครู

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก ประกอบด้วย 6 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี ด้านการจัดทำหลักสูตรการศึกษาทางเลือก ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการดูแลเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และด้านความเป็นครู ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีมุ่งเน้นการพัฒนามาตรฐานครูในการผลิตสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การสร้างคลิปการสอน และการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย ด้านการจัดทำหลักสูตร การศึกษาทางเลือกเน้นการสร้างความเข้าใจในระบบการศึกษาทางเลือก การพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาเครื่องมือคัดกรองนักเรียนตามความถนัดและความต้องการ

สำหรับด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ครุครูได้รับการพัฒนาทักษะการสอนคิดขั้นสูง ควบคู่กับการสอนปฏิบัติ การออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะ และการจัดตั้งคลินิกครูเพื่อสนับสนุน การออกแบบการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเน้นการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์บริบทเชิงพื้นที่ การสร้างเครือข่ายกับชุมชน และการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชนด้านการดูแลเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ มุ่งเน้นการพัฒนาครูในการดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาขั้นสูง และการใช้เทคโนโลยีในการคัดกรองและติดตามนักเรียน ส่วนด้านความเป็นครู

เน้นการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย และการพัฒนา วัฒนธรรมองค์กรและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

นอกจากนี้ ยังมีสมรรถนะอื่น ๆ ที่ควรได้รับการพัฒนา เช่น ทักษะการสื่อสารและการประสานงาน ทักษะการโค้ช และทักษะการจัดการความรู้ วิธีการพัฒนาสมรรถนะเหล่านี้มีหลากหลาย อาทิ การอบรม เชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การใช้ระบบพีเดี้ยงและการโค้ช การทำวิจัย การจัดทำคลินิกครู การสัมมนา การพัฒนาระบบออนไลน์ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการพัฒนาสมรรถนะครูในด้านต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพของครู ในการจัดการศึกษาทางเลือกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน และ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากบุคลากร ในสถานศึกษา และผู้ปกครองอย่างกว้างขวาง

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา และครู ตามแนวคิดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

ผลการตรวจสอบและประเมินจากกลุ่มตัวอย่าง 68 คน พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.65) และ ความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.39$ S.D. = 0.60) ของประเมินการยกร่างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ระดับดี ส่วนการประเมินแนวทางสมรรถนะครู ด้านความเป็นประโยชน์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.65) อยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากที่สุด ด้านความเป็นไปได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.71) อยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ด้านความเป็นประโยชน์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.66) และ ด้านความเป็นไปได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.73) อยู่ในเกณฑ์ระดับดี ส่วนผลการประเมินแนวทาง การพัฒนาสมรรถนะครู ด้านความเป็นประโยชน์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.67) และ ด้านความเป็นไปได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.70) ทั้งครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์และ ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายตัวในระดับปานกลาง ไม่แตกต่างกันมากนัก

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาจากการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ทั้ง 6 ด้าน พบว่า (1) สมรรถนะด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทางเลือกต้องมี ความสามารถในการคิดเชิงกลยุทธ์ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีการบริหารในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาทางเลือกในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม และมีทักษะในการนำ กลยุทธ์ไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม (2) สมรรถนะด้านการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา ผู้บริหารต้องพัฒนาทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ การสื่อสาร และการประสานงาน เพื่อสร้างความร่วมมือกับ เครือข่ายและชุมชนในการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ ยังต้องมีความสามารถในการจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) กับเครือข่ายเพื่อสร้างความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม (3) สมรรถนะด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ใน ยุคดิจิทัล ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับบริหารหลักสูตรทางเลือก ส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีโดยจัดทำอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นให้แก่ครูและนักเรียน รวมถึงสนับสนุนให้ครูและ

นักเรียนพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา (4) สมรรถนะด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการจัดทำฐานข้อมูลนักเรียนทุกคนเพื่อการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง สร้างความร่วมมือระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง และส่งเสริมการฝึกประสบการณ์และการสร้างรายได้ของนักเรียน (5) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารต้องสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางเลือก พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง รวมถึงมีความสามารถในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตร (6) สมรรถนะด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารต้องสามารถออกแบบโครงสร้างการบริหารโรงเรียนที่ชัดเจน จัดระบบบริหารเฉพาะสำหรับการศึกษาทางเลือก และบริหารงบประมาณและงานทั่วไปให้มีประสิทธิภาพ (7) แนวทางการพัฒนาผู้บริหารด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ แนวทางการพัฒนาผู้บริหารด้านทั่วไป ที่มีประสิทธิภาพ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูจากการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ทั้ง 6 ด้าน พบว่า การพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการศึกษาทางเลือกมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยแบ่งเป็นหลายด้าน ดังนี้ (1) สมรรถนะด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี ครูต้องได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถในการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดทำระบบมาตรฐานครูด้านนี้ มีข้อตกลงให้ครูสร้างคลิปการสอนสำหรับการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น และได้รับการอบรมพัฒนาด้านการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย (2) สมรรถนะด้านการจัดทำหลักสูตรการศึกษาทางเลือกครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการศึกษาทางเลือก สามารถจัดทำหลักสูตรตามแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต และพัฒนาเครื่องมือคัดกรองนักเรียนตามความถนัดและความต้องการได้อย่างเหมาะสม (3) สมรรถนะด้านการออกแบบการสอนการศึกษาทางเลือก ครูต้องพัฒนาทักษะการสอนคิดและสอนปฏิบัติควบคู่กัน มีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะ และได้รับการสนับสนุนผ่านระบบคลินิกครูที่ใช้กระบวนการ PLC ในการพัฒนาวิชาชีพ (4) สมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับชุมชนครูต้องมีทักษะในการวิเคราะห์ปรับเปลี่ยนที่ สามารถสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครองและชุมชน และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงในชุมชนได้ (5) สมรรถนะด้านการดูแลเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ครูต้องได้รับการอบรมพัฒนาด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีทักษะการให้คำปรึกษาชั้นสูง และสามารถใช้เทคโนโลยี เช่น แอปพลิเคชันในการคัดกรองและติดตามนักเรียนเป็นรายบุคคล (6) สมรรถนะด้านความเป็นครู ครูต้องมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มีความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและนโยบายด้านการศึกษา และร่วมพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (7) สมรรถนะด้านอื่น ๆ นอกเหนือ คุรุยังต้องได้รับการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารและการประสานงาน ทักษะการคิด และทักษะการจัดการความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ตามแนวคิดการศึกษาทางเลือก สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย (1) ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ (2) การบริหารจัดการสถานศึกษา (3) ภาวะผู้นำทางวิชาการ (4) การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม (5) การดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ (6) การสร้างนวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยี ส่วนองค์ประกอบสมรรถนะของครู สังเคราะห์ได้จำนวน 6 สมรรถนะ ได้แก่ (1) ความเป็นครู (2) การออกแบบหลักสูตรการศึกษาทางเลือก (3) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ (4) การใช้สื่อและเทคโนโลยี (5) การดูแลเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (6) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562) ด้านสมรรถนะในงาน (Functional Competencies) ของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ การคิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม, ด้านการบริหารจัดการ, ด้านผู้นำทางวิชาการ, ความเป็นเลิศส่วนบุคคล และการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสมรรถนะหลักประกอบด้วยสมรรถนะทางการบริหารและสมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ สอดคล้องกับทฤษฎีสมรรถนะของ McClelland (1973) ที่อธิบายว่าสมรรถนะประกอบด้วยองค์ประกอบที่มองเห็นได้ (ความรู้และทักษะ) และองค์ประกอบที่มองเห็นได้ยาก (แรงจูงใจ เจตคติ) ตามแนวคิด Iceberg Model โดยสมรรถนะที่พบรูปในงานวิจัยนี้ครอบคลุมทั้งสองส่วน เช่น สมรรถนะด้านการคิดเชิงกลยุทธ์และการใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนที่มองเห็นได้ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านอาชีพและกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชนในอนาคต

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา 6 สมรรถนะ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ การสร้างเครือข่าย ภาวะผู้นำทางวิชาการ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน การสร้างนวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยี และการคิดเชิงกลยุทธ์ค่าเฉลี่ย 3.45 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า จุดที่ควรพัฒนาเพิ่มเติมคือการจัดทำข้อมูลพื้นฐานและวิเคราะห์ข้อมูล (3.33) มีค่าแนวต่ำสุด แสดงว่าต้องเพิ่มทักษะในการรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผน ส่วนการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่มีลักษณะเฉพาะที่มีค่าแนวต่ำเป็นอันดับสอง ค่าเฉลี่ย 3.38 ยังมีพื้นที่ให้พัฒนา โดยเฉพาะการเชื่อมโยงนโยบายระดับชาติและท้องถิ่นกับบริบทของสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับจุดที่ควรพัฒนาสมรรถนะในด้านการบริหารสถานศึกษา คือ การนำแนวคิดและรูปแบบการปฏิบัติใหม่ ๆ มาใช้ (3.57) มีค่าแนวต่ำสุด ดังนั้น แนวคิดที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาเป็นการนำเสนอจุดแข็งด้านการบริหารสถานศึกษา คือ การส่งเสริมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ (3.71) เป็นจุดแข็งที่สุด แสดงถึงความสามารถในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและการจัดทำแผนงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายและบริบทของสถานศึกษา (3.67) มาใช้ในการพัฒนาด้านการวางแผนการจัดการศึกษาทางเลือกในสถานศึกษาต่อไป สอดรับกับแนวคิด และทฤษฎีการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุม (Controlling) มาเป็นผู้นำที่วางแผนทางการปฏิบัติงาน (Aligning) ต้องบริหารจัดการเชิงรุก (Proactive Management) เป็นกระบวนการสร้างโอกาสในการเปลี่ยนแปลงพัฒนารูปแบบการทำงาน (ซัยยันต์ เพาพาน, 2559) สอดคล้อง

สมรรถนะด้านการคิดเชิงกลยุทธ์และการนำทักษะการของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ของ Bass & Riggio (2006) ที่เน้นการสร้าง วิสัยทัศน์ การกระตุนทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญในการนำ การเปลี่ยนแปลงสู่การจัดการศึกษาทางเลือก รวมถึงเรื่องการวิเคราะห์ สังเคราะห์การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) ซึ่งสามารถทำความเข้าใจ แยกประเด็นเป็นส่วนย่อย รวบรวม ประมวลหาข้อสรุปอย่างมีระบบและนำไปใช้ในเพื่อพัฒนาผู้เรียน องค์กรหรืองานในภาพรวมอย่าง เป็นระบบ อีกทั้งการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative - Building for Learning Management) เป็นการประสานความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรอื่น ๆ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ได้ เป็นอย่างดี (Sanders, 2018) ซึ่งสอดคล้อง สมรรถนะด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมสอดคล้อง กับทฤษฎีระบบนิเวศทางการศึกษาของ Bronfenbrenner (1979) ที่เน้นความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและสภาพแวดล้อม โดยผู้บริหารต้องสามารถสร้างความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบ การศึกษาทั้งในระดับจุลภาคและมหภาคเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

2.2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู การประเมินสมรรถนะครูสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่
 ครั้งนี้ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากที่สุด (3.57) โดยเฉพาะด้านความเป็นครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.83) ต่ำที่สุดคือด้านสื่อเทคโนโลยี (3.45) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า จุดที่ควรพัฒนาคือการประเมินและคัดเลือกการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือทางดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.35) บ่งชี้ว่าครูอาจต้องการการพัฒนาทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสม ควรส่งเสริมพัฒนาครูด้านนี้และการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานอาจช่วยยกระดับทักษะโดยรวมและลดความแตกต่างของทักษะระหว่างครูได้ ตรงกับการพัฒนาสมรรถนะครูของสำนักงานเลขานุการครุสภ (2565) ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 สมรรถนะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี และการรู้เท่าทันสื่อ ในทำนองเดียวกัน สอดคล้องกับ Zambas (2020) กล่าวถึงทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology Skills) ของครูสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน สร้างสื่อการเรียนรู้ เครื่องมือสื่อสาร และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยส่วนสมรรถนะด้านการดูแลเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ จุดที่ควรพัฒนาคือการเข้าใจภูมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและสิทธิเด็ก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.38) บ่งชี้ว่าครูอาจต้องการการพัฒนาความรู้ในด้านนี้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (2566) พบว่า ครูควร มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น จิตวิทยาการศึกษา เพื่อความเข้าใจธรรมชาติของเด็กแต่ละช่วงวัย และมีความรู้เกี่ยวกับภูมาย นโยบาย และระเบียบต่าง ๆ ที่ใช้ในการคุ้มครอง ดูแล ส่งเสริมเด็กในระบบการศึกษา เช่น พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พ.ร.บ. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต พ.ศ. 2556 ภูมายและนโยบาย เกี่ยวกับสถานะบุคคล (เด็กชาติพันธุ์/เด็กไร้สัญชาติ) ส่วนสมรรถนะการอุปแบบจัดการเรียนรู้การศึกษาทางเลือก จุดที่ควรพัฒนาคือการส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการและการจัดการเงิน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.44) บ่งชี้ว่าครูต้องการการพัฒนาทักษะในด้านนี้เป็นพิเศษ ตรงกับกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (2566) เรื่องการรู้การเงิน

(Financial Literacy) หมายถึง ความรอบรู้ทางการเงินของบุคคลตามองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ความรู้ การเงิน ทัศนคติการใช้จ่ายเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน เพื่อส่งเสริมการวางแผนการเงินของครูและ ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) มีความรู้ในการตัดสินใจ การวางแผนการประกอบการ ทาง สังคมหรือธุรกิจ การพัฒนาวัตถุกรรมเพื่อการพัฒนา สู่การต่อยอดในการประกอบการทางสังคมหรือธุรกิจ

2.3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดย สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ของโรงเรียนในระบบที่ใช้แนวคิดวิธีการการจัดการศึกษาทางเลือก ไปประยุกต์ใช้ ในการจัดการศึกษาในโรงเรียน และโรงเรียนทางเลือกที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

2.3.1 สมรรถนะผู้นำทางวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้าง การรับรู้และความเข้าใจ แสดงถึงภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) โดยการสื่อสารแนวคิด การศึกษาทางเลือกให้ทุกฝ่ายเข้าใจ เปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ แสดงทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็น คุณลักษณะสำคัญของผู้นำทางวิชาการ และยังต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Curriculum Leadership) สะท้อนความเข้าใจในหลักการของ การศึกษาทางเลือกที่เน้นความยืดหยุ่นและการตอบสนอง ความต้องการของผู้เรียนซึ่งเป็นทักษะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับสมรรถนะครุต้านการอุบัติ หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางเลือกนั้นพบว่า (1) ครุต้องเข้าใจในระบบการศึกษาทางเลือก (2) ครุต้องพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบูรณาการ แนวคิดการศึกษาทางเลือกเข้ากับระบบการศึกษาปัจจุบัน การออกแบบหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการ ของผู้เรียน และการวิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อจัดโปรแกรมการเรียนที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญ ในการพัฒนาการศึกษาทางเลือกที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนซึ่ง ข้อค้นพบทั้งในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาและครุสอดคล้องกับ Division of Education Elementary and Secondary Education (2023) ของสหรัฐอเมริกาได้กล่าวถึงภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาว่า 1) มีความรู้และความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก 2) แสดงสมรรถนะ ในการสอนด้วยการใช้ริจิลีนฐานและมีกลยุทธ์ในการจัดการพัฒนาระบบที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน 3) มีความสามารถในการกำหนดและออกแบบการสอนให้ผู้เรียนเพื่อลดช่องว่างการเรียนรู้ของนักเรียน 4) เข้าใจแนวคิดการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล (Universal Design Learning) 5) เข้าใจการมีส่วนร่วม ของชุมชนและการออกแบบการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการด้วยการสอนให้เป็น พลเมืองที่มีความรับผิดชอบ และส่งเสริมบทบาทของนักเรียนในชุมชนด้วยการสะท้อนตนเอง (Self-Reflection) ตรงกับสมรรถนะทางวิชาการของครู ตามแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์ (Ministry of Education, New Zealand, 2023) คือสนับสนุนครุในการพัฒนาวิชาชีพด้วยการฝึกปฏิบัติ การออกแบบหลักสูตรด้วยแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรในการจัดการศึกษาทางเลือก และอำนวยความสะดวก ในการสร้างเครือข่าย และการออกแบบหลักสูตรตามความต้องการของผู้เรียน กลยุทธ์การขับเคลื่อน ของโรงเรียนเน้นกลุ่มเด็กเป็นสำคัญ

2.3.2 สมรรถนะด้านการดูแลเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ผลการวิจัยพบว่า ระบบ การดูแลเด็กใน การคัดกรองนักเรียน การแก้ปัญหานักเรียน การให้คำปรึกษา และสร้างแรงจูงใจ ตรงกับ

หลักการศึกษาทางเลือกของ UNICEF (2022) ที่เน้นเด็กพิการและกลุ่มชาติพันธ์ เด็กที่ไม่สามารถเข้าสู่ระบบการศึกษาได้และเด็กกลุ่มเสี่ยงที่กำลังจะหลุดออกจากระบบ มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ มีปัญหาด้านสุขภาพและนักเรียนกลุ่ม และนโยบายการจัดการศึกษาให้แก่เด็กด้วยโอกาส และเด็กร่วมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดย จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสภาพความพร้อมและความต้องการของเด็กรวมถึง การส่งเด็กที่ผ่านการเตรียมความพร้อมเข้าศึกษาต่อในระบบโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น (เทศบาลนครเชียงใหม่, 2566) จากข้อค้นพบและแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือกของประเทศดังกล่าว ข้างต้น ควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน ในกรุณาดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เพื่อให้เกิดการดูแลที่ครอบคลุมและต่อเนื่อง รวมทั้งควรพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีในการติดตามและการให้คำปรึกษานักเรียน เช่น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์หรือแอปพลิเคชันในการติดต่อสื่อสารและให้คำปรึกษา ทั้งนี้ การส่งเสริมการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาขั้นสูงสำหรับครู เช่น การให้คำปรึกษาด้านจิตวิทยา หรือการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ก็จะทำให้เกิดสมรรถนะในการดูแลเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้มากขึ้นด้วย

2.3.3 สมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับเครือข่ายและชุมชน เป็นสมรรถนะที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องได้รับการพัฒนาทักษะด้านนี้ เพื่อสามารถทำงานร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน มีการวิเคราะห์บริบทเชิงพื้นที่ และการประสานงานกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศร่วมกัน รวมมีการพัฒนาระบบทข้อมูลการจัดการเครือข่าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเครือข่าย ในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อการสร้างเครือข่ายและความสำคัญของชุมชน ตามแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับ พรใจลีทองอินทร์ (2561)

2.3.4 สมรรถนะด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีของครู งานวิจัยค้นพบว่า ครูต้องมีสมรรถนะในการผลิตสื่อและใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ครูมีคุณลักษณะสอนของตนเองตาม ว.PA (การเลื่อนวิทยฐานะ) นักเรียนสามารถเข้าเรียนและสอบได้ทุกที่ทุกเวลา ครูสามารถผลิตสื่อทั้งรูปแบบ Online และ Onsite สะท้อนถึงความสามารถในการปรับตัวและสร้างสื่อที่เหมาะสมกับบริบทการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูมีสมรรถนะในการบูรณาการเนื้อหาข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญาพัชญ์ งานต์ภูวนันต์ และวีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2562) ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบได้แก่ ด้านภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู งานด้านการวิจัยด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษารวมอยู่ด้วยเช่นกัน

3. การประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ตามแนวคิดการศึกษาทางเลือก

ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทั้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูอยู่ในระดับดีถึงดีมาก ทั้งในด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลการประเมินสมรรถนะครูอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งด้านความเป็นประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 4.50) และด้านความเป็นไปได้ (ค่าเฉลี่ย 4.51) ในขณะที่สมรรถนะผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านความเป็นประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 3.43) และด้านความเป็นไปได้ (ค่าเฉลี่ย 3.39) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวชิราพร สุวรรณศรีวุล และคณะ (2556) ที่ศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กด้วยโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือ

ตอนบนของประเทศไทย ซึ่งพบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้และมีความคุ้มค่าในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมและความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ความสอดคล้องนี้อาจสะท้อนให้เห็นถึง แนวโน้มของการพัฒนาการศึกษาทางเลือกในบริบทของประเทศไทย ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลาย ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินสมรรถนะครูและผู้บริหารอาจบ่งชี้ถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาสมรรถนะครูในบริบทของการจัดการศึกษาทางเลือก และอาจสะท้อนถึงความเชื่อมั่นของผู้ประเมินว่าครูเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในระดับห้องเรียน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ในบริบทของเทศบาลนครเชียงใหม่ ความคิดเห็นของผู้ประเมินที่มีการกระจายตัวในระดับปานกลางและไม่แตกต่างกันมากนัก แสดงให้เห็นถึงความเห็นพ้องต้องกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อแนวทางที่นำเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Weise, M. R. (2020) และ Sahlberg (2021) ที่เสนอว่าการมีนัยทางด้านการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิรูป แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่นำเสนอ มีความสอดคล้องกับบริบทของการจัดการศึกษาทางเลือกอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในประเด็นการคิดเชิงกลยุทธ์ การสร้างเครือข่าย การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพัฒนาของ การศึกษาทางเลือกที่เน้นความยืดหยุ่น การตอบสนองความต้องการเฉพาะบุคคล และการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน (Donnelly, J.A., 2021)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ ได้ให้ข้อเสนอแนะเทศบาลนครเชียงใหม่ ดังต่อไปนี้

1. ระดับนโยบาย เทศบาลนครเชียงใหม่ โดยสำนักการศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาของห้องถีน โดยเฉพาะการบูรณาการการศึกษาทางเลือกเข้ากับหลักสูตรของสถานศึกษา รวมถึงการพัฒนาและพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาทางเลือก นอกจากนี้ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่นำเสนอสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทอื่น ๆ ได้ โดยควรคำนึงถึงการปรับให้เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละพื้นที่ การดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และการประเมินผลเพื่อปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของการพัฒนาสมรรถนะตามแนวทางนี้ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน

2. ระดับสถานศึกษา

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเป็นผู้นำแนวคิดการจัดการศึกษาทางเลือก จัดอบรมพัฒนาครูและบุคลากร เพื่อนำไปปรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชีวิตจริงและบริบทของพื้นที่

2.2 ครูและบุคลากร วิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้ตรงกับความรู้ความสามารถ เกิดสมรรถนะที่จำเป็นและสร้างรายได้ระหว่างเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ครูสามารถพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพไปพร้อมๆ กับการบูรณาการการจัดการศึกษาทางเลือกในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยเรื่อง 1) “นวัตกรรมการบริหารการศึกษาทางเลือกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่” และ 2) เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาทางเลือกให้เชื่อมโยงกับการสร้างรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

(การวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากทุนวิจัยจากบประมาณเงินรายได้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2567)

บรรณานุกรม

กัญญาพัชญ์ กานต์กุวนันต์ และ วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. (2562). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 47(2), 1-17.

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2566). หน่วยปฏิบัติการวิจัยเพื่อการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชน โครงการต้นแบบการพัฒนาสมรรถนะครุนอกรอบการศึกษา. พรรณพรินติ้งเซ็นเตอร์.

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. <http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2022/03/แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา.pdf> (สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2567)

ชนันกรณ์ อารีกุล. (2562). การศึกษาทางเลือก. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนันกรณ์ อารีกุล. (2563). การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต แนวคิด หลักการและสาระสำคัญ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยยนต์ เพาะนาน. (2559). แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 12(1), 1-9.

เทศบาลนครเชียงใหม่. (2566). แผนพัฒนาห้องถิ่นเทศบาลนครเชียงใหม่ (2566 - 2570). เทศบาลนครเชียงใหม่.

ธนากร อั้น้อย. (2562). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครุใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ธีระ รุณเจริญ. (2562). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 30(2), 15-28.

ธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย, พิทยา แสงสว่าง และน้ำทิพย์ องอาจวนิชย์. (2567). การประเมินกรอบสมรรถนะครุเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซี-ทีซีเอฟ). *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ครินทริวิโรด*, 25(1), 189-202.

บุญชุม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงทอง การพิมพ์.

พศุ เดชะรินทร์. (2546). กลยุทธ์ใหม่ในการจัดการ. ผู้จัดการ

พรใจ ลีทองอิน. (2559). การศึกษาทางเลือก. *สารานุกรมศึกษาศาสตร์*, 51(2559), 22-30.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

วีระเทพ ปทุมเรืองวัฒนา. (2564). การศึกษาทางเลือก. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานเลขานุการครุสภาก. (2565). การพัฒนาสมรรถนะครูและองค์ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู ในยุคดิจิทัลที่ 21. สำนักงานเลขานุการครุสภาก.

สุพรรณี มาตรโพธิ์. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

Bass, B. M., & Riggio, R. E. (2006). *Transformational leadership* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Harvard University Press.

Darling-Hammond, L., & Hyler, M. E. (2020). Preparing educators for the time of COVID and beyond. *European Journal of Teacher Education*, 43(4), 457-465.

Division of Education Elementary and secondary education. (2023). *Competencies for teachers: alternative learning grades K-12*. Retrieved March 26, 2024, From https://dese.ade.arkansas.gov/Files/Alternative_Learning_K12_Teacher_Competencies_final_2023_EEF.pdf

Donnelly, J. A. (2021). Alternative education: A different way of thinking, learning, and being. In L. Wellner & K. Pierce-Friedman (Eds.), *Supporting early career teachers with research-based practices* (pp. 272–292). IGI Global.

McClelland D. C. (1973). Testing for competence rather than for Intelligence. *American Psychologist*, 28(1), 1-14.

Ministry of Education, New Zealand. (2023). *Alternative education guidelines*. Retrieved January 26, 2024, from <https://alternativeeducation.tki.org.nz/Alternative-education>

OECD. (2023). *The resilience of education systems, schools and students figures and tables. In PISA 2022 Results (Volume II): Learning During and From Disruption*. OECD Publishing.

Sanders, M. G. (2018). Crossing boundaries: A qualitative exploration of relational leadership in three full-service community schools. *Teachers College Record*, 12(4), 1-36.

Sahlberg, P. (2021). *Finnish lessons 3.0: What can the world learn from educational change in Finland?* (3rd ed.). Teachers College Press.

Weise, M. R. (2020). *Long life learning: Preparing for jobs that don't even exist yet*. Wiley.

UNESCO. (2011). *Leadership and education*. UNESCO: Geneva.

UNICEF. (2022). *A strategic framework on alternative education for out-of-school adolescents in Latin America and the Caribbean*. UNICEF Latin America and Caribbean Regional Office.

Zambas, J (2020). *25 Essential skill and quality every teacher need*. Retrieved from <https://www.Greeraddict.com/Teacher-Skills>.

การบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้ล้ำสั้งกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

Educational Institution Administration Towards Sustainable Development Goals of Barraihailum School Under Chonburi Primary Educational Service Area Office 1

Received: 7 May 2024

Revised: 23 September 2024

Accepted: 9 October 2024

ณัฐรุกานต์ โภจันทึก, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ปุณณิชญา มาโชค*, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สุเมร งามกนก, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สมพงษ์ ปั้นหุ่น, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*Corresponding Author

บทคัดย่อ การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้ล้ำสั้งกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 และ 2) ศึกษาผลการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้ล้ำสั้งกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 การวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ คือการสำรวจสภาพการบริหารสถานศึกษาและการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้ล้ำสั้งกัดของกลุ่มประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านไร่ให้ล้ำ 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.938 สถิติที่ใช้เคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ล้วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นอกจากนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโรงเรียนบ้านไร่ให้ล้ำสั้งกัดมีการรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านตามค่าเฉลี่ยสูงสุด พบว่า ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ตามลำดับ และผลการบริหารของสถานศึกษาแห่งนี้ ตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ทั้ง 17 เป้าหมาย โดยเป้าหมายที่ตอบสนองมากที่สุดคือ เป้าหมายที่ 4 การสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป้าหมายที่ตอบสนองน้อยที่สุดคือ เป้าหมายที่ 15 ปกป้องพื้นที่ และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายลูกพะเป็นที่เลทราย หยุดการเลื่อมโกร姆ของที่ดินและพื้นที่สภาพภูมิภาคใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ผลการขับเคลื่อน พบว่า ครูผู้สอนบูรณาการเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 4

ในแผนการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และได้รับการพัฒนาคุณภาพสอดคล้องตาม เป้าหมายอย่างของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 4

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

Abstract The aims of this research were: 1) To study the administration of an educational institution towards sustainable development goals of Banraiailum School under Chonburi Primary Educational Service Area Office 1, and 2) To study the results for driving the sustainable development goals of Banraiailum School under Chonburi Primary Educational Service Area Office 1. The research used a mixed research model (Mixed Method) between quantitative research and qualitative research. It was a survey of the administrative conditions of an educational institution and driving forward the sustainable development goals of Banraiailum School among the population, namely 13 government teachers and educational personnel of Banraiailum School. The tool used to collect data was a questionnaire with a confidence value of 0.938. Statistics used to analyze the data included percentages, means, and standard deviations. In addition, qualitative research using in-depth interviews involving 20 people was used by purposive sampling, and the tools used were interviews and data were analyzed by content analysis.

Overall, the research results found that the administration of an educational institution towards the sustainable development goals of Banraiailum School was at the highest level. When considering each area in order of the highest average, it was found that they were academics, budget, personnel management, and general administration, respectively. The management results of this educational institution responded to all 17 Sustainable Development Goals (SDGs), with the most responsive goal being Goal 4 ensuring that everyone had a comprehensive and equitable quality education and supported lifelong learning opportunities. It was the most responsive target. The Goal 15 that included protecting, restoring and supporting the sustainable use of terrestrial ecosystems, sustainable forest management, fighting desertification, stopping land degradation, restoring it, and stopping biodiversity loss, was the least responsive goal. 2) Driving results found that teachers integrated sustainable development goals. Goal 4 in the teaching and learning plan: as a result of this goal students have learned and received quality development consistent with the sub-goals of the Sustainable Development Goal that is Goal 4.

Keywords: Educational institution administration, Sustainable development goals, Driving sustainable development goals

บทนำ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) หรือบางครั้งอาจเรียกว่า Agenda 2030 หรือ Global Goals เป็นชุดเป้าหมายการพัฒนาระดับโลกที่ได้รับการรับรองจาก 193 ประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 25 กันยายน ค.ศ. 2015 เป็นความมุ่งมั่นให้ประชาคมโลกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งทุกประเทศต้องร่วมกันพัฒนาให้บรรลุภายใน 15 ปี ครอบคลุมตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016 จนถึง ปี ค.ศ. 2030 ปี มีความเกี่ยวข้องกับมิติสังคมและเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เข้าถึงทรัพยากรโลกโดยทั่วถึง ภายใต้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและอยู่ร่วมกันโดยสันติ มีทั้งหมด 17 เป้าหมาย (Goals) 169 เป้าหมายย่อย และ 232 ตัวชี้วัด โดยลงนามรับรองเป็นพันธสัญญาเรียกว่า “Transforming Our World : the 2030 Agenda for Sustainable Development” หรือ “วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน 2030” (SDG MOVE, 2023) ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศ ที่ลงนามรับรอง วาระการพัฒนา 2030 ตามคำมั่นร่วมกัน รัฐบาลจึงกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาประเทศไทย โดยมียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นกรอบการพัฒนาประเทศไทย บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของประชาชน (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580) และ มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) เป็นกลไกสำคัญและเป็นกรอบการจัดทำแผนดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

การจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีองค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sukkasi, 2017) การศึกษาเป็นพื้นเพื่อสำคัญในการพัฒนาประเทศไทย เป็นเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ ครั้งที่ 74 ของคณะกรรมการที่ 2 ได้รับรองข้อมติเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า “การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” เป็นองค์ประกอบสำคัญในการบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นกุญแจหลักสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงโลกไม่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากบรรลุเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนไว้ในระบบการศึกษา (Leicht, Combes, Byun, and Agbedahin, 2021)

โรงเรียนบ้านໄเรใหหลำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาล 2 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน 150 คน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 13 คน จัดการศึกษาระดับคุณภาพมาตรฐานสากล บนพื้นฐานคุณธรรมสานสัมพันธ์ชุมชน มีทักษะการทำงานผ่านเทคโนโลยีสู่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ (EEC) รักษ์ความเป็นไทย บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก: ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 การศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จึงตัดสิน

ผลการประเมินบูรณาการความโปร่งใสและยุติธรรม ลงวันที่ 22 ก.ค. พ.ศ. 2564 (Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization), 2021) มีผลการประเมินการศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกมาตรฐานและทุกจุดเน้นใน “ระดับดี” แต่เนื่องจากสภาพบริบทของโรงเรียนตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ (EEC) กับสถานการณ์ที่มีการขยายตัวของแรงงานต่างด้าว อีกทั้งโครงสร้างประชากรของไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยและจำเป็นต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าว เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ทำให้เด็ก ๆ ที่เป็นลูกของแรงงานข้ามชาติในอุตสาหกรรมก่อสร้างในไทย จำนวนมากไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือและต้องใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางความไม่ปลอดภัยต่าง ๆ ในแคมป์คนงาน ทำให้เด็กลูกแรงงานข้ามชาติในภาคก่อสร้างไม่ได้รับการศึกษาที่เหมาะสม คือ การย้ายถิ่นฐานของแรงงานเอง การไม่รู้สิทธิขั้นพื้นฐานด้านการศึกษา ปัญหาการสื่อสารด้านภาษา และปัญหาอื่น ๆ

ในทางกฎหมายแล้ว ประเทศไทยรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานให้เด็กที่ไม่ได้มีสัญชาติไทย สามารถเข้าเรียนในสถานศึกษาของไทยได้ ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 5 ก.ค. 2548 ที่ขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่เป็นหลักฐานทางทะเบียนราชบุรีหรือไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งเดิมจำกัดไว้ให้เฉพาะบางกลุ่มโรงเรียนที่เคยรับเด็กข้ามชาติจะทราบดีว่าเด็กสามารถเรียนได้ แต่หากเป็นโรงเรียนที่ไม่เคยรับจะไม่ทราบขั้นตอนซึ่งนั้นหมายถึง โอกาสที่สูญเสียไปของเด็กที่เป็นลูกแรงงานข้ามชาติ และโรงเรียนบ้านไร่ให้ลูกอยู่ในพื้นที่ที่มีแรงงานข้ามชาติอยู่เป็นจำนวนมากและมีเด็กที่ไม่ได้มีสัญชาติไทยเรียนอยู่คิดเป็นร้อยละ 22.22 ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาเนื่องจากด้วยปัญหาการสื่อสารด้านภาษา นอกจากปัญหาเด็กนักเรียนที่ไม่ใช่คนไทยที่แล้วยังพบปัญหาผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ค้ายา และเป็นลูกจ้างอุตสาหกรรม รายได้ของผู้ปกครองน้อย ไม่เพียงพอต่อการค่าครองชีพในปัจจุบัน แต่เพื่อตอบสนองนโยบายประเทศไทยที่ประกาศความมุ่งมั่นในการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (Leave no one behind) ผ่านหลักการไปให้ถึงและช่วยเหลือกลุ่มที่รั้งท้ายก่อน (reaching those furthest behind first) ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของโรงเรียนบ้านไร่ให้ลูก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เพื่อให้ทราบผลการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามภารกิจของสถานศึกษา (พรบ.การศึกษาแห่งชาติ 2542) รวมถึงผลการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของโรงเรียนบ้านไร่ให้ลูก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา หรือเป็นประโยชน์กับผู้ที่สนใจนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้ลูก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
- เพื่อศึกษาผลการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของโรงเรียนบ้านไร่ให้ลูก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของโรงเรียนบ้านไร่ให้หล่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของโลก 17 ข้อ (United Nations, 2024) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) และการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ตามมาตรา 39 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม มาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานมุ่งศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาและการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้หล่อ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. เครื่องมือเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาและการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้หล่อ
 - 1.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของโลก 17 ข้อ (United Nations, 2024) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) และการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ตามมาตรา 39 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศ

และแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2566 ของโรงเรียนบ้านໄเรให้หล่อเพื่อใช้เป็นแนวทางในขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

1.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาและการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ได้ตรวจสอบ เสนอแนะและนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง เนื้อหา สำนวนภาษาและหาตัวชี้ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวบัญชีประสัติกรรม (IOC) ที่เป็นที่ยอมรับได้มีค่า $0.67 - 1$ โดยใช้ตัวชี้ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามนั้นกับประเด็นหลักของเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน

1.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับ (Try out) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลfa (Coefficient alpha) ของ cronbach (1990) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า 0.938

1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วนำเสนอต่อที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพื่อจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป โดยเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย 13 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 12 คน จากนั้นใช้สถิติวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

2. เครื่องมือเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาและการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ของโรงเรียนบ้านໄเรให้หลำ

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยกำหนดขอบเขตของคำถามจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาและการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามภารกิจของสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป รวมถึงแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของโรงเรียนบ้านໄเรให้หลำ นำมาสร้างเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องและให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาประเด็นที่สอดคล้องกับตัวบัญชีประสัติของวิจัย รวมถึงความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขทางด้านภาษา ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยต่อไป โดยเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 12 คน ผู้เรียน 6 คน และผู้ปกครอง 2 คน จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การแจกแจงความถี่ (F) และสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย การศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้เหล่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ดังนี้

ตารางที่ 1 การบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้เหล่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ
1.	ด้านวิชาการ	4.89	0.31	มากที่สุด
2.	ด้านงบประมาณ	4.89	0.31	มากที่สุด
3.	ด้านการบริหารงานบุคคล	4.84	0.37	มากที่สุด
4.	ด้านการบริหารทั่วไป	4.83	0.38	มากที่สุด
	รวม	4.86	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้เหล่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.86$, $\sigma = 0.34$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้าน วิชาการและด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.89$, $\sigma = 0.31$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\mu = 4.84$, $\sigma = 0.37$) และด้านการบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.34$)

ตารางที่ 2 การบริหารงานด้านวิชาการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้เหล่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ข้อ	ด้านวิชาการ : ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ
1.	โรงเรียนจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย	5.00	0.00	มากที่สุด
2.	ผู้เรียนได้รับโอกาสและเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม	5.00	0.00	มากที่สุด
3.	ผู้เรียนระดับปฐมวัยและผู้เรียนระดับประถมศึกษาได้รับการพัฒนาคุณภาพอย่างเต็มศักยภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อ	ด้านวิชาการ : ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ
4.	โรงเรียนมีหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	5.00	0.00	มากที่สุด
5.	ผู้เรียนระดับปฐมวัยได้รับการพัฒนาให้มีพัฒนาการเหมาะสมกับช่วงวัย	4.85	0.36	มากที่สุด
6.	ผู้เรียนระดับประถมศึกษาได้รับการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
7.	ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม พัฒนาทักษะด้านการอ่านออก เขียนได้ และคิดคำนวณ รวมถึงทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21	4.77	0.42	มากที่สุด
8.	โรงเรียนจัดกิจกรรม และพัฒนา ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะทางอาชีพ	4.69	0.46	มากที่สุด
9.	ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านทักษะทางอาชีพ ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ทั้งในโรงเรียนและสถานประกอบการ	4.69	0.46	มากที่สุด
10.	ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้ชี้พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างคุ้มค่าและเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด	4.85	0.36	มากที่สุด
11.	ครุภัณฑ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกระดับอย่างเต็มที่	5.00	0.00	มากที่สุด
12.	ครุภัณฑ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกระดับอย่างเต็มที่	4.77	0.42	มากที่สุด
13.	ครุภัณฑ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกระดับอย่างเต็มที่	4.85	0.36	มากที่สุด
14.	ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนำผลการประเมินผู้เรียนไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	มากที่สุด
15.	โรงเรียนจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
16.	โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการพัฒนาคุณการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน	4.77	0.42	มากที่สุด
17.	โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการพัฒนาคุณการศึกษาด้านคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.77	0.42	มากที่สุด
18.	โรงเรียนได้รับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการปฏิบัติงาน (SAR) กับต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณะ	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม		4.89	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้ผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทักษะ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 5.00$,

$\sigma = 0.00$) คือ โรงเรียนจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้เรียนได้รับโอกาส และเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม ผู้เรียนระดับปฐมวัยและผู้เรียนระดับประถมศึกษาได้รับการพัฒนา คุณภาพอย่างเต็มศักยภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร โรงเรียนมีหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครุจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกระดับอย่างเต็มที่ ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนำผลการประเมินผู้เรียนไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนจัดกิจกรรมในวันสำคัญ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน รวมถึง โรงเรียนได้รับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและรายงานผลการปฏิบัติงาน (SAR) กับต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณะ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.46$) คือ โรงเรียนจัด กิจกรรมและพัฒนาส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะทางอาชีพ และผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านทักษะ ทางอาชีพด้วยการลงมือปฏิบัติจริงทั้งในโรงเรียนและสถานประกอบการ

ตารางที่ 3 การบริหารงานด้านงบประมาณตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้หลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ข้อ	ด้านงบประมาณ : ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ
1.	วางแผนการใช้งบประมาณถูกต้อง ตามระเบียบ/กฎหมายที่กำหนด และสอดคล้องกับนโยบาย	5.00	0.00	มากที่สุด
2.	สร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผนการใช้งบประมาณ ให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.69	0.46	มากที่สุด
3.	แต่งตั้งครุภูรับผิดชอบปฏิบัติงานการเงิน บัญชีและพัสดุอย่างชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
4.	มอบหมายให้ครุภูรับผิดชอบกิจกรรม/โครงการอย่างชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
5.	กิจกรรม/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาตอบสนองตาม เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	5.00	0.00	มากที่สุด
6.	จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมไปร่วม มีส่วนร่วม รับผิดชอบ คุ้มค่าตรวจสอบได้	5.00	0.00	มากที่สุด
7.	นิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและรายงานผล	5.00	0.00	มากที่สุด
8.	มีการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำการปฏิบัติงานด้านการเงิน พัสดุ และบัญชีของสถานศึกษา	4.77	0.42	มากที่สุด
9.	นำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน และพัฒนางาน ด้านงบประมาณ	4.69	0.46	มากที่สุด
10.	โรงเรียนสร้างเครือข่ายเพื่อระดมงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น ในการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา	4.69	0.46	มากที่สุด
11.	จัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงานด้านงบประมาณประจำปีอย่าง เป็นระบบ	4.85	0.36	มากที่สุด

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อ	ด้านงบประมาณ : ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ
12.	โรงเรียนวิเคราะห์ผลการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการ นำผลไปพัฒนา และปรับปรุงอย่างต่อเนื่องประจำทุกปี	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	4.89	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารงานด้านงบประมาณตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของ โรงเรียนบ้านไร่ให้หลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) คือ วางแผนการใช้งบประมาณถูกต้องตามระเบียบ/กฎหมายที่กำหนด และสอดคล้องกับนโยบาย แต่ตั้งครุผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานการเงิน บัญชีและพัสดุอย่างชัดเจน มอบหมายให้ครุผู้รับผิดชอบกิจกรรม/โครงการอย่างชัดเจน กิจกรรม/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาตอบสนองตามเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมสม่ำเสมอ มีส่วนร่วม รับผิดชอบ คุ้มค่าตรวจสอบได้ นิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล รวมถึงโรงเรียนวิเคราะห์ผลการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการ นำผลไปพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องประจำทุกปี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.46$) คือ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผนการใช้งบประมาณให้กับครุและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานและพัฒนางาน ด้านงบประมาณ รวมถึงโรงเรียนสร้างเครือข่ายเพื่อระดมงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นในการ ดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา

ตารางที่ 4 การบริหารงานด้านการบริหารงานบุคคลตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ ให้หลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ข้อ	ด้านการบริหารงานบุคคล : ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ
1.	โรงเรียนวางแผนอัตรากำลังไว้ชัดเจน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว	4.77	0.42	มากที่สุด
2.	ผู้บริหารปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครุและบุคลากรในสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด
3.	โรงเรียนมีการจัดอบรมพัฒนาครุและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและตรงกับความต้องการจำเป็นในการทำงานของครุ	4.69	0.46	มากที่สุด
4.	โรงเรียนควบคุม ดูแล และส่งเสริมครุให้มีการประพฤติปฏิบัติตาม ระเบียบ วินัยมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครุ	4.85	0.36	มากที่สุด
5.	โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน ให้ครุและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วม อบรมและพัฒนาตนเองตามความถนัดและความสนใจ	4.85	0.36	มากที่สุด

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการบริหารงานบุคคล : ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ
6.	โรงเรียนสร้างโอกาส ส่งเสริม สนับสนุนให้ครุและบุคลากรทางการศึกษามีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ	4.85	0.36	มากที่สุด
7.	โรงเรียนใช้กิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการพัฒนาครุอย่างสม่ำเสมอ	4.77	0.42	มากที่สุด
8.	โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการพัฒนาครุและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกับหน่วยงานอื่นอย่างกว้างขวาง	4.77	0.42	มากที่สุด
9.	ใช้กิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครุและบุคลากรทางการศึกษาอย่างหลากหลาย ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานดีเด่นด้านต่าง ๆ มีคุณงามความดีตามหลักเกณฑ์ และได้รับรางวัลตอบแทน	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม		4.84	0.37	มากที่สุด

จากการที่ 4 พบว่า การบริหารงานด้านการบริหารงานบุคคลตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้หลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลับบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) คือ ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครุและบุคลากรในสถานศึกษา และใช้กิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครุและบุคลากรทางการศึกษาอย่างหลากหลาย ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานดีเด่นมีคุณงามความดีตามหลักเกณฑ์ และได้รับรางวัลตอบแทน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.46$) คือ โรงเรียนมีการจัดอบรมพัฒนาครุและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและตรงกับความต้องการจำเป็นในการทำงานของครุ

ตารางที่ 5 การบริหารงานด้านการบริหารทั่วไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้หลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลับบุรี เขต 1

ข้อ	ด้านการบริหารทั่วไป : ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ
1.	โรงเรียนจัดบรรยากาศในโรงเรียน จัดอาคารสถานที่ อาคารเรียน และอาคารประกอบที่มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย เพียงพอต่อการใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.77	0.42	มากที่สุด
2.	โรงเรียนกำหนดแผนและมาตรการรักษาความปลอดภัย และเฝ้าระวังอย่างครอบคลุมในทุกด้าน	4.77	0.42	มากที่สุด
3.	โรงเรียนตรวจสอบ ดูแล ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียนห้องเรียน และห้องปฏิบัติการให้มีความพร้อม เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่เสมอ	4.77	0.42	มากที่สุด

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการบริหารทั่วไป : ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ
4.	โรงเรียนสร้างและจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ	4.69	0.46	มากที่สุด
5.	โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและงานธุรการ ใช้สารสนเทศ เพื่อการบริหารและการพัฒนาที่ชัดเจน	4.69	0.46	มากที่สุด
6.	โรงเรียนดำเนินงานอนามัยอย่างเป็นระบบ ตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุขและหลักสากล	4.77	0.42	มากที่สุด
7.	โรงเรียนจัดทำระบบนำสัมภารัตน์อุปโภคและบริโภคที่มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอ กับผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
8.	โรงเรียนจัดทำระบบสุขาภิบาลที่มีมาตรฐาน และเพียงพอ กับผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
9.	โรงเรียนใช้พลังงานทดแทนและพลังงานสะอาดที่ไม่เกิดมลพิษต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.54	0.50	มากที่สุด
10.	โรงเรียนจัดกิจกรรม/โครงการ ส่งเสริม พัฒนา สร้างความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.85	0.36	มากที่สุด
11.	โรงเรียนดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนตระหนักในหลักประชาธิปไตยที่มีเหตุผล	4.85	0.36	มากที่สุด
12.	โรงเรียนใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อการช่วยเหลือนักเรียน เป็นรายบุคคล อย่างครอบคลุม เท่าเทียม และเสมอภาค	5.00	0.00	มากที่สุด
13.	ผู้เรียนได้รับทุนการศึกษา รวมถึงการสนับสนุนด้านอื่น ๆ จากโรงเรียน และเครือข่ายที่มาร่วมพัฒนาอย่างทั่วถึงตามความจำเป็น	5.00	0.00	มากที่สุด
14.	ผู้เรียนได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ มีคุณค่าทางโภชนาการ และปริมาณที่เหมาะสม โดยทางแผนผ่านโปรแกรม Thai School Lunch	5.00	0.00	มากที่สุด
15.	โรงเรียนประชาสัมพันธ์ และงานสัมพันธ์ชุมชน เพื่อเป้าหมายการพัฒนาการศึกษา	4.77	0.42	มากที่สุด
16.	โรงเรียนสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบรรยากาศ สภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ เพื่อให้มีความพร้อมและปลอดภัย	4.77	0.42	มากที่สุด
รวม		4.83	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารทั่วไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้ผลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) คือ โรงเรียนจัดทำระบบนำสัมภารัตน์อุปโภคและบริโภคที่มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอ กับผู้เรียน โรงเรียนจัดทำระบบสุขาภิบาลที่มีมาตรฐาน และเพียงพอ กับผู้เรียน โรงเรียนใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อการช่วยเหลือ

ผู้เรียนเป็นรายบุคคล อย่างครอบคลุม เท่าเทียม และเสมอภาค ผู้เรียนได้รับทุนการศึกษา รวมถึง การสนับสนุนด้านอื่น ๆ จากโรงเรียน และเครือข่ายที่มาร่วมพัฒนาอย่างทั่วถึงตามความจำเป็น รวมถึง ผู้เรียนได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ มีคุณค่าทางโภชนาการ และปริมาณที่เหมาะสม โดยวางแผน ผ่านโปรแกรม Thai School Lunch ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.50$) คือ โรงเรียนใช้พลังงาน ทดแทนและพลังงานสะอาดที่ไม่เกิดมลพิษต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. ผลการวิจัย การศึกษาการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้หลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

1) การสังเคราะห์การตอบสนองตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโครงการในแผนปฏิบัติการ ประจำปีการศึกษาของโรงเรียนบ้านไร่ให้หลัก เพื่อพิจารณาโครงการภายในแผนปฏิบัติการประจำปี การศึกษา ดังแผนภูมิที่ 1

ตารางที่ 6 การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของโรงเรียน บ้านไร่ให้หลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	โครงการ		
	ความถี่ (F)	ร้อยละ	อันดับ
1. ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่	4	14.29	8
2. ยุติความทิวทิาย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และ ส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน	5	17.86	6
3. สร้างหลักประกันการมีสุขภาวะที่ดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคน ในทุกช่วงวัย	6	21.43	5
4. สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต	28	100.00	1
5. บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพิ่มบทบาทของสตรีและเด็กหญิงทุกคน	11	39.29	3
6. สร้างหลักประกันเรื่องน้ำและการสุขาภิบาล ให้มีการจัดการอย่างยั่งยืนและ มีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน	3	10.71	12
7. สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาน้ำที่ซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน	3	10.71	12
8. ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้าง งานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน	2	7.14	14
9. สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงส่งเสริมการพัฒนา อุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม	4	14.29	8
10. ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ	9	32.14	4
11. ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีความครอบคลุมปลอดภัย ยืดหยุ่น ต่อการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน	5	17.86	6

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	โครงการ		
	ความถี่ (F)	ร้อยละ	อันดับ
12. สร้างหลักประกันใหม่แบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน	2	7.14	14
13. ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น	4	14.29	8
14. อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหานครสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	2	7.14	14
15. ปกป้อง พื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืนต่อสู้การก่อภัยสภาพเป็นทะเลราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและพื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	1	3.57	17
16. ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึง ความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ	4	14.29	8
17. เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและพื้นฟูสภาพทุนส่วนความร่วม มือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน	19	67.86	2

จากการสำรวจที่ 6 พบว่า การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา ของโรงเรียนบ้านไร่ให้หลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ตอบสนองตามเป้าหมายครบทั้ง 17 เป้าหมาย เมื่อพิจารณารายเป้าหมายพบว่า จากโครงการทั้งหมด 28 โครงการ เป้าหมายที่ขับเคลื่อนมากที่สุด คือ เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีโครงการตอบสนอง 28 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ เป้าหมายที่ 17 เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและพัฒนาพื้นที่ส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน มีโครงการตอบสนอง 19 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 67.86 และเป้าหมายที่ขับเคลื่อนน้อยที่สุด คือ เป้าหมายที่ 15 ปักป้อง พื้นที่ และสนับสนุนการใช้ระบบบินเวศบันบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อายุย่างยืน ต่อสู้การกล่าวหาสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการสิ่งปลูกสร้างที่ดินและพื้นที่ส่วนบุคคล รวมทั้ง 1 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 3.57

2) การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 12 คน ผู้เรียน 6 คน และผู้ปกครอง 2 คน ดังนี้

การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้หลัก: เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ครูผู้สอนบูรณาการเป้าหมายอย่างของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 4 ในแผนการจัดการเรียนรู้ การทำกิจกรรมในชั้นเรียน และกิจกรรมตามโครงการที่ได้รับมอบหมาย เน้นการจัด

การเรียนการสอนแบบ Active Learning ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง พัฒนาทักษะทางอาชีพ ส่งผลให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาคุณภาพอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม อ่านออกเขียนได้ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้รับการแนะนำและสร้างโอกาสศึกษาต่ออย่างทั่วถึง

แนวทางการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไทรให้หล่ออย่างมีประสิทธิภาพ

จากการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไทรให้หล่อ พบร้า เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีการตอบสนองมากที่สุด เพื่อให้การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไทรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพครบถ้วน เป้าหมาย จึงควรปฏิบัติตามแนวทาง ดังนี้

1. ครูผู้สอนควรบูรณาการเป้าหมายอย่างของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในชั้นเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการที่ได้รับมอบหมาย โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมผ่านการลงมือปฏิบัติจริง
2. จัดทำกิจกรรม/โครงการที่ตอบสนองตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเพิ่มเติม เพื่อให้ครอบคลุมทั้ง 17 เป้าหมาย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารสถานศึกษา และการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของโรงเรียนบ้านไทรให้หล่อ สรุปด้านกิจกรรมที่การศึกษาประจำปีการศึกษา ชลบุรี เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไทรให้หล่อ สรุปด้านกิจกรรมที่การศึกษาประจำปีการศึกษา ชลบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.86$, $\sigma = 0.34$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบร้า ด้านวิชาการและด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.89$, $\sigma = 0.31$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\mu = 4.84$, $\sigma = 0.37$) และด้านการบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.38$) และเมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้าน พบร้า

ด้านวิชาการ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบร้า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) คือ โรงเรียนจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้เรียนได้รับโอกาส และเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม ผู้เรียนระดับปฐมวัยและผู้เรียนระดับประถมศึกษาได้รับการพัฒนาคุณภาพอย่างเต็มศักยภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร โรงเรียนมีหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครุภัณฑ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกรายดับ อย่างเต็มที่ ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนำผลการประเมินผู้เรียนไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนจัดกิจกรรมในวันสำคัญ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน รวมถึงโรงเรียนได้รับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและรายงานผลการปฏิบัติงาน (SAR) กับต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณะชน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.46$) คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมและพัฒนาส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะทางอาชีพ และผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านทักษะทางอาชีพด้วยการลงมือปฏิบัติจริงทั้งในโรงเรียนและสถานประกอบการ

ด้านงบประมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 5.00, \sigma = 0.00$) คือ วางแผนการใช้งบประมาณถูกต้องตามระเบียบ/กฎหมายที่กำหนด และสอดคล้องกับนโยบาย แต่ตั้งครุผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานการเงิน บัญชี และพัสดุอย่างชัดเจน มอบหมายให้ครุผู้รับผิดชอบกิจกรรม/โครงการอย่างชัดเจน กิจกรรม/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาตอบสนองตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมໂປ່ງໃສ มีส่วนร่วม รับผิดชอบ คุ้มค่าตรวจสอบได้ นิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล รวมถึงโรงเรียนวิเคราะห์ผลการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการ นำผลไปพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ประจำทุกปี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.69, \sigma = 0.46$) คือ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผนการใช้งบประมาณให้กับครุและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานและพัฒนางานด้านงบประมาณ รวมถึงโรงเรียนสร้างเครือข่ายเพื่อระดมงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา

ด้านการบริหารงานบุคคล ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 5.00, \sigma = 0.00$) คือ ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครุและบุคลากรในสถานศึกษา และใช้กิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครุและบุคลากรทางการศึกษาอย่างหลากหลาย ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานดีเด่นมีคุณงามความดีตามหลักเกณฑ์ และได้รับรางวัลตอบแทน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.69, \sigma = 0.46$) คือ โรงเรียนมีการจัดอบรมพัฒนาครุและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและตรงกับความต้องการจำเป็นในการทำงานของครุ

ด้านการบริหารทั่วไป ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 5.00, \sigma = 0.00$) คือ โรงเรียนจัดทำระบบนำสัมภาระอุปโภคและบริโภคที่มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอ กับผู้เรียน โรงเรียนจัดทำระบบสุขาภิบาลที่มีมาตรฐาน และเพียงพอ กับผู้เรียน โรงเรียนใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อการช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล อย่างครอบคลุม เท่าเทียม และเสมอภาค ผู้เรียนได้รับทุนการศึกษา รวมถึงการสนับสนุนด้านอื่น ๆ จากโรงเรียน และเครือข่ายที่มาร่วมพัฒนาอย่างทั่วถึงตามความจำเป็น รวมถึงผู้เรียนได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ มีคุณค่าทางโภชนาการ และปริมาณที่เหมาะสม โดยวางแผนผ่านโปรแกรม Thai School Lunch ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.54, \sigma = 0.50$) คือ โรงเรียนใช้พัลส์งานทดสอบและพัลส์งานสะอาดที่ไม่เกิดมลพิษต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของโรงเรียน บ้านไร่ให้หล่อ สร้างกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ตอบสนองตามเป้าหมายครบทั้ง 17 เป้าหมาย เมื่อพิจารณารายเป้าหมาย พบว่า จากการ 28 โครงการ เป้าหมายที่มีการขับเคลื่อนมากที่สุด คือ เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีโครงการตอบสนอง 28 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ เป้าหมายที่ 17 เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและพื้นที่สภาพที่ดิน ส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน มีโครงการตอบสนอง 19 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 67.86 และเป้าหมายที่มีการขับเคลื่อนน้อยที่สุดคือ เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ที่ดิน และสนับสนุนการใช้ระบบบันทึก

บันบกอย่างยั่งยืน จัดการป้ามืออย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลยุทธ์เป็นทางเลือก หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพมีโครงการตอบสนอง 1 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 3.57

การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้หลัก เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ครูผู้สอนบูรณาการเป้าหมายอย่างของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 4 ในแผนการจัดการเรียนรู้ การทำกิจกรรมในชั้นเรียน และกิจกรรมตามโครงการที่ได้รับมอบหมาย เน้นการจัดการเรียน การสอนแบบ Active Learning ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง พัฒนาทักษะทางอาชีพ ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม อ่านออก เขียนได้ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 รวมถึงได้รับการแนะนำและสร้างโอกาสในการศึกษาต่ออย่างทั่วถึง

แนวทางการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้หลัก พบร้า เป้าหมายที่ 4 มีการตอบสนองมากที่สุด เพื่อให้การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้หลัก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพครบทุกเป้าหมาย จึงควรปฏิบัติตามแนวทาง ดังนี้

- ครูผู้สอนควรบูรณาการเป้าหมายอย่างของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในชั้นเรียน และกิจกรรมตามโครงการที่ได้รับมอบหมาย โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมผ่านการลงมือปฏิบัติจริง
- จัดทำกิจกรรม/โครงการที่ตอบสนองตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเพิ่มเติม เพื่อให้ครอบคลุมทั้ง 17 เป้าหมาย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารสถานศึกษาและการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของโรงเรียนบ้านไร่ให้หลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบร้า มีการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแต่ละเป้าหมาย จำแนกตามการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน สอดคล้องตามวิจัยและเอกสารดังต่อไปนี้

จากการวัดคุณประสิทธิภาพข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้หลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบร้า การบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้หลัก จำแนกตามการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.86$, $\sigma = 0.34$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบร้า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านวิชาการและด้านงบประมาณ ($\mu = 4.89$, $\sigma = 0.31$) เนื่องจากโรงเรียนบริหารงานด้านวิชาการที่ครอบคลุมมุ่งเน้นการจัดทำหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน ครุจัดการเรียน การสอนตามความเชี่ยวชาญ ใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือ

ปฏิบัติจริงส่งเสริมให้เกิดทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตามและนำผลไปพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสร้างเครือข่ายพัฒนาร่วมกับหน่วยงานอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ/onkyu กัญญา อังคุระนาริน และไตรรัตน์ สิทธิพูล (2564) ที่ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีค่าเฉลี่ยด้านการบริหารงานวิชาการสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานด้านวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่นเดียวกับการบริหารงานด้านงบประมาณ ที่ต้องบริหารจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยโรงเรียนวางแผนการใช้งบประมาณอยู่ต้องตามกฎหมาย สร้างเครือข่ายระดมงบประมาณทรัพยากรที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษา ดำเนินกิจกรรม/โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาตอบสนองตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการดำเนินงานและพัฒนางานด้านงบประมาณ สอดคล้องกับวิจัยของวารยุทธวงศ์ประเสริฐ นภูรัจช์ เจริญสุข และชูศักดิ์ เอกเพชร (2566) ที่ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 1 สังกัดสำนักบริหารงานพิเศษ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การวางแผนงบประมาณ รองลงมาคือ การตรวจสอบภายใน การบริหารทางการเงิน และควบคุมงบประมาณ การจัดระบบการจัดหัวัวสดุ การคำนวณต้นทุนการผลิต การบริหารสินทรัพย์ และการรายงานผล ตามลำดับ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\mu = 4.84$, $\sigma = 0.37$) เนื่องจากโรงเรียนวางแผนอัตรากำลังที่ชัดเจนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ส่งเสริมและจัดอบรมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมอบรมพัฒนาตนเองตามความถนัดและความสนใจ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ รวมถึงเสริมสร้างกำลังใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ความมีการพัฒนาตามข้อเสนอแนะจากการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก: ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 การศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ของโรงเรียนบ้านไร่เทหลำ ระบุว่า ควรนำเสนอข้อมูลคุณภาพการปฏิบัติงานของครู ข้อมูลการอบรมพัฒนาของครู แผนดำเนินการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) รวมทั้งผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครุภัณฑ์บุคคลอื่น ๆ เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งต่อไป สอดคล้องตามวิจัยของนภัสสรณ์ มูลสิน และสงวน อินทรรักษ์ (2562) ที่พบว่า การบริหารงานบุคคลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พิจารณารายด้านพบว่า การวางแผนอัตรากำลังอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารทั่วไป ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.38$) โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการและงานธุรการ สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบริษัทฯ แหล่งเรียนรู้ อาคารเรียน และอาคารประกอบที่มั่นคง ปลอดภัย เพียงพอต่อการใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดำเนินงานอนามัยอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุขและหลักสากล จัดทำระบบสุขาภิบาลและระบบน้ำสำหรับอุปโภคที่มีมาตรฐานและเพียงพอ ช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเท่าเทียมและเสมอภาคตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ผู้เรียนได้รับทุนการศึกษาอย่างทั่วถึงตามความจำเป็น และได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ มีคุณค่าทางโภชนาการและปริมาณเหมาะสม โดยวางแผนผ่านโปรแกรม Thai School Lunch

ความมีการพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานสะอาดที่ไม่เกิดมลพิษต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และพัฒนาตามข้อเสนอแนะจากผลการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก: ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 การศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งระบุว่า ควรนำเสนอผลสำเร็จในการบริหารจัดการของสถานศึกษาและนำเสนอการบริหารจัดการตามแผนปฏิบัติการประจำปีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสาธารณะ ผ่านช่องทางที่ดำเนินการได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของชำนาญ ทวีทอง และเชวนี แก้วมโน (2566) ที่พบว่า การบริหารงานทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ประกอบด้วย งานเทคโนโลยีการศึกษา งานประชาสัมพันธ์ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ และงานธุรการ ตามลำดับ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาผลการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของโรงเรียนบ้านไร่หมาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบร่วมกับการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา ตอบสนองตามเป้าหมายครบทั้ง 17 เป้าหมาย โดยมีโครงการรองรับอย่างครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องตามรายงานการศึกษา “การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs): กรณีศึกษาการใช้แนวคิดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มเยาวชนไทยเพื่อเสริมสร้างความปลดภัยทางถนน” โครงการวิจัยที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) งบประมาณสถาบันประกกเกล้า พ.ศ. 2561 ของ ดร.วิวัฒน์ บุรีกุล, นิตยา โพธิ์นก, เลิศพร อุดมพงษ์ และสมบัติ วงศ์เกษม (2562) กล่าวว่าเป็นการศึกษากลุ่มเป้าหมายจำนวน 116 คน จากสถานศึกษานำร่องในจังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดชัยนาท โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เป้าหมายเพื่อวิเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาอุบัติเหตุ บนท้องถนนและนำเสนอรูปแบบการแก้ปัญหาของกลุ่มเยาวชนในพื้นที่กรุงศรีฯ เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแบบมีส่วนร่วม มีผลผลิต 10 โครงการ พบร่วม กลุ่มเป้าหมายสามารถหยิบยกสิ่งที่คิดว่า เป็นปัญหาและจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางจราจรได้ รวมถึงสอดคล้องกับมาตรการ ด้านการศึกษาและด้านวิศวกรรม และจากการวิจัยพบว่าการขับเคลื่อนสูงที่สุดคือเป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป้าหมายที่มีการขับเคลื่อนน้อยที่สุด คือ เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศ บนบกอย่างยั่งยืนจัดการป่าไม้อ้อย่างยั่งยืนต่อสุกการกลยุทธ์สภาพเป็นทะเลทรายหยุดการเสื่อมโทรมของที่ดิน และฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ “รายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Report) และ SDG Index ประจำปี 2566” การจัดอันดับ SDG Index ระดับโลก ในปี 2566 จาก 166 ประเทศ เพิ่มขึ้นจากปี 2565 มี 163 ประเทศ ประเทศไทยได้คะแนนรวม 74.7 คะแนน จัดอยู่อันดับที่ 43 ของโลก ครองอันดับ 1 ในภูมิภาคอาเซียน 5 ปีติดต่อกัน (2562-2566) เมื่อพิจารณาสถานะรายเป้าหมายเทียบในปี 2566 กับปี 2565 พบร่วม เป้าหมายที่สถานะบรรลุเป้าหมายแล้ว (สีเขียว) คือ SDG4 การศึกษาที่มีคุณภาพ และเป้าหมายที่สถานะท้าทายมาก (สีแดง)

ได้แก่ SDG2 จัดความทิวทัย SDG3 สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี SDG14 ทรัพยากรทางทะเล SDG15 ระบบนิเวศบนบก และ SDG16 สังคมสงบสุข ยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง (SDG MOVE, 2023)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ควรมีการกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาต่ออยอด การบริหารสถานศึกษาในด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการต่อยอดการจัดโครงการ/กิจกรรมที่ตอบสนองเป้าหมายที่ 15 ปกป้อง พื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อ้อยอย่างยั่งยืน ต่อสู้การลากสภาพเป็นทะเลราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและพื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการขยายขอบเขตของประชากรในการวิจัยซึ่งอาจศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัดหรือภูมิภาค เพื่อให้ได้ข้อมูลการบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่กว้างและซัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ชำนาญ ทวีทอง และเชาวนี แก้วมโน. (2566). การบริหารงานทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7. วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น, 5(8), 320-333.

ณวิลาดี บุรีกุล, นิตยา โพธิ์นก, เลิศพร อุดมพงษ์ และสมบัติ หวังเงยม. (2562). รายงานการศึกษา “การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs): กรณีศึกษาการใช้แนวคิดประชาธิริปัตย์ แบบมีส่วนร่วมในกลุ่มเยาวชนไทยเพื่อเสริมสร้างความปลดภัยทางถนน”. เข้าถึงได้จาก https://www.kpi.ac.th/knowledge/research/data/378?fbclid=IwAR3qXZu0E_HI4cv-nqkssrn มูลสิน และส่วน อินทรรักษ์. (2562). การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการบริหารงานบุคคลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะ那ครศรีอยุธยา เขต 1. วารสาร การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(1), 243-254.

วรยุทธ วงศ์ประเสริฐ นภัสสร เจริญสุข และชูศักดิ์ เอกเพชร. (2566). การพัฒนาระบบสารสนเทศในการ บริหารงานบประมาณของโรงเรียนมัธยมในจังหวัดพังงา. วารสาร มจร อุบลบริหารศน, 8(1), 767-778.

อนันต์ภู่กัญญา วงศ์ราษฎร์ แล้วไตรรัตน์ สิทธิพูล. (2564). การศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 8(2), 268-280.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York : Harper Collins Publishers.

Leicht, A., Combes, B., Byun, W. J., & Agbedahin, A. V. (2021). Chapter 1 From 21 to Target 4.7: the development of Education for Sustainable Development. *Issues and Trends in Education for Sustainable Development*. (pp. 25-38).

Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization). (2021). รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก: ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19. Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization).

SDG MOVE. (2023). *SDG MOVE: Moving towards sustainable future*. Retrieved from, <https://www.sdgmove.com/>

Sukkasi, A. (2017). *A Study of the Role of School Administrators in Being a Learning Organization in Administrations of Basic Education Schools in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces* (Thesis M.Ed. (Educational Administration)). Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University. Retrieved from, <https://etheses.rbru.ac.th/showthesis.php?theid=303&group=20&depid=3>

United Nations. (2024). *What are the Sustainable Development Goals?*. United Nations Development Programme. Retrieved from, <https://www.undp.org/>

การพัฒนาขอบข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

The Development of An Academic Administration Framework to Promote School Engagement of Bangkok Christian College Students

Received: 5 September 2024 Revised: 20 October 2024 Accepted: 15 November 2024

ชุณวัฒน์ ปุ่งบางกระดี, วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

วิชัย สีสุด, โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

สุกัญญา แซมช้อย, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รักษา สุทธิพงษ์, วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียน 2) พัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียน ของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ใช้วิธีวิจัยแบบ Explanatory Design มีผู้ให้ข้อมูล คือ หัวหน้าฝ่ายบริหารของโรงเรียน จำนวน 6 คน ประกอบด้วย 1) หัวหน้าฝ่ายวิชาการมัธยมศึกษา 2) หัวหน้าฝ่ายโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนมัธยม (EIP) 3) หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียน 4) หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมระเบียบวินัยมัธยมศึกษา 5) หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมกีฬา และ 6) หัวหน้าฝ่ายนวัตกรรมการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียน ในภาพรวม ขั้นการประเมินผล มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ ขั้นการวางแผน และขั้นการนำแผนสู่การปฏิบัติ ตามลำดับ 2) แนวทางการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียน มี 4 แนวทาง คือ 2.1) แนวทางการส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันเชิงการรู้คิด 2 แนวทาง 2.2) แนวทางการส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ 1 แนวทาง และ 2.3) แนวทางการส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรม 1 แนวทาง 3) ขอบข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน 6 กลุ่มงาน ประกอบด้วย 3.1) ฝ่ายวิชาการมัธยมศึกษา 8 งาน 3.2) ฝ่ายโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนมัธยม (EIP) 5 งาน 3.3) ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียน 4 งาน 3.4) ฝ่ายส่งเสริมระเบียบวินัย 4 งาน 3.5) ฝ่ายกิจกรรมกีฬา 7 งาน และ 3.6) ฝ่ายนวัตกรรมการศึกษา 6 งาน ตามลำดับ

คำสำคัญ: ขอบข่ายงาน, การบริหารวิชาการ, ความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียน

Abstract This research had three objectives: 1) To study the Priority Needs Index (PNI) for academic administration aimed at enhancing students' school engagement, 2) To develop academic administration guidelines to promote students' school engagement, and 3) To develop an academic administration framework to enhance students' school engagement at Bangkok Christian College. The research employed an Explanatory Design method, with data gathered from six school head of departments consists of: 1) Head of Secondary Academic Affairs, 2) Head of the Secondary English Immersion Program (EIP), 3) Head of Student Development and Enrichment Activities, 4) Head of Secondary Discipline Promotion, 5) Head of Sports Activities, and 6) Head of Educational Innovation. The research findings were as follows: 1) The overall PNI for academic administration to enhance students' school engagement revealed that the evaluation phase had the highest PNI, followed by the planning phase and the implementation phase, respectively. 2) There are four guidelines for academic administration to enhance students' school engagement, which include 2.1) Two cognitive engagement-enhancing guidelines, 2.2) One emotional engagement-enhancing guideline, and 2.3) One behavioral engagement-enhancing guideline. 3) The administrative framework to enhance students' engagement with the school includes six groups of tasks: 3.1) Eight tasks under the Secondary Academic Division, 3.2) Five tasks under the Secondary English Immersion Program (EIP) Division, 3.3) Four tasks under the Student Development Activities Division, 3.4) Four tasks under the Discipline Promotion Division, 3.5) Seven tasks under the Sports Activities Division, and 3.6) Six tasks under the Educational Innovation Division.

Keywords: Administrative Framework, Academic Management, School Engagement

บทนำ

จากความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง ล้วนส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาทั้งในแง่ของผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและประสิทธิภาพ การบริหารจัดการสถานศึกษา การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการบริหาร วิชาการให้สถานศึกษารุ่ลูปเป้าหมายตามที่วางไว้ เนื่องจาก ครุ และบุคลากรทางการศึกษา จะเป็นผู้ที่ขับเคลื่อนคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นกิจกรรมหลักของสถานศึกษาให้บรรลุผล โดยเครื่องมือที่สำคัญ ที่ช่วยให้การบริหารวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือการพัฒนาให้มีขอบข่ายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน (วาริกิ พงศ์ภัทรานนท์, นภภรณ์ ยอดสิน, และพิชญาภา ยืนยา, 2566) ซึ่งจะช่วยให้ครุสามารถ ปฏิบัติงานวิชาการได้อย่างเป็นระบบ และถือเป็นประเด็นท้าทายที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาระบบ การปฏิบัติงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย เป็นโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่พิเศษ มีประวัติศาสตร์อันยาวนานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2395 เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่ละปีผลิตผู้สำเร็จการศึกษามากกว่า 500 คน ได้สร้างศิษย์เก่าที่มีชื่อเสียง เช่น นายพจน์ สารสิน อดีตนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2500 นายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2534-2535 พลเรือตรี หม่อมหลวงอัศนี ปราโมช พลเอกพิจิตร ภุล琉璃นิชย์ และนายอรรถนิติ ดิษฐ์อำนวย องคมนตรี บุคคลเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการสร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติและโรงเรียน จึงอาจกล่าวได้ว่า ความยึดมั่นผูกพันระหว่างนักเรียนปัจจุบัน ศิษย์เก่า และโรงเรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยรับรักษาความเป็นกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัยได้มาจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาสำรวจ (Pilot Study) พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ยืนหยัดเป็นผู้นำทางการศึกษามาได้จากปัจจุบัน คือความยึดมั่นผูกพันระหว่างโรงเรียนกับนักเรียน รวมถึงสมาคมศิษย์เก่าที่ค้าจุนชื่อเสียงของโรงเรียนมาโดยตลอด ในขณะที่การศึกษาปัจจัยความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนยังพบว่ามีถูกกล่าวถึงในลักษณะความยึดมั่นผูกพันในงาน (Schaufeli et al., 2002) และพบการประยุกต์ใช้น้อยในการศึกษาความยึดมั่นผูกพันระหว่างนักเรียนกับโรงเรียน โดยจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า ความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน ประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ ความยึดมั่นผูกพันเชิงการรักคิด ความยึดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ และความยึดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรม (Fredricks, Blumenfeld, & Paris, 2004)

จากที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่าความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งระดับของโรงเรียนและระดับของนักเรียน กล่าวคือ ในระดับโรงเรียน จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศิษย์เก่าและโรงเรียน เกิดเป็นสมาคมที่สนับสนุนโรงเรียน และระดับนักเรียน ช่วยลดอัตราการออกกลางคันลดปัญหาการเรียนรู้ และช่วยให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียน (Virtanen, Kiuru, Lerkkanen, Poikkeus & Kuorelahti, 2016) ดังนั้น การส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียน จึงส่งผลดีต่อทั้งตัวนักเรียนและโรงเรียนโดยเฉพาะสำหรับโรงเรียนเอกชน การส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียน ถือเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการ รวมทั้งการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางแก้สถานศึกษาอื่นในการสร้างองค์กรที่พร้อมขับเคลื่อนความยั่งยืนทางการศึกษาในระยะยาวต่อไป โดยการศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการ 2) พัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการ และ 3) พัฒนาขอบข่ายงานบริหารวิชาการ เพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียน ของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

คำถามการวิจัย

- ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียน ของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย เป็นอย่างไร
- แนวทางการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ควรเป็นอย่างไร

3) ขอบข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ควรเป็นอย่างไร

จุดประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
- 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
- 3) เพื่อพัฒนาขอบข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

ในบริบทของการบริหารสถานศึกษามีการนำแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารมาประยุกต์ใช้เพื่อ York ตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1970 ของผู้เรียน เนื่องจากมีการออกแบบโครงสร้างงานที่แบ่งงานออกเป็น 4 งาน ซึ่งหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียนก็คืองานบริหารวิชาการ โดยการบริหารวิชาการ หมายถึง งานของโรงเรียน ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทั้งนี้จากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารพบแนวคิด ได้แก่ กระบวนการบริหารตามแนวคิดของ Fayol (POCCC) (Fayol, 1916 อ้างถึงใน Sheldrake, 2003) กระบวนการบริหารองค์การ POLC (Griffin, 2008) รวมทั้ง แนวคิดระดับคลาสสิก กระบวนการบริหารตามแนวคิดของ Demming (PDCA) (Demming, 1982 อ้างถึงใน Imai, 1986) ทั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยสังเคราะห์กระบวนการบริหาร และจัดกลุ่มกิจกรรมการบริหารออกเป็นกิจกรรมหลัก ๆ พบว่า ทุกแนวคิดจะมีกิจกรรมที่สำคัญร่วมกันใน 3 ขั้นตอนเช่นเดียวกัน (Fayol, 1916; Demming, 1982; Kreitner, 1989; Griffin, 2008; จรูญ เก้าอี้ยน, 2557) คือ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation) และขั้นการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

1.1) ขั้นการวางแผน หมายถึง กระบวนการกำหนดเป้าหมาย ขั้นตอน และระยะเวลาดำเนินการ เพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2) ขั้นการนำแผนสู่การปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการมอบหมายผู้รับผิดชอบ และจัดสรรทรัพยากรเพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

1.3) ขั้นการประเมิน หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผล การประเมินสำหรับเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแนวทางการดำเนินงานต่อไป

ทั้งนี้ กระบวนการบริหารทั้ง 3 ขั้นตอน เป็นกรอบการบริหารที่มีความยืดหยุ่นสูง ครอบคลุมทุกบริบทของการบริหาร สามารถนำมาใช้เป็นแนวคิดสำหรับการพัฒนาขอบข่ายงานบริหารวิชาการในการวิจัยครั้งนี้

2) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความยึดมั่นผูกพัน

ความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนนั้นเริ่มมีการศึกษาและทำการวิจัยมาตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1980 จนถึงปัจจุบัน มีนักวิชาการนำไปศึกษาในหลากหลายบริบท รวมทั้งมีการให้นิยามความหมายของความยึดมั่นผูกพันในบริบทที่แตกต่างกัน แรกเริ่ม ความยึดมั่นผูกพันถูกกล่าวถึงในบริบทของการศึกษาเรื่องความยึดมั่นผูกพันในงาน ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับภาวะหมดไฟในการทำงานของบุคลากร (Schaufeli et al., 2002) ในขณะที่การศึกษาความยึดมั่นผูกพันในนักเรียน เป็นการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจและมุ่งเน้นที่การพัฒนาความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมถึงการสร้างกลยุทธ์ในการจัดการปัญหาพฤติกรรมเชิงลบของนักเรียน (Parsons & Tayor, 2011)

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน จำนวน 5 ฉบับ (Chase, Hilliard, Geldhof, Warren & Lerner, 2014; Fredricks, Blumenfeld & Paris, 2004; National Center for School Engagement, 2006; Fredricks & McColskey, 2012; Li & Lerner, 2013) พบว่า องค์ประกอบของความยึดมั่นผูกพันมีความสอดคล้องกันอยู่ 3 ด้านคือ 1) ความยึดมั่นผูกพัน เชิงการรู้คิด (Cognitive Engagement) 2) ความยึดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ (Emotional Engagement) และ 3) ความยึดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรม (Behavioral Engagement) ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับบริบททางการเรียน โดยสามารถสรุปความหมายของความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน ว่าหมายถึง การรับรู้ความรู้สึก และพฤติกรรมของนักเรียนเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องและกิจกรรมอื่น ๆ รวมไปถึงการได้รับความช่วยเหลือทางการศึกษา ตลอดจนความรู้สึกของการเป็นสมาชิกของโรงเรียน ซึ่งมีความหมายสำคัญในการนำมาเป็นกรอบในการวิจัยศึกษาขอบข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสตேียนวิทยาลัยในการวิจัยครั้งนี้ได้

3) งานบริหารโรงเรียนกรุงเทพคริสตேียนวิทยาลัย

โรงเรียนกรุงเทพคริสตேียนวิทยาลัย เป็นโรงเรียนชายล้วน ประเภทเอกชนขนาดใหญ่พิเศษ ได้รับอนุญาตจัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2395 ตั้งอยู่ในแหล่งสำคัญทางเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร โดยโรงเรียนได้จัดพื้นที่ภายในบริเวณโรงเรียนส่วนของอาคารเรียนแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของพื้นที่หลัก และอาคาร 150 ปี BCC เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลิตผู้สำเร็จการศึกษาประมาณกว่า 500 คน

โครงสร้างการบริหารของโรงเรียนกรุงเทพคริสตேียนวิทยาลัย หากแบ่งตามตำแหน่งผู้บริหารจะประกอบด้วย 8 ตำแหน่ง แต่จากการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของตำแหน่งงานและขอบข่ายการปฏิบัติงาน กับการส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน พบร่วมกัน 6 งาน ประกอบด้วย 1) ฝ่ายวิชาการมัธยมศึกษา 2) ฝ่ายโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนมัธยม (EIP) 3) ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียน 4) ฝ่ายส่งเสริมระเบียบวินัย 5) ฝ่ายกิจกรรมกีฬา และ 6) ฝ่ายนวัตกรรมการศึกษา ตามลำดับ

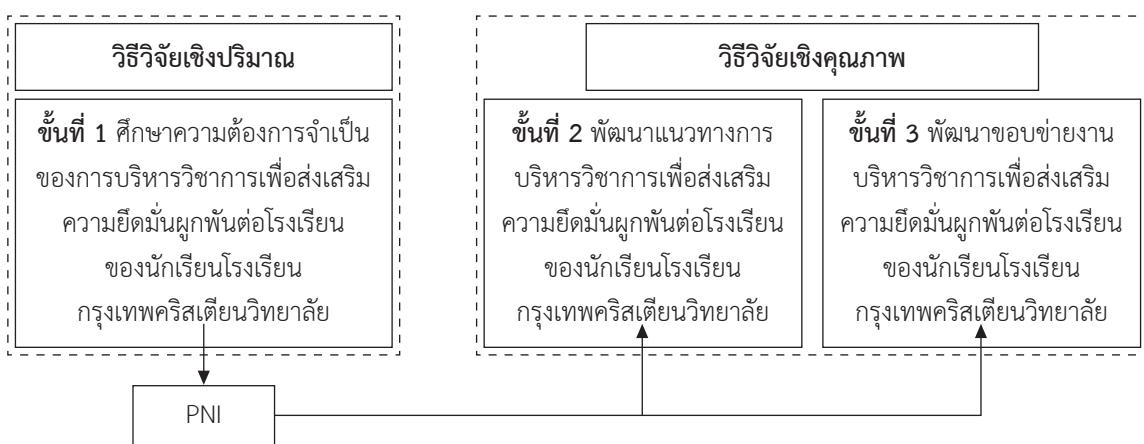
ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้ง 3 กลุ่ม พบร่วมกัน ความมีการพัฒนาขอบข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสตேียนวิทยาลัย ผ่านกระบวนการวิจัยแบบสมมผสาน (Dawadi, Shrestha, and Giri, 2021) โดยเป็นการผสานกันระหว่าง

ข้อมูล 2 รูปแบบเพื่อทำความเข้าใจปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน (Poth, and Munce, 2020) โดยการวิจัยเชิงปริมาณจะช่วยให้นักวิจัยมีข้อมูลพื้นฐานสำหรับทำความเข้าใจปรากฏการณ์เบื้องต้นที่เกิดขึ้น และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพในการค้นคว้าคำตอบเชิงลึกเพิ่มเติมเพื่อเติมเต็มคำตอบของการวิจัย (Creswell, and Creswell, 2017)

ทั้งนี้ ในปัจจุบันรูปแบบการบริหารวิชาการยังคงขาดรายละเอียดในการดำเนินงานที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความยึดมั่นผูกพันกับโรงเรียน โดยการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางไปสู่การออกแบบข้อข่ายการดำเนินงานของกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการ จำนวน 6 กลุ่มงาน โดยจะทำให้ได้ข้อข่ายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม ตลอดจนสถาบันการศึกษาแห่งอื่น ๆ สามารถนำข้อข่ายการปฏิบัติงานที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปออกแบบกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาของตนเองได้ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิจัยแบบผสมผสาน รูปแบบ Explanatory Design ซึ่งเริ่มต้นด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ และพิจารณาคัดเลือกประเด็นปัญหาสำหรับดำเนินงานวิจัยด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสรุปผล โดยขั้นแรก เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ จากนั้นจึงนำมารวบกับประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด เพื่อใช้เป็นประเด็นสำคัญในการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาถึงแนวทางการบริหารวิชาการ รวมทั้งข้อข่ายงานบริหารวิชาการ โดยการวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้บริหารที่มีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน ซึ่งได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สามารถสรุปเป็นแผนภาพความเชื่อมโยงระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพได้ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 ความเชื่อมโยงระหว่างผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

จากภาพประกอบที่ 1 การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน มีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1) ผู้เข้าร่วมการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ทั้ง 3 ขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูลเป็นหัวหน้ากลุ่มงานที่มีลักษณะงานเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเข้าจำนวน 3 ข้อ เพื่อควบคุมตัวแปรแรกซ่อน ประกอบด้วย 1) มีตำแหน่งเป็นหัวหน้ากลุ่มงานมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี 2) ปฏิบัติงานในกลุ่มงานซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน และ 3) เป็นผู้สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายวิชาการมัธยมศึกษา หัวหน้าฝ่ายโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนมัธยม (EIP) หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียน หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมระเบียบวินัยมัธยมศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมกีฬา และหัวหน้าฝ่ายนวัตกรรมการศึกษา ตามลำดับ

2) การสร้างเครื่องมือ

2.1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ รวมจำนวน 50 ข้อ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร ความยืดมั่นผูกพัน และโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย เพื่อกำหนดรอบแนวคิดและนิยามปฏิบัติการ

2.1.2) สร้างแบบสอบถามโดยอิงจากนิยามปฏิบัติการ ได้ (ร่าง) แบบสอบถาม จำนวน 2 ตอน ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ และสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพัน ประกอบด้วย ความยืดมั่นผูกพันเชิงการรู้คิด เชิงอารมณ์ และเชิงพฤติกรรม

2.1.3) นำ (ร่าง) แบบสอบถามและนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประเมินความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของจำนวนคำถาม โดยใช้วิธีการตรวจสอบ IOC (Item Objective Congruence) โดยมีค่าระหว่าง 0.67 - 1.00 จึงถือว่าคำถามทุกข้อ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ โดยได้ปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง

2.2) แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย และแบบสัมภาษณ์ขอบข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) รวมจำนวน 8 ข้อ โดยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีความยืดหยุ่นในการเข้าถึงข้อมูลเชิงลึก ทำให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นโยชน์ต่อการพัฒนาแนวทางการบริหาร และการพัฒนาขอบข่ายงานบริหารวิชาการ ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับบริบทของผู้ให้ข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1) นำผลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่าความต้องการจำเป็น เพื่อกำหนดเป็นประเด็นข้อคำถามในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.2) สร้างข้อคำถามในการสัมภาษณ์ได้ (ร่าง) แบบสัมภาษณ์จำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารวิชาการ และแบบสัมภาษณ์ของข่ายงานบริหารวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 4 ประเด็น คือ 1) ความยืดมั่นผูกพันเชิงการรู้คิด คือ ด้านความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหา และด้านการเผชิญปัญหาเมื่อประสบความล้มเหลว 2) ความยืดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ คือ ด้านความตั้งใจและสนใจในการเรียน และ 3) ความยืดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรม คือ การมีสมาธิในการเรียน

2.2.3) นำ (ร่าง) แบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ฉบับ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบความตรง (Validity) โดยประเมินความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมสมของจำนวนคำถาม โดยได้ทำการปรับปรุงข้อคำถามเพิ่มเติมตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยติดต่อผู้ประสานงานโครงการวิจัยเพื่อขออนุญาตจากผู้อำนวยการสถานศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องทั้ง 6 คน โดยประสานผ่านขั้นตอนดังนี้

3.1) ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในการขอเก็บรวบรวมข้อมูลผู้เกี่ยวข้องในการตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย

3.2) ผู้วิจัยส่งหนังสือนำพร้อมรายละเอียดอธิบายเกี่ยวกับข้องานวิจัย ที่มาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะได้รับของการวิจัยในครั้งนี้ พร้อมแบบสอบถาม และตัวอย่างของแบบสัมภาษณ์ในขั้นต่อไป

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นบุคลากรประจำของโรงเรียนซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วทั้งสิ้นจำนวนทั้ง 6 คน โดยก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้แจ้งผู้ให้ข้อมูลทราบถึงสิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัย ประกอบด้วย 1) เหตุผลที่ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยมีความเกี่ยวข้องกับการวิจัย 2) รายละเอียดของการวิจัย ที่มา และเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ 3) ระยะเวลาในการทำวิจัย รวมทั้งระยะเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลต้องใช้เพื่อให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ 4) วิธีการ และระยะเวลาการทำลายข้อมูลหลังเสร็จสิ้นการวิเคราะห์ ภายใน 3 เดือน 5) ลักษณะการวิเคราะห์ข้อมูลที่วิเคราะห์เป็นภาพรวม และ 6) สิทธิในการปฏิเสธเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้

3.3) เมื่อได้รับการยินยอมจากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย จากนั้นจึงอนัดหมายเพื่อเข้าทำการเก็บข้อมูล โดยในขั้นการสัมภาษณ์มีการขออนุญาตบันทึกเทปเพื่อใช้ในการถอดความ โดยในขั้นการเก็บข้อมูล ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 6 คน ให้สัมภาษณ์ผ่านโทรศัพท์จำนวน 5 คน และผ่านทางแอพพลิเคชัน Zoom จำนวน 1 คน

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร ($PNI_{modified}$) = $(I - D) / D$ โดย I หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด และ D หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน จากนั้นใช้การคำนวณค่าเฉลี่ยของค่าความต้องการจำเป็นจากมากราคาไปหาต่ำอย่าง เพื่อกำหนดเป็นประเด็นในการศึกษาต่อไป

วิธีการเชิงคุณภาพในขั้นตอนต่อไป

4.2) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ฉบับ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงแบบนิรนัย (Deductive Thematic Analysis) โดยใช้การตั้งรหัสล่วงหน้า (Priori Code) โดยนำกรอบแนวคิดมาจัดทำเป็น Code ประกอบด้วย กรอบแนวคิดการบริหาร ได้แก่ ก) ขั้นการวางแผน ข) ขั้นการนำแผนสู่การปฏิบัติ และ ค) ขั้นการประเมินผล และกรอบแนวคิดความยืดมั่นผูกพัน ได้แก่ ก) ความยืดมั่นผูกพันเชิงการรักคิด จ) ความยืดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ และ ช) ความยืดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรม โดยจับคู่ทุกความเป็นไปได้ระหว่างกรอบแนวคิดทั้ง 2 กรอบ จากนั้นจึงนำข้อมูลผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ตามรหัส เพื่อสรุปผลการศึกษา ทั้งนี้ มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ เทียบกับกรอบแนวคิดทฤษฎี และข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้ ชื่อของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 6 คน จะถูกปกปิดและแทนด้วยรหัสตัวเลข 01 - 06 ตามลำดับ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ภาครวม และรายด้าน แสดงดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ภาครวม

การบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน	สภาพปัจจุบัน		สภาพพึงประสงค์		PNI	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	PNI	Rank
1. ขั้นการวางแผน	3.78	0.576	4.70	0.326	0.244	2
2. ขั้นการนำแผนสู่การปฏิบัติ	3.88	0.604	4.77	0.337	0.229	3
3. ขั้นการประเมินผล	3.69	0.679	4.68	0.425	0.268	1
เฉลี่ยรวม	3.78	0.583	4.71	0.360	-	-

จากการที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน พบว่า ขั้นการวางแผน ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.576) มีสภาพปัจจุบันสูงที่สุด รองลงมาคือ ขั้นการนำแผนสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.604) และขั้นการประเมินผล ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.679) ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ขั้นการนำแผนสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.337) มีสภาพพึงประสงค์สูงที่สุด รองลงมาคือ ขั้นการวางแผน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.326) และขั้นการประเมินผล ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.425) โดยผลการศึกษาความต้องการจำเป็นพบว่า ขั้นการประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.268$) มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ ขั้นการวางแผน ($PNI_{modified} = 0.244$) และขั้นการนำแผนสู่การปฏิบัติ ($PNI_{modified} = 0.229$) ตามลำดับ

จากนั้น จึงทำการวิเคราะห์หาประเด็นสำคัญ (Issue) ในการพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการ เพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน รายด้าน โดยลำดับความต้องการจำเป็นของ

องค์ประกอบของความยืดมั่นผูกพันทั้ง 3 มิติ ประกอบด้วย ความยืดมั่นผูกพัน เชิงการรู้คิด 7 ด้าน เชิงารมณ์ 4 ด้าน และเชิงพฤติกรรม 4 ด้าน มาเป็นประเด็นในการศึกษาร่วมกับแนวคิดการบริหารทั้ง 3 ขั้น เพื่อกำหนดประเด็นสำคัญ สามารถแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญในการพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย รายด้าน

ความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย	Planning		Implementation		Evaluation		Issue
	PNI	Rank	PNI	Rank	PNI	Rank	
1. ความยืดมั่นผูกพันเชิงการรู้คิด							
1.1) ความพร้อมในการเรียน	0.208	3	0.115	6	0.273	4	
1.2) ความพยาຍາมทุ่มเทในการเรียนรู้	0.167	5	0.167	4	0.273	4	
1.3) การวางแผนในการเรียน	0.318	2	0.273	2	0.333	2	
1.4) การต้องการความก้าวหน้า	0.167	5	0.208	3	0.217	5	
1.5) การขอบความท้าทาย	0.115	6	0.120	5	0.174	6	
1.6) ความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหา	0.182	4	0.333	1	0.350	1	*
1.7) การเชิญปัญหาเมื่อประสบความล้มเหลว	0.368	1	0.333	1	0.286	3	*
2. ความยืดมั่นผูกพันเชิงารมณ์							
2.1) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับโรงเรียน	0.115	4	0.154	3	0.208	2	
2.2) ความพยาຍາมทุ่มเทในการทำงาน	0.208	2	0.208	2	0.167	3	
2.3) ความตั้งใจและสนใจในการเรียน	0.217	1	0.273	1	0.333	1	*
2.4) ความสุขในการเรียน	0.154	3	0.071	4	0.154	4	
3. ความยืดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรม							
3.1) การประพฤติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียน	0.350	3	0.261	4	0.273	3	
3.2) การเคารพต่อข้อปฏิบัติในห้องเรียน	0.333	4	0.273	3	0.273	3	
3.3) การมีส่วนร่วมในการเรียน	0.474	1	0.400	1	0.400	1	*
3.4) การมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียน	0.450	2	0.381	2	0.381	2	

จากการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญในการพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย รายด้าน พบว่า

ความต้องการจำเป็นของความยืดมั่นผูกพันเชิงการรู้คิด ด้านการวางแผน พบว่า ด้านการเชิญปัญหาเมื่อประสบความล้มเหลว ($PNI_{modified} = 0.368$) มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ การวางแผนในการเรียน ความพร้อมในการเรียน ความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหา ความพยาຍາมทุ่มเทในการเรียนรู้ การต้องการความก้าวหน้า และการขอบความท้าทาย ตามลำดับ ด้านการนําแผนสู่การปฏิบัติ พบว่า ด้านความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหา ($PNI_{modified} = 0.333$) และการเชิญปัญหาเมื่อประสบความ

ล้มเหลว ($PNI_{modified} = 0.333$) มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ การวางแผนในการเรียน การต้องการความก้าวหน้า ความพยายามทุ่มเทในการเรียนรู้ การซ้อมความท้าทาย และความพร้อมในการเรียน ตามลำดับ และด้านการประเมินผล พบว่า ด้านความยึดหยุ่นในการแก้ปัญหา ($PNI_{modified} = 0.350$) มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ การวางแผนในการเรียน การแข่งขันปัญหาเมื่อประสบความล้มเหลว ความพร้อมในการเรียน ความพยายามทุ่มเทในการเรียนรู้ การต้องการความก้าวหน้า และการซ้อมความท้าทาย ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นของความยึดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ ด้านการวางแผน พบว่า ด้านความตั้งใจ และสนใจในการเรียน ($PNI_{modified} = 0.217$) มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ ความพยายามทุ่มเทในการทำงาน ความสุขในการเรียน และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับโรงเรียน ตามลำดับ ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่า ความตั้งใจและสนใจในการเรียน ($PNI_{modified} = 0.273$) มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ ความพยายามทุ่มเทในการทำงาน ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับโรงเรียน และความสุขในการเรียน ตามลำดับ และด้านการประเมินผล พบว่า ความตั้งใจและสนใจในการเรียน ($PNI_{modified} = 0.333$) มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับโรงเรียน ความพยายามทุ่มเทในการทำงาน และความสุขในการเรียน ตามลำดับ

ความยึดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรม ด้านการวางแผน พบว่า การมีสมารธในการเรียน ($PNI_{modified} = 0.474$) มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียน การประพฤติตนตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียน และการเคารพต่อข้อปฏิบัติในห้องเรียน ตามลำดับ ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่า การมีสมารธในการเรียน ($PNI_{modified} = 0.400$) มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียน การเคารพต่อข้อปฏิบัติในห้องเรียน และการประพฤติตนตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียน ตามลำดับ และด้านการประเมินผล พบว่า การมีสมารธในการเรียน ($PNI_{modified} = 0.400$) มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียน การประพฤติตนตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียน และการเคารพต่อข้อปฏิบัติในห้องเรียน ตามลำดับ

โดยเมื่อนำผลการศึกษาความต้องการจำเป็นมาพิจารณา พบว่า

1) ความยึดมั่นผูกพันเชิงการรักคิด ด้านความยึดหยุ่นในการแก้ปัญหา มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับที่ 1 ทั้งในด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติและการประเมินผล และด้านการแข่งขันปัญหาเมื่อประสบความล้มเหลว มีความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ สูงที่สุดเป็นลำดับที่ 1 ทั้งในด้านการวางแผนและการนำแผนสู่การปฏิบัติ

2) ความยึดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ ด้านความตั้งใจและสนใจในการเรียน มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับที่ 1 ทั้งในด้านการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล

3) ความยึดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรม ด้านการมีสมารธในการเรียน มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับที่ 1 ทั้งในด้านการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล

ทั้ง 4 ประเด็นข้างต้น เป็นประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด จึงถูกหยิบยกนำมาเป็นประเด็นสำคัญในการศึกษาพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน โรงเรียนกรุงเทพคริสตேียนวิทยาลัย

โดยสรุป แนวทางการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน ควร มีการมุ่งเน้นกระบวนการบริหารวิชาการที่ส่งเสริม 1) ความยืดมั่นผูกพันเชิงการรู้คิด โดยพัฒนาให้นักเรียน เกิดความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหาที่มีจุดมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ได้ และ การเชิญปัญหาเมื่อประสบความล้มเหลวที่มีจุดมุ่งเน้นให้นักเรียนไม่จำกัดกับปัญหาเมื่อผลการเรียนไม่เป็น อย่างที่คาดหวัง 2) ความยืดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ โดยพัฒนาให้นักเรียนเกิดความตั้งใจและสนใจในการเรียน ที่มีจุดมุ่งเน้นให้นักเรียนเอาใจใส่กับการเรียนเป็นพิเศษ และ 3) ความยืดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรม โดยพัฒนา ให้นักเรียนมีสมารถในการเรียนที่มีจุดมุ่งเน้นให้นักเรียนไม่ว่าอกแวงกับสิ่งที่รบกวนเวลาเรียนหนังสือ

2. ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของ นักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องกับการ ส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันของนักเรียนจำนวน 6 คน จาก 6 กลุ่มงาน สามารถสรุปแนวทางการบริหาร วิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน ได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แนวทางการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน

ประเด็นสำคัญ	แนวทางการบริหารวิชาการ
1. ความยืดมั่นผูกพันเชิงการรู้คิด	
1.1) การส่งเสริมให้นักเรียน มีความยืดหยุ่นในการแก้ ปัญหา ที่มีจุดมุ่งเน้นให้ นักเรียนสามารถคิดค้นวิธี การแก้ปัญหาใหม่ ๆ ได้	<p><u>ขั้นวางแผน</u> ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนเสนอความต้องการ กฎเกณฑ์ ร่วม อภิปรายและมีการทำประชามติเกี่ยวกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียน</p> <p><u>ขั้นนำแผนสู่การปฏิบัติ</u> ครูผู้สอนส่งเสริม สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลาย ทั้ง ทางความคิด ค่านิยม วัฒนธรรม เพื่อการอยู่ร่วมกัน ผ่านกิจกรรมเดี่ยว และกิจกรรมกลุ่ม</p> <p><u>ขั้นประเมินผล</u> ครูผู้สอนประเมินนักเรียนแบบ Formative Assessment ที่มุ่งเน้นการ ประเมินที่กระบวนการ ซึ่งในที่นี้คือการประเมินทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน</p>
1.2) การส่งเสริมให้นักเรียน มีการเชิญปัญหาเมื่อ ประสบความล้มเหลว ที่มี จุดมุ่งเน้นให้บังคับเรียนไม่จม กับปัญหาเมื่อผลการเรียน ไม่เป็นอย่างที่คาดหวัง	<p><u>ขั้นวางแผน</u> ครูผู้สอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนชีวิต และวางแผนการเรียน ร่วมกัน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา</p> <p><u>ขั้นนำแผนสู่การปฏิบัติ</u> ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความ เห็นใจด้านความคิดและจิตใจ เพื่อเป็นเคราะห์ป้องกันเมื่อเกิดความผิดหวังในชีวิต</p> <p><u>ขั้นประเมินผล</u> ครูผู้สอนและนักเรียนร่วมกันประเมินความสำเร็จของตัวนักเรียนเอง โดย ไม่เปรียบเทียบกับผู้อื่น</p>
2. ความยืดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์	
2.1) การส่งเสริมให้นักเรียน มีความตั้งใจและสนใจใน การเรียน ที่มีจุดมุ่งเน้นให้ นักเรียนเอาใจใส่กับการเรียน เป็นพิเศษ	<p><u>ขั้นวางแผน</u> ครูผู้สอนวางแผนการเรียนร่วมกับนักเรียนโดยมุ่งให้นักเรียนรับรู้ถึงความสำคัญ ของตนเองต่อโรงเรียน ที่จะส่งผลต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียนต่อไปในอนาคต</p> <p><u>ขั้นนำแผนสู่การปฏิบัติ</u> 1) ครูผู้สอนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรัก และความ ผูกพันกับโรงเรียน ผ่านกระบวนการเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ของโรงเรียน ซึ่งส่งผลต่อ ความมุ่งมั่น ตั้งใจเรียนของนักเรียน และ 2) ผู้บริหารจัด Facilities ที่สร้างความสุข พื้นที่ จัดแสดงผลงาน ทั้งทางวิชาการ ดนตรี ศิลปะ ในเชิงพื้นที่แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ เป็น ชุมชนเพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วมต่อพื้นที่ที่ตนอยู่คือโรงเรียน</p> <p><u>ขั้นประเมินผล</u> ครูผู้สอนสร้างข้อตกลงกับนักเรียน และร่วมกันประเมินตนเองโดยครูมีส่วนร่วม</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ประเด็นสำคัญ	แนวทางการบริหารวิชาการ
3. ความยืดมั่นผูกพันเชิงพุทธิกรรม	
3.1) การส่งเสริมให้นักเรียน มีสมารธในการเรียน ที่มีจุด มุ่งเน้นให้นักเรียนไม่ခรรภก กับสิ่งที่รับการเวลาเรียน หนังสือ	<p>ขั้นวางแผน ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา และนักเรียนช่วยกันวางแผนเป้าหมายด้านการเรียน โดยกำหนดเป้าหมายความสำเร็จระยะสั้น และระยะยาว</p> <p>ขั้นนำแผนสู่การปฏิบัติ 1) ครูผู้สอนจัดให้มีกิจกรรมสร้างความผูกพันระหว่างเพื่อนในรุ่น เพื่อช่วยกันเรียน และสร้างความผูกพันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง ในการร่วมกันยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการผ่านกิจกรรมการติว ก่อนสอบ และ 2) ครูผู้สอนสร้าง mindset “การใช้เวลาคุณภาพ” เพื่อสร้างและประเมินทั้งการบริหารเวลาด้านการเรียน/กิจกรรม วินัยสากล และความตระหนุก</p> <p>ขั้นประเมินผล ครูผู้สอนประเมินประสิทธิภาพในการใช้เวลาในแต่ละวันของนักเรียน โดยเฉพาะเมื่อนักเรียนใกล้จบการศึกษา ที่จะต้องเตรียมตัวเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา</p>

3. ผลการพัฒนาของข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของ นักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม ความยืดมั่นผูกพันของนักเรียนจำนวน 6 คน จาก 6 กลุ่มงาน สามารถสรุปของข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อ ส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการพัฒนาของข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

ขอยากระบบ บริหารวิชาการ	ความยืดมั่นผูกพัน เชิงการรู้คิด		ความยืดมั่นผูกพัน เชิงอารมณ์	ความยืดมั่นผูกพัน เชิงพุทธิกรรม
	ความยืดหยุ่นในการ แก้ปัญหา	การเพชิญปัญหา เมื่อประสบความล้มเหลว		
1. ฝ่ายวิชาการ มัธยมศึกษา	1. การจัดทำโครงการ วิชาการที่สอดแทรกทักษะ การแก้ปัญหา อย่างน้อย ^{ภาคเรียนละ 1 ครั้ง} 2. การส่งเสริมการเรียนรู้ที่ มุ่งเน้นให้นักเรียนหาคำ ตอบมากกว่า 1 คำตอบ	1. การดำเนินงานตัดสินผล การเรียนแบบ Formative Assessment 2. การส่งเสริมและจัดให้มี ร่างวัสดุหั้นนักเรียนที่มี พัฒนาการผลการเรียน ดีเยี่ยม	1. การออกแบบแนวทาง การเรียนรู้แบบเป็นทีม/ แบบกลุ่ม ข้ามระดับชั้น 2. การเรียนแบบคู่ Buddy เพื่อส่งเสริมความสนใจใน การเรียน	1. การสร้างสภาพแวดล้อม ในการเรียนที่สงบ และ ชัดสิ่งกบกวนการเรียน 2. การจัดกิจกรรมส่งเสริม จิตใจ จ่อ และอบรม เทคนิคการตั้งสมาธิเพื่อ การเรียน
2. ฝ่ายโครงการใช้ ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ การสอนมัธยม (EIP)	1. การบูรณาการหลักสูตร ฯ เนิมศึกษาเพื่อการ ส่งเสริมการแก้ปัญหาของ นักเรียนร่วมกับสาระภาษา ต่างประเทศ	1. การส่งเสริมให้นักเรียน สามารถใช้ภาษาอังกฤษใน บริบทที่หลากหลาย รวม ถึงการบรรยายความรู้สึก ของตนเองเมื่อต้องเผชิญ กับปัญหา	1. การส่งเสริมให้นักเรียน มีกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ๆ ต า ง ช า ต ิ ฝ า น ประสบการณ์การเรียนรู้ ห้องเรียนออนไลน์	1. การจัดกิจกรรมส่งเสริม การตั้งเป้าหมายทางการ เรียน/การเรียนต่อ ต่างประเทศของนักเรียน

ตารางที่ 4 ผล

ขอบข่ายงานบริหารวิชาการ กลุ่มงานบริหาร	ความยึดมั่นผู้พัน เชิงการรู้คิด		ความยึดมั่นผู้พัน เชิงอารมณ์	ความยึดมั่นผู้พัน เชิงพฤติกรรม
	ความยึดหยุ่นในการแก้ปัญหา	การเผชิญปัญหาเมื่อประสบความล้มเหลว	ความตั้งใจและสนใจในการเรียน	การมีสมาธิในการเรียน
	2. การจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรระหว่างชาติให้มีทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการแก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียน			
3. ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียน	1. การจัดให้มี Workshop ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการแก้ปัญหาด้านส่วนตัว/สังคม/การศึกษา อย่างสร้างสรรค์	1. การจัดให้มีการให้คำปรึกษาคุ้ม เพื่อให้กำลังใจนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่เป็นดังที่หวัง	1. การสนับสนุนประเด็นการให้คำปรึกษาคุ้ม นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์/สัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมห้องต่อ	1. การร่วมออกแบบพัฒนาต้นเรื่องรายบุคคลของผู้เรียนโดยอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกับครุณนา
4. ฝ่ายส่งเสริมระเบียบวินัย	1. การจัดให้มีแผนพัฒนาผู้เรียนรายบุคคลเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียน	1. การส่งเสริมและจัดให้มีรางวัลสำหรับนักเรียนที่มีพัฒนาการด้านพฤติกรรมเชิงบวก	1. การส่งเสริมและจัดให้มีรางวัลสำหรับนักเรียนที่มีส่วนร่วมในชั้นเรียน	1. การส่งเสริมและจัดให้มีรางวัลสำหรับนักเรียนที่ไม่ขาดเรียน
5. ฝ่ายกิจกรรมกีฬา	1. การสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการกีฬาชนิดใหม่ๆทุกภาคเรียน 2. การจัดประสบการณ์การแข่งขันข้ามสายชั้น/ข้ามโรงเรียน	1. การจัดให้มีกิจกรรมปลูกฝังความมีน้ำใจ นักกีฬา 2. การจัดให้มีกิจกรรมออกฝึก/ถ่ายทอด ทักษะทางกีฬาให้กับนักเรียนโรงเรียนรอบข้าง	1. การจัดประสบการณ์การร่วมงานเชียร์กีฬา จตุรมิติ 2. การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มกีฬาสัมพันธ์รุ่นน้อง/รุ่นพี่/ศิษย์เก่า	1. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้างจิตใจดี และอบรมเทคนิคการตั้งสมำชิเพื่อการเล่นกีฬา
6. ฝ่ายนวัตกรรมการศึกษา	1. การสนับสนุน/ส่งเสริมให้ครุภัณฑ์เทคโนโลยี/โปรแกรมที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาของนักเรียนมาใช้ในห้องเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	1. การบูรณาการการเรียนรู้ໂรบอตติค/โก้ดดิ้ง บนฐานการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา	1. การส่งเสริมการเรียนรู้ที่บูรณาการข้ามศาสตร์ สร้างนวัตกรรมบทเรียนที่ดึงดูดความสนใจผู้เรียน 2. การส่งเสริมหลักสูตรสร้างผู้ประกอบการ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการความรู้ข้ามสาระ	1. การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการในการรับผู้เรียนไปทดลองงานช่วงปิดภาคเรียน 2. การส่งเสริมการแสดงผลงานนักเรียนที่มีความโดดเด่น/เป็นแบบปฏิบัติที่ดี

จากตารางที่ 4 ผลการพัฒนาขอบข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผู้พันต่อโรงเรียน พบร่วมกับ งานบริหารจำนวน 6 งาน มีขอบข่ายงานใหม่ที่เพิ่มเติมจากขอบข่ายงานประจำ ดังนี้ ฝ่ายวิชาการมัธยมศึกษา จำนวน 8 งาน ฝ่ายโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนมัธยม (EIP) จำนวน 5 งาน ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียน จำนวน 4 งาน ฝ่ายส่งเสริมระเบียบวินัย จำนวน 4 งาน ฝ่ายกิจกรรมกีฬา จำนวน 7 งาน และฝ่ายนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 6 งาน ตามลำดับ โดยพบร่วมกับ งานที่มีขอบข่ายงานใหม่เพิ่มเติมมากที่สุด คือ ฝ่ายวิชาการมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมให้นักเรียน

มีความยึดหยุ่นในการแก้ปัญหา 2 งาน 2) การส่งเสริมให้นักเรียนมีการเพชิญปัญหาเมื่อประสบความล้มเหลว 2 งาน 3) การส่งเสริมให้นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจในการเรียน 2 งาน และ 4) การส่งเสริมให้นักเรียนมีสมารธในการเรียน 2 งาน ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสตียนวิทยาลัย พบว่า ขั้นการประเมินผล เป็นขั้นที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด โดยเฉพาะการประเมินสมารธในการเรียน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความยึดมั่นผูกพันทางพฤติกรรมและมีความทุ่มเทในการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Marks (2000) ที่ระบุว่าสมารธ เป็นหัวใจสำคัญของความยึดมั่นผูกพันที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะทางวิชาการ ครูจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการประเมินตนเองของนักเรียนผ่านการสะท้อนความคิด เพื่อพัฒนาสมารธและการเรียนรู้ในระยะยาว

ทั้งนี้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นในโรงเรียนกรุงเทพคริสตียนวิทยาลัย ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โดยผลการศึกษาที่ได้นั้นมีความเป็นไปตามบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งตามคุณลักษณะของนักเรียนในโรงเรียน ผู้ที่นำผลการวิจัยไปใช้ควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นในสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีบริบทที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจะทำให้ผลการศึกษามีแนวทางที่แตกต่างกันไปตามแต่บริบทด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ แนวคิดในการออกแบบการวิจัยครั้งนี้ยังคงสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการ และขอบข่ายการบริหารวิชาการของหน่วยงานอื่น ๆ ได้ โดยผลการศึกษาความต้องการจำเป็นจะทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงประเด็นที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในการต้องได้รับการพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการ และขอบข่ายการบริหารวิชาการต่อไป

2. แนวทางการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสตียนวิทยาลัย ประกอบด้วย 4 แนวทาง คือ ความยึดมั่นผูกพันเชิงการรู้คิด 2 แนวทาง ความยึดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ 1 แนวทาง และความยึดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรม 1 แนวทาง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1) แนวทางการส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันเชิงการรู้คิด มีจำนวน 2 แนวทาง ได้แก่ การส่งเสริมความยึดหยุ่นในการแก้ปัญหาให้นักเรียนสามารถคิดวิธีใหม่ ๆ และการส่งเสริมให้นักเรียนเพชิญปัญหาเมื่อผลการเรียนไม่เป็นดังหวัง โดยทั้ง 2 แนวทางมีจุดร่วมในขั้นการวางแผน ซึ่งครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมทางความคิดในแผนและวิธีแก้ปัญหา การสร้างการมีส่วนร่วมนี้จะทำให้นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับโรงเรียน สอดคล้องกับ Finn (1989) ที่เสนอแนวคิด Participation-Identification Model โดยชี้ว่า นักเรียนต้องการความเป็นส่วนหนึ่ง (Belongingness) ในบรรยากาศการเรียนรู้ ซึ่งการมีส่วนร่วม (Participation) ในที่นี้ คือการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในห้องเรียน เช่น การตอบคำถาม และการทำงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

2.2) แนวทางการส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ คือ การกระตุ้นให้นักเรียนตั้งใจและสนใจในการเรียนเพื่อให้เกิดความรักการเรียนรู้และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การสร้างสัมพันธภาพทางการเรียนรู้ที่มีความหมายนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Parsons & Taylor (2011) ซึ่งมุ่งพัฒนาความยืดมั่นผูกพันผ่านกิจกรรมที่เสริมสร้างความเชื่อในตนเอง การให้นักเรียนทำงานอย่างอิสระ สนุกกับการเรียนร่วมกับผู้อื่น และเห็นถึงศักยภาพของตนเองในการบรรลุเป้าหมาย โดยแนวทางนี้คือการสอดแทรกในการจัดการสอนในทุกรายวิชา

2.3) แนวทางการส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรม คือ การกระตุ้นให้นักเรียนมีสมาร์ทในการเรียนโดยลดสิ่งรบกวนภายนอก เนื่องจากสามารถใช้ในการเรียนจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดี เข้าใจบทเรียนมากขึ้น และสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายยังช่วยเพิ่มอัตราการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา แนวคิดนี้สอดคล้องกับ Fredricks et al. (2012) ที่ระบุว่าความยืดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรมหมายถึงการมีส่วนร่วมในบทเรียน การเข้าสังคม และกิจกรรมนอกหลักสูตร ซึ่งช่วยส่งเสริมผลการเรียนเชิงบวกและลดการออกกลางคัน สนับสนุนความสำเร็จทั้งในชีวิตและการเรียนรู้ระยะยาวของนักเรียน

ทั้งนี้ เมื่อผู้บริหารและครุนำแนวทางการบริหารวิชาการสู่การปฏิบัติ จะพบกับความท้าทายของความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ซึ่งการส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต้องอาศัยปัจจัยสำคัญ คือ สัมพันธภาพที่ดีระหว่างครุและนักเรียน เช่น การส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ให้นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ในห้องเรียนผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดบรรยายการที่ดี สอดคล้องกับ Nayir (2015) ที่พบว่า ความยืดมั่นผูกพันของนักเรียนสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมและทศนคติต่อโรงเรียน รวมถึง Mo & Singh (2008) ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การบริหารวิชาการจะเป็นไปอย่างราบรื่นเมื่อครุนักเรียนและผู้ปกครองร่วมสร้างบรรยายการแห่งการเรียนรู้และความกลมเกลียว ส่งเสริมให้เกิดความยืดมั่นผูกพันต่อห้องเรียนและโรงเรียนในระยะยาว

3. ขอบข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย พ布ว่า งานบริหารในฝ่ายวิชาการมัธยมศึกษาได้รับการปรับเพิ่มขึ้นเป็น 8 งาน ได้แก่ การจัดโครงสร้างวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา การใช้การประเมินแบบ Formative Assessment การเรียนแบบกลุ่ม การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสมาร์ทในการเรียน และการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกสมาร์ทในการเรียน ทั้งนี้ ขอบข่ายของฝ่ายวิชาการจะบรรลุผลได้ ต้องได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายอื่น ๆ เช่น ฝ่ายกิจกรรมกีฬา ฝ่ายนวัตกรรมการศึกษา ฝ่าย EIP ฝ่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และฝ่ายระเบียบวินัย เพื่อบูรณาการการเรียนรู้ในเชิงสร้างสรรค์และสัมพันธ์กันตามแนวคิดของ Parsons & Taylor (2011) ที่เสนอว่าการพัฒนาความยืดมั่นผูกพันควรมุ่งเน้นการเรียนรู้แบบกลุ่มและควรมีการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียน นอกจากนี้ Breso, Schaufeli & Salanova (2011) ยังมุ่งเน้นการปรับพัฒนาระบบ ทางปัญญาเพื่อลดความกังวลของนักเรียน รวมทั้งควรจัดให้มี Workshop ที่เสริมทักษะการแก้ปัญหา ส่วนตัว การให้คำปรึกษากลุ่ม และการอุ่นเครื่องแบบแผนการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล รวมทั้งขอบข่ายงานบริหารวิชาการที่เป็นผลการวิจัยในครั้งนี้ ในส่วนของการสนับสนุนให้มีการจัดทำโครงสร้างการวิชาการที่สอดแทรก

การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ AlAli (2024) ที่ได้ศึกษาการใช้การเรียนรู้แบบโครงการที่เน้นการแก้ปัญหา (Project-oriented Problem-Based Learning หรือ PoPBL) สำหรับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ผ่านโปรแกรมการศึกษาด้านสะเต็ม (STEM) โดยผลการศึกษาพบว่าการใช้การเรียนรู้แบบโครงการที่เน้นการแก้ปัญหา (PoPBL) สามารถช่วยพัฒนาทักษะสำคัญของนักเรียน เช่น การรู้เท่าทันดิจิทัล การคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบนี้ช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการแก้ปัญหาจริง และเพิ่มความสามารถในการทำงานร่วมกันและคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานไปสู่การส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันกับโรงเรียนของนักเรียนได้ในระยะยาวต่อไป

ทั้งนี้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า แนวทางและขอบข่ายการบริหารวิชาการใหม่สอดคล้องกับปัจจัยส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันของนักเรียนใน 3 มิติ ได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา การเพิ่มความล้มเหลวโดยไม่ยอมแพ้ และการมีสมาธิและความตั้งใจในการเรียน โดยจากการสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารทั้ง 6 กลุ่ม มีแนวทางทั้ง 3 ขั้นตอนที่สอดคล้องกันคือ การวางแผนการเรียนร่วมกันระหว่างครุและนักเรียน การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติโดยเน้นการมีส่วนร่วมและบรรยายศาสเรียนรู้ที่ดี และการประเมินแบบ Formative Assessment ที่ให้นักเรียนมุ่งพัฒนาตนเองและรู้จักการตั้งเป้าหมายรายบุคคล กระบวนการเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนมีความผูกพันและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น โดยจะเป็นแนวทางที่ผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เพื่อส่งเสริมความผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1) ครูผู้สอนประจำวิชาควรส่งเสริมทักษะการประเมินตนเองให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการประเมินสามารถในการเรียนของตน โดยอาศัยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียน วางแผนการสอนและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น โดยจะเป็นแนวทางที่ใช้ในการศึกษา และการส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันในบริบทอื่น ๆ เช่น การศึกษาตามอัธยาศัย ที่ในปัจจุบันมีการเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นจากสถาบันที่หลากหลาย เช่น การเรียนทำอาหาร การเรียนจัดดอกไม้ และอื่น ๆ ซึ่งผู้จัดการศึกษาในทุกรูปแบบสามารถใช้แนวทางการสอนที่ได้รับการพัฒนาขึ้น นำไปใช้ในบริบทต่าง ๆ กัน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและยกระดับความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน ของนักเรียนได้

1.2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูประจำชั้น ควรร่วมกันใช้แนวทางการบริหารวิชาการ เพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ทั้ง 4 แนวทาง โดยใช้แนวทางการนำแผนสู่การปฏิบัติแบบล่างขึ้นบน (Bottom-up) ที่เน้นการพัฒนาที่ห้องเรียนเป็นหลัก แล้วจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เกิดความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียน เป็นส่วนเสริมเพิ่มเติม ซึ่งการสร้างให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันนี้ สามารถใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการดำเนินงานได้ในหลายบริบท เช่น บริบทของการทำงาน และบริบทของการศึกษาตามอัธยาศัย

ซึ่งเมื่อผู้เรียน หรือบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ย่อมเกิดเป็นความรู้สึกของความสบายนิ่งทั้งเป็นบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการส่งเสริมกิจกรรมนั้น ๆ อันจะเป็นพื้นฐานของการส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันได้ต่อไป

1.3) ผู้บริหารกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน ควรร่วมกับบุคลากรการบริหารและยกระดับนวัตกรรมด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ที่ใช้ชื่อว่า “BCC NEXT” ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบใหม่ที่โรงเรียนได้จัดรูปแบบเป็นแผนการเรียนเป็นจำนวน 15 แผนการเรียน (Tracks) โดยในแต่ละแผนจะยังคงมีวิชาพื้นฐานให้เรียนครบตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด แต่จะมีการปรับรายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับแผนการเรียน และลดทอนรายวิชาที่ไม่จำเป็นลง โดยผู้บริหารควรบูรณาการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียน เช้าไปในหลักสูตรแต่ละแผน ตามขอบข่ายงานใหม่ ประกอบด้วย ฝ่ายวิชาการมัธยมศึกษา จำนวน 8 งาน ฝ่ายกิจกรรมกีฬา จำนวน 7 งาน ฝ่ายนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 6 งาน ฝ่ายโครงการใช้ภาษาอังกฤษ เป็นสื่อการสอนมัธยม (EIP) จำนวน 5 งาน ฝ่ายกิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียน จำนวน 4 งาน และฝ่ายส่งเสริมระเบียบวินัย จำนวน 4 งาน ตามลำดับ เพื่อให้นักเรียนเกิดความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนและเกิดความยืดมั่นผูกพันต่อกิจกรรมการเรียนรู้

2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) ควรมีการวิจัยศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการประเมินตนเองเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียนรายบุคคล โดยอาศัยกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างครูผู้สอน และนักเรียน เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรมของนักเรียนรายบุคคล ต่อไป

2.2) ควรมีการศึกษาวิจัยผลกระทบของแนวทางการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย เนื่องจากการพัฒนาความยืดมั่นผูกพัน เป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง และจะเห็นผลเมื่อมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องยาวนานจากทุกภาคส่วน

2.3) ควรมีการวิจัยศึกษาแนวทางการบูรณาการนวัตกรรมด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน “BCC NEXT” กับขอบข่ายงานการส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียน เนื่องจากในการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมปลายมีหลากหลายรูปแบบ การบูรณาการแนวทางการส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียนของนักเรียนอาจมีได้หลากหลายแนวทาง ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการวิจัยในการแสวงหาคำตอบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

จรุณี เก้าอี้ยน. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา: กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. ชาنمีองการพิมพ์.

วาลิกา พงศ์ภัทรานนท์, นภาภรณ์ ยอดสิน, และพิชญาภา ยืนยา. (2566). *แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศและอนาคตภาพของนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(12), 43-57.

AlAli, R. (2024). Enhancing 21st Century Skills through Integrated STEM Education using Project-Oriented Problem-Based Learning. *Geo Journal of Tourism and Geosites*, 53(2), 421-430.

Bresó, E., Schaufeli, W. B., & Salanova, M. (2011). Can a self-efficacy-based intervention decrease burnout, increase engagement, and enhance performance? A quasi-experimental study. *The International Journal of Higher Education Research*, 61(4), 339-355.

Chase, P. A., Hilliard, L. J., Geldhof, G. J., Warren, D. J., & Lerner, R. M. (2014). Academic achievement in the high school years: The changing role of school engagement. *Journal of Youth and Adolescence*, 43, 884-896.

Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage publications.

Dawadi, S., Shrestha, S., & Giri, R. A. (2021). Mixed-methods research: A discussion on its types, challenges, and criticisms. *Journal of Practical Studies in Education*, 2(2), 25-36.

Deming, J. W., & Colwell, R. R. (1982). Barophilic bacteria associated with digestive tracts of abyssal holothurians. *Applied and Environmental Microbiology*, 44(5), 1222-1230.

Fayol, H. (1916). General principles of management. *Classics of Organization Theory*, 2(15), 57-69.

Finn, J. D. (1989). Withdrawing from school. *Review of Educational Research*, 59(2), 117-142.

Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59-109.

Fredricks, J. A., & McColskey, W. (2012). The measurement of student engagement: A comparative analysis of various methods and student self-report instruments. In S. L. Christenson, A. L. Reschly, & C. Wylie (Eds.), *Handbook of research on student engagement* (pp. 763-782). Springer US.

Griffin, A. (2008). *New strategies for reputation management: Gaining control of issues, crises & corporate social responsibility*. Kogan Page Publishers.

Imai, M. (1986). *Kaizen - The Key to Japan's Competitive Success*. McGraw-Hill, INC.

Kreitner, R., Kinicki, A., & Buelens, M. (1989). *Organizational behavior* (2nd ed.). Homewood, IL: Irwin.

Li, Y., & Lerner, R. M. (2013). Interrelations of behavioral, emotional, and cognitive school engagement in high school students. *Journal of Youth and Adolescence*, 42, 20-32.

Marks, H. M. (2000). Student engagement in instructional activity: Patterns in the elementary, middle, and high school years. *American Educational Research Journal*, 37(1), 153-184.

Mo, Y., & Singh, K. (2008). Parents' relationships and involvement: Effects on students' school engagement and performance. *RMLE online*, 31(10), 1-11.

National Center for School Engagement (NCSE). (2006). *Quantifying school engagement: Research report* (pp. 1-16). Denver, CO: NCSE.

Nayir, K. F. (2015). The relationship between students' engagement level and their attitudes toward school. *The Anthropologist*, 20(1-2), 50-61.

Parsons, J., & Taylor, L. (2011). Improving student engagement. *Current Issues in Education*, 14(1). Retrieved from <https://cie.asu.edu/ojs/index.php/cieatasu/article/view/745>

Poth, C., & Munce, S. E. (2020). Commentary--Preparing today's researchers for a yet unknown tomorrow: Promising practices for a synergistic and sustainable mentoring approach to mixed methods research learning. *International Journal of Multiple Research Approaches*, 12(1).

Schaufeli, W. B., Salanova, M., González-Romá, V., & Bakker, A. B. (2002). The measurement of engagement and burnout: A two sample confirmatory factor analytic approach. *Journal of Happiness studies*, 3, 71-92.

Sheldrake, J. (2003). *Management theory*. Cengage Learning EMEA.

Virtonen, T. E., Kiuru, N., Lerkkanen, M. K., Poikkeus, A. M., & Kuorelahti, M. (2016). Assessment of student engagement among junior high school students and associations with self-esteem, burnout, and academic achievement. *Journal for Educational Research Online*, 8(2), 136-157.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

FACTORS AFFECTING THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF BANCHANGPATTANA SCHOOL GROUP UNDER THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

Received: 22 April 2024

Revised: 9 June 2024

Accepted: 20 June 2024

เมราวี กาญจนศร, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ประยูร อิ่มสวัสดิ์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สุเมร งามกนก, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา 3) เพื่อศึกษาความตั้งใจที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 162 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ล้วนเบียงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคุณแบบขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานและปัจจัยนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา ได้แก่ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X_1) และการกระตุ้นทางบัญญา (X_2) สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา ได้ร้อยละ 50.70 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคงแหนดิบและคงแหนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.578 + 0.345 (X_1) + 0.327 (X_2)$$

$$\hat{Z} = 0.423 (Z_1) + 0.391 (Z_2)$$

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล, การบริหารงานวิชาการ, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

Abstract The purpose of this research was: 1) To study factors affecting the academic administration of the Banchangpattana school group, 2) To study the academic administration of the Banchangpattana school group, 3) The relationship between factors affecting the academic administration, 4) To create the regression equation of the factors affecting the academic administration of the Banchangpattana school group. The total of the selected sample was 162 teachers in the Banchangpattana school group under the Rayong Primary Education Service area office 1. The instrument used for data collection was a five-rating scale questionnaire. The data was analyzed by a computer program; using Mean, Standard Deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and Stepwise multiple regression analysis. The results were as follows: 1) Factors of transformational leadership, motivational and student, were found at a high level both in general and in each aspect. 2) Academic administration of the Banchangpattana school group was found at a high level both in general and in each aspect. 3) The factors of transformational leadership, motivational factors, and student factors were correlated with the academic administration at the .01 level of significance. 4) The multiple correlation of the selective factors of career advancement and intellectual stimulation. Both factors explained the variance of school academic administration at 50.70 percent. The predictive equation of the academic administration of the Banchangpattana school group in terms of raw scores and standardized scores are as follows:

The regression equations of the raw score

$$\hat{Y} = 1.578 + 0.345 (X_1) + 0.327 (X_2)$$

The regression equation of points in the form of a standard score

$$\hat{Z} = 0.423 (Z_1) + 0.391 (Z_2)$$

Keywords: Factors Affecting, Academic Administration, The Rayong Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

วงการศึกษาได้รับการคาดหมายให้ทำหน้าที่หลายประการ ทั้งด้านสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ รวมถึงการช่วยให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้และคิดเป็น เรียนรู้จริยธรรมและความเป็นพลเมือง ตลอดจน พัฒนาทักษะทางเศรษฐกิจซึ่งจะช่วยเพิ่มความเท่าเทียมในสังคมในระยะยาวจากบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ หลายประการ การศึกษาที่ไม่มีคุณภาพจึงก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรงต่อประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ประชาชนต้องการทักษะการคิดและการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากอดีตที่ผ่านมาอย่างมีนัยสำคัญ

การแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาไทยโดยเน้นพัฒนาการศึกษาระดับพื้นฐานเป็นเรื่องที่ยาก การปฏิรูปการศึกษา ยังไม่สามารถทำให้คุณภาพการศึกษาของประเทศไทยดีขึ้นได้อย่างทั่วถึง ดังจะเห็นได้จากโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร มีคุณภาพโดยเฉลี่ยเมื่อวัดจากการสอบมาตรฐานต่าง ๆ สูงกว่าโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลในภูมิภาค (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2556, หน้า 3)

การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการเรียนรู้ รวมถึงงานด้านวัดและประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินงานวิชาการ จะมีการวางแผนและดำเนินการ การส่งเสริมและติดตามผล ด้านวิชาการ โดยยึดหลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ปริยาพร วงศ์อนุตอรใจน์, 2553, หน้า 7) ดังนั้นการบริหารงานด้านวิชาการ จึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษาควรให้ความสนใจที่จะใช้ประกอบเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการให้มีความเจริญก้าวหน้า และทันสมัยให้บรรลุความสำเร็จในด้านวิชาการต่อไป (สันติ บุญภิรมย์, 2552, หน้า 38-39)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงาน ผู้บริหารจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถในการบริหารงาน เพื่อสร้างความสามัคคีของบุคลากรภายในองค์กร และต้องรู้จักวิธีแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้ดำเนินการต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย จากทฤษฎีของแบสและอโวโล (Bass & Avolio, 1994, p.52) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ผู้นำที่มีการกระตุ้นให้เกิดความสนใจในระหว่างผู้ร่วมงานและผู้ตามให้มองงานของพวกราชในแง่มุมต่าง ๆ จึงเป็นที่สนใจของนักวิชาการทางการบริหารในทุกหน่วยงานไม่ว่าจะรัฐบาลหรือเอกชน ซึ่งก็มีการเสนอว่าความมีการพัฒนาผู้นำให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง

ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงานเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากร โดยการทำให้ประสบผลสำเร็จนั้นประกอบด้วย การวางแผน การจัดสรรงบประมาณ การสร้างความเข้าใจและความชัดเจนในเรื่องของวิสัยทัศน์ (Vision) เป้าหมาย (Goal) ให้บุคลากรในองค์กร (ไซติกา โรส, 2555, หน้า 23)

ความต้องการในการทำงานของมนุษย์จากปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในงาน การบริหารเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจในการทำงาน มีความจงรักภักดีต่อองค์กร มีความรับผิดชอบ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือน้อยลง ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่อยู่ในองค์กรนั้น หากครูหรืออาจารย์เกิดพฤติกรรมเป็นสมาชิกที่ดีต่องค์กรแล้วย่อมส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในทางบวกที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นอย่างดี ในทางตรงกันข้าม หากองค์กรไม่มีสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานขององค์การจะตกต่ำ เกิดความเบื่อหน่ายและบุคลากรปฏิบัติงานอย่างขาดประสิทธิภาพ (ประยงค์ ชูรักษ์, 2548, หน้า 3)

ปัจจัยด้านนักเรียน โรงเรียนจัดเป็นสถานที่ที่จะต้องพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป โรงเรียนจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผลลัพธ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จ โดยผู้บริหารโรงเรียนกำหนดนโยบาย การวางแผน และ

กรอบแผนโครงการ ตลอดจนชี้แจงแนวทางในการปฏิบัติงานต่าง ๆ อันนำไปสู่การดำเนินงานของโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ ซึ่งต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ ภาระงานด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ภาคประชาชน ภาคเอกชน และชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเรียนรู้และร่วมแก้ปัญหา การจัดการศึกษาในแต่ละพื้นที่ตามบริบทของท้องถิ่น นำไปสู่ความร่วมมือในการรับรู้ถึงสภาพปัจจุหา ที่แท้จริงของโรงเรียน และร่วมมือกันในการกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป (สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา, 2559, หน้า 29)

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มบ้านชาวพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระดับเขต 1 ประกอบไปด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ พิเศษ จำนวน 14 โรงเรียน ได้ดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างและกระบวนการในการบริหารจัดการศึกษา กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานการจัดการศึกษา โดยมีกลยุทธ์และจุดเน้นด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพ การบริหารและการจัดการศึกษา ที่ต้องการพัฒนาความเข้มแข็งของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในทุกส่วน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาและหาแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อให้การ บริหารจัดการสถานศึกษาพัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพดีขึ้นไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะ เขต 1, 2563, หน้า 7)

สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านชาวพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1 พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของกลุ่มโรงเรียนบ้านชาวพัฒนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 มีค่าเฉลี่ยใน 4 รายวิชา ต่ำกว่า ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 32.12 คะแนน วิชาภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ย 32.90 คะแนน วิชาวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 34.11 คะแนน ค่าเฉลี่ยใน 3 รายวิชานี้ต่ำกว่าระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1, 2563, หน้า 79) ผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวโน้มต่ำลง ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่ต้องนำมาพัฒนาและหาทางแก้ไขให้มีคุณภาพ ที่ดียิ่งขึ้น

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนบ้านชาวพัฒนาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1 เพื่อศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาระผู้น้ำในการเปลี่ยนแปลง ปัจจัย ด้านแรงจูงใจในการทำงานและปัจจัยด้านนักเรียน ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน บ้านชาวพัฒนาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1 และสร้างสมการพยากรณ์ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มบ้านชาวพัฒนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงและ พัฒนาการบริหารงานวิชาการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

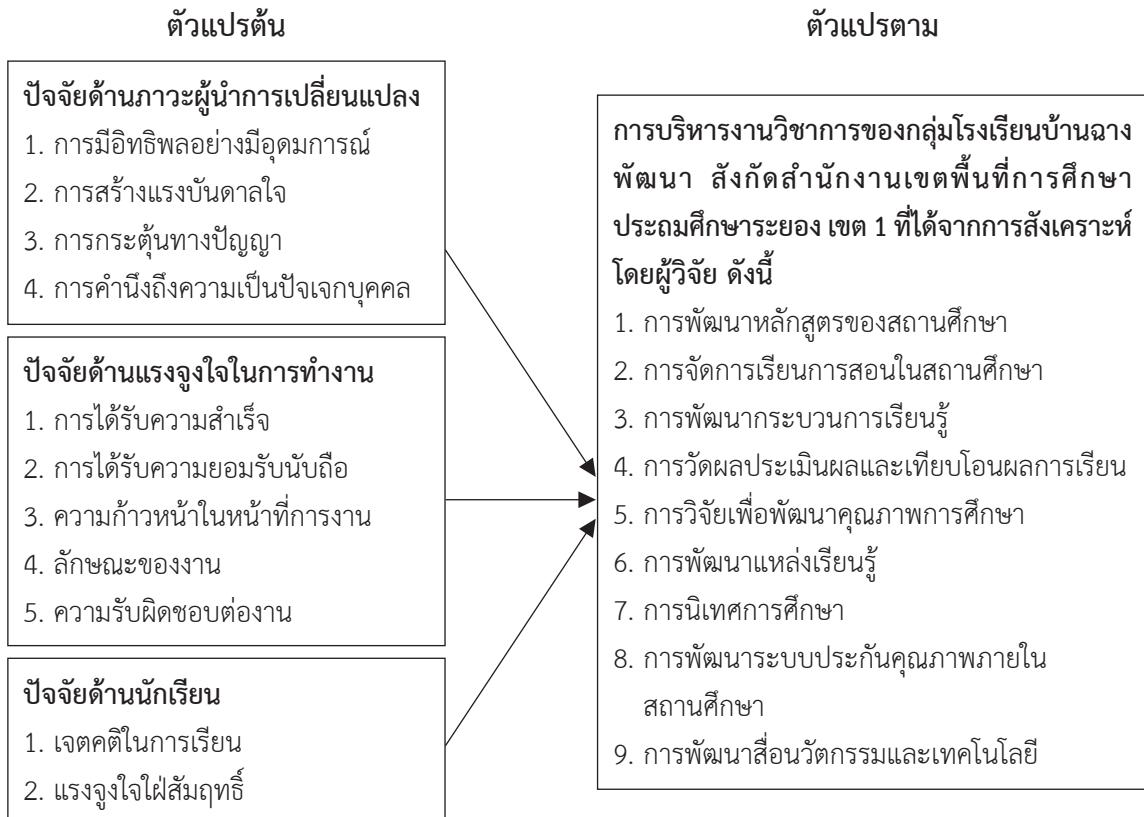
- เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1
- เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1
- เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยด้านนักเรียน กับการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1
- เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1

สมมติฐานการวิจัย

- ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยด้านนักเรียน มีความสัมพันธ์กับการบริหารวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1
- ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยด้านนักเรียน สามารถพยากรณ์การบริหารวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1 ได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการและกำหนดขอบข่าย/ภารกิจที่สำคัญ 9 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) การวัดผลประเมินผลและเทียบโฉนดการเรียน 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 9) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1 ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) อาศัยแนวคิดทฤษฎีของเบส (Bass, 1998, pp. 5-7) จำนวน 4 ด้าน 2) ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน อาศัยแนวคิดจากทฤษฎีของไฮอร์ชเบิร์ก (Herzberg, 1959, pp. 113-115 อ้างถึงใน สมุทร ชำนาญ, 2556, หน้า 279-283) จำนวน 5 ด้าน และ 3) ปัจจัยด้านนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้เรียนกับการบริหารงานวิชาการ จากหลักการ แนวคิดและผลงานวิจัย ได้จำนวน 2 ด้าน ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหาการศึกษารั้งนี้มุ่งศึกษา

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ 3 ด้าน คือ
 - 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) อาศัยแนวคิดทฤษฎีของแบส (Bass, 1998, pp. 5-7)
 - 2) ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน อาศัยแนวคิดจากทฤษฎีของไฮร์ชเบิร์ก (Herzberg, 1959, pp. 113-115)
 - 3) ปัจจัยด้านนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้เรียนกับการบริหารงานวิชาการ จากการศึกษา แนวคิดและผลงานวิจัย
2. การบริหารงานวิชาการ จากการสั่งเคราะห์ของเขตพื้นที่/การกิจของการบริหารงานวิชาการ ประจำการและกลุ่มตัวอย่าง
 1. ประจำการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครุในกลุ่มโรงเรียนบ้านช้างพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 279 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 14 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2565, หน้า 4)
 2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครุในกลุ่มโรงเรียนบ้านช้างพัฒนา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระ域ของ เขต 1 ในปีการศึกษา 2565 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจี้และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 162 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครุในกลุ่มบ้านชาวพัฒนาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระ域ของ เขต 1 ในปีการศึกษา 2565

ขนาดโรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ขนาดเล็ก	100	58
ขนาดกลาง	95	55
ขนาดใหญ่พิเศษ	84	49
รวม	279	162

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิคิร์ท (Likert, 1967, p.247) มี 4 ตอน จำนวน 115 ข้อ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน ปัจจัยด้านนักเรียน และการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านชาวพัฒนา

2. กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าวิจัยกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล แรงจูงใจในการทำงาน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การได้รับความสำเร็จ 2) การได้รับความยอมรับนับถือ 3) ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน 4) ลักษณะของงาน 5) ความรับผิดชอบต่องานนักเรียน 2 ด้าน ได้แก่ 1) เจตคติในการเรียน 2) แรงจูงใจไฝสัมฤทธิ์ และการบริหารด้านวิชาการ 9 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การพัฒนาระบบการเรียนรู้ 4) การวัดผลประเมินผลและเทียบโฉนดผลการเรียน 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 9) การพัฒนาสื่อในวัตกรรมและเทคโนโลยี

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงาน ปัจจัยนักเรียน จำนวน 70 ข้อ และการบริหารงานวิชาการจำนวน 45 ข้อ แบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิคิร์ท (Likert, 1967, p.247)

4. เสนอแบบสอบถามต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถาม ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และความเหมาะสมของรูปแบบการวัด

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index Of Items Objective Congruence: IOC) แล้วจึงนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนอประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระดอง เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

7. นำข้อมูลที่ได้จากการกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน มาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item - total correlation) โดยแสดงผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ดังนี้ ตอนที่ 1 อยู่ระหว่าง 0.66 - 0.87 ตอนที่ 2 อยู่ระหว่าง 0.23 - 0.73 ตอนที่ 3 อยู่ระหว่าง 0.60 - 0.87 และตอนที่ 4 อยู่ระหว่าง 0.64 - 0.87

8. หาค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Coefficient Alpha) ของ Cronbach (Cronbach's alpha coefficient) โดยแสดงผลความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้แก่ ตอนที่ 1 เท่ากับ .98 ตอนที่ 2 เท่ากับ .94 ตอนที่ 3 เท่ากับ .96 และตอนที่ 4 เท่ากับ .99

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพ และหาความเชื่อมั่นแล้วนำเสนองรรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย และจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะกรรมการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึง ผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดอง เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากข้าราชการครูในกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดอง เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามให้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดองเขต 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 162 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจิลล์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610)

3. ผู้ทำการวิจัยรับแบบสอบถามคืนจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 162 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

2. ผลการศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงานและปัจจัยด้านด้านนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3. ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงานและปัจจัยด้านนักเรียน กับการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 สถิติที่ใช้ คือ ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบเพียรสัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

5. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยสถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคุณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อเลือกสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงานและปัจจัยด้านด้านนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงานและปัจจัยด้านนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	$n = 162$		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.49	0.47	มาก	1
2. การสร้างแรงบันดาลใจ	4.47	0.51	มาก	2
3. การกระตุ้นทางปัญญา	4.43	0.55	มาก	3
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.37	0.58	มาก	4
รวม	4.44	0.48	มาก	-

จากการที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ และการกระตุ้นทางปัญญา

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงานของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา ^{ด้านแรงจูงใจในการทำงาน}	<i>n = 162</i>		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. การได้รับความสำเร็จ	4.35	0.45	มาก	1
2. การได้รับความยอมรับนับถือ	4.14	0.54	มาก	5
3. ความก้าวหน้าในหน้าที่การทำงาน	4.15	0.56	มาก	4
4. ลักษณะของงาน	4.22	0.53	มาก	3
5. ความรับผิดชอบต่องาน	4.26	0.48	มาก	2
รวม	4.23	0.45	มาก	-

จากการที่ 3 ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงานของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ การได้รับความสำเร็จ ความรับผิดชอบต่องาน และลักษณะของงาน

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาปัจจัยด้านนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา ^{ด้านนักเรียน}	<i>n = 162</i>		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. เจตคติในการเรียน	3.96	0.56	มาก	1
2. แรงจูงใจให้สัมฤทธิ์	3.96	0.60	มาก	2
รวม	3.96	0.57	มาก	-

จากการที่ 4 ปัจจัยด้านนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก

ไปหน้อยสองอันดับแรก ได้แก่ เจตคติในการเรียน และแรงจูงใจใส่สัมฤทธิ์

2. ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา	$n = 162$		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.43	0.50	มาก	6
2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.48	0.51	มาก	4
3. การพัฒนาระบวนการเรียนรู้	4.49	0.48	มาก	3
4. การวัดผลประเมินผลและเทียบโฉนดผลการเรียน	4.41	0.53	มาก	8
5. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.43	0.53	มาก	7
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.40	0.56	มาก	9
7. การนิเทศการศึกษา	4.50	0.49	มาก	1
8. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.50	0.51	มาก	2
9. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี	4.48	0.55	มาก	5
รวม	4.46	0.46	มาก	-

จากตารางที่ 5 การบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการพัฒนาระบวนการเรียนรู้

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงานและปัจจัยด้านด้านนักเรียน กับการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตารางที่ 6 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงานและปัจจัยด้านด้านนักเรียน กับการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจาง พัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}	Y
X_1	1											
X_2	0.803**	1										
X_3	0.706**	0.846**	1									
X_4	0.701**	0.806**	0.820**	1								
X_5	0.554**	0.590**	0.642**	0.619**	1							
X_6	0.408**	0.503**	0.554**	0.542**	0.654**	1						
X_7	0.479**	0.532**	0.529**	0.526**	0.663**	0.775**	1					
X_8	0.481**	0.566**	0.572**	0.591**	0.662**	0.718**	0.851**	1				
X_9	0.521**	0.583**	0.579**	0.576**	0.693**	0.669**	0.764**	0.818**	1			
X_{10}	0.293**	0.405**	0.449**	0.439**	0.404**	0.560**	0.602**	0.678**	0.565**	1		
X_{11}	0.243**	0.365**	0.409**	0.409**	0.368**	0.518**	0.580**	0.642**	0.504**	0.896**	1	
Y	0.497**	0.540**	0.615**	0.484**	0.577**	0.534**	0.630**	0.608**	0.568**	0.474**	0.486**	1
\bar{X}	4.49	4.47	4.43	4.37	4.35	4.14	4.15	4.22	4.26	3.96	3.96	4.46
SD	0.47	0.51	0.55	0.58	0.45	0.54	0.56	0.53	0.48	0.56	0.60	0.46

** $p < .01$

จากตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่แยกรายด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.243 ถึง 0.896 โดยทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันของอยู่ในระดับต่ำถึงสูง ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) การสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) การกระตุ้นทางปัญญา (X_3) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) การได้รับความสำเร็จ (X_5) การได้รับความยอมรับนับถือ (X_6) ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X_7) ลักษณะของงาน (X_8) ความรับผิดชอบต่องาน (X_9) เจตคติในการเรียน (X_{10}) แรงจูงใจใส่สัมฤทธิ์ (X_{11}) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจาง พัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 กับตัวแปรเกณฑ์ พบร่วม ทุกตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.484 ถึง 0.630

4. ผลการวิเคราะห์การทดสอบพหุคูณของตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตารางที่ 7 อำนาจพยากรณ์ของตัวแปรพยากรณ์ และคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดจากปัจจัยที่ใช้พยากรณ์ การบริหารงานวิชาการของกลุ่โรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตัวพยากรณ์	R	R^2	ร้อยละพยากรณ์
X_7	0.630	0.396	39.60
X_7, X_3	0.712	0.507	50.70

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของกลุ่โรงเรียน การบริหารงานวิชาการของกลุ่โรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 เรียงลำดับตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ความก้าวหน้าในหน้าที่การทำงาน (X_7) และการกระตุ้นทางปัญญา (X_3) โดยตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรรวมกัน สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของกลุ่โรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้ร้อยละ 50.70

5. ค่าสถิติของตัวพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์การบริหารงานวิชาการของกลุ่โรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตารางที่ 8 ค่าสถิติของตัวพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์การบริหารงานวิชาการของกลุ่โรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตัวพยากรณ์	b	$S.E.b.$	β	t	p
ค่าคงที่	1.578	0.228		6.928	0.000**
X_7	0.345	0.054	0.423	6.443	0.000**
X_3	0.327	0.055	0.391	5.968	0.000**

$R = 0.712$

$R^2 = 0.507$

$S.E.est. = 0.324$

** $p < .01$

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่โรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 2 ด้าน คือ ความก้าวหน้าในหน้าที่การทำงาน (X_7) และการกระตุ้นทางปัญญา (X_3) สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของกลุ่โรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคุณ (R) เท่ากับ 0.712 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.507 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ($S.E.est.$) เท่ากับ 0.324 และตัวแปรทั้ง 2 ตัว สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของกลุ่โรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม

ศึกษาระยอง เขต 1 ได้ร้อยละ 50.70 โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปค่าแนวติบ

$$\hat{Y} = 1.578 + 0.345 (X_1) + 0.327 (X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปค่าแนวมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.423 (Z_1) + 0.391 (Z_2)$$

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านช้างพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยด้านนักเรียน ของกลุ่มโรงเรียนบ้านช้างพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานวิชาการของกลุ่มบ้านช้างพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบร่วมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยด้านนักเรียนกับการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านช้างพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบร่วม ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านช้างพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้แก่ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X_1) และการกระตุ้นทางปัญญา (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคุณ เท่ากับ 0.712 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.324 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านช้างพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้ร้อยละ 50.70

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านช้างพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 สามารถอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยด้านนักเรียน พบร่วม

1.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง พบร่วม โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการทุ่มเทให้กับองค์กรอย่างเต็มที่ มีส่วนร่วมในการทำงาน คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย สร้างเจตคติที่ดี การคิดในเบื้องต้น สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานได้ใช้ความสามารถ ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง ให้คำแนะนำในการคิดแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้

มีความในฝูงและก้าวทันเทคโนโลยี และรู้จักการใช้หลักการและเหตุผลในการตัดสินใจมากกว่าความรู้สึก ตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของพาตองนห์ นิและ และรุ่งชัดพร เวหะชาติ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชวิสาส เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชวิสาส เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

1.2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน พบร่วมโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความภาคภูมิใจในงานที่ปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน คำนึงถึงคุณภาพของงานอยู่เสมอ งานที่ได้รับมีความท้าทายความสามารถและระดับให้ต้องปฏิบัติ ช่วยเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของปริยาพรรณ ล่ององนวลด (2550) ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอีสานตอนล่าง พบร่วม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าพนักงานมหาวิทยาลัยมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบต่องาน และด้านการได้รับความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก

1.3 ปัจจัยด้านนักเรียน พบร่วมโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนได้รับคำชี้แนะจากเพื่อนและคุณครูอย่างสม่ำเสมอ มีความตั้งใจทำการที่มีประโยชน์และมี คุณค่าต่อสังคมและผู้อื่น จดจ่อ กับงานที่ได้รับมอบหมาย ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มทำงาน ร่วมกันได้ มีความต้องการอิสรภาพในการทำงานและแสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศ และมีความวิริยะ อุตสาหะในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฏฐิยาภรณ์ หยอกุบล (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัย ด้านโรงเรียน ด้านครอบครัว และด้านตัวนักเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนได้แก่ ปัจจัยด้านตัวนักเรียน

2. การบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบร่วมโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศการศึกษาโดยผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ มีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนากิจกรรม/โครงการที่จัดทำขึ้นบนฐานความเป็นจริงและ สำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม ครุภารกิจจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริม ให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ สามารถซึ้งและอ่านความลึกซึ้งในการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุรภัทร ประทุม (2559) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็น ภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด หากผู้บริหารสามารถ บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงถือได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจส่วนที่สำคัญที่สุด

ในสถานศึกษา และปริยaphร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามขั้นตอนที่มุ่งหมายของการศึกษา นอกจากนี้ปัจจัย phร เจียวนินทร์ (2562) กล่าวว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สามารถตรวจสอบได้ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรที่กำหนด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยด้านนักเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระ域ของ เขต 1 พบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่สถานศึกษาจะได้รับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพได้ด้วย ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับองค์กร เป็นที่ยกย่องเคารพนับถือศรัทธาและไว้วางใจแก่ผู้ร่วมงาน เปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อพัฒนาองค์กร จึงใจและกระตุ้นให้เกิดความมุ่นหมายในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และเกิดความสำเร็จขึ้นในองค์กร นักเรียนได้รับการสอนที่มีคุณภาพ ตั้งใจทำกิจกรรมที่มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อสังคมและผู้อื่น มีความอดทนในการทำงานและสามารถแก้ไขปัญหาในข้อผิดพลาดต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผล ทำให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของพาตุนะ ที่ น และ แระรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้อง กับผลการวิจัยของเซติกา ระโส (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ พบร. 1 บุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบร. บุคลากรมีแรงจูงใจเกือบทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการยอมรับนับถือที่มีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง 2) บุคลากรที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบร. ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง 3) บุคลากรที่มีลักษณะการปฏิบัติงานต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบร. ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ด้านการยอมรับนับถือ และด้านความรับผิดชอบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปวีณา เหล่าลดา (2557) พบร. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน และปัจจัย

ด้านครุพัสดุ

4. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบร่วมี 2 ตัวแปร สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้ร้อยละ 50.70 ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิปรายเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ดังนี้

4.1 ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การทำงาน สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหากครูได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงาน จากผู้บังคับบัญชา มีการพิจารณาความดีความชอบอย่างยุติธรรมและมีมาตรฐานที่เข้มถึ่ดี ปัจจัยเหล่านี้จะสามารถทำให้การบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุรภัทร ประทุม (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบร่ว่า ระดับปัจจัยด้านแรงจูงใจของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของโซติกา ระโส (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบร่ว่า บุคลากรมีแรงจูงใจเกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการยอมรับนับถือที่มีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฏฐาภรณ์ หยกอุบล (2555) พบร่ว่า แรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการกระตุ้นทางปัญญา สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถให้คำแนะนำต่อผู้ร่วมงานในการคิดแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีความใฝ่รู้และก้าวหน้าเทคโนโลยี ให้ใช้หลักการและเหตุผลในการตัดสินใจมากกว่าความรู้สึกของตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา และกระตุนให้ผู้ร่วมงานมีการคิดค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา ด้วยตนเองอย่างมีระบบ เพื่อที่จะทำให้สามารถปฏิบัติงานทางด้านการบริหารวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะพร เอียวอินทร์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัย

ด้านผู้บริหาร โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทได้ร้อยละ 63.8 และงานวิจัยของขวัญตา เกื้อกูลรัฐ (2554) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดกลาง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังงานวิจัยของกู้ดไฮร์ท (Goodhart, 1991) ได้ศึกษาลักษณะของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐที่มีประสิทธิภาพในด้านวิชาการ ซึ่งทำการวิเคราะห์โดยศึกษาผลผลิตทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการ ความสำเร็จของโรงเรียนและประสิทธิภาพของการวัดผล พบว่า การเป็นผู้นำในด้านการจัดองค์การของผู้บริหาร ความมีคุณธรรมจริยธรรมของครูปฏิบัติการสอนและความเป็นหนึ่งเดียวของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ต่อกลุ่มมีประสิทธิภาพของโรงเรียนและส่งผลต่อกลุ่มมีประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน และงานวิจัยของแมทธิว (Matthews, 2007) ได้ศึกษาเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปฏิบัติการประเมินของครูภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นข้อมูลได้จากการเขียนตอบคำถามปลายเปิด จากการวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างปฏิบัติการประเมินของครูและภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยวัดจากการพัฒนาการสอน และการพัฒนาหลักสูตรการปฏิบัติในการประเมินเรื่องหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่า มีนัยสำคัญคือ การร่วมมือโดยอาศัยการประเมินซึ่งเป็นกระบวนการที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนร่วมมือกันวิเคราะห์ข้อมูลการประเมิน เพื่อวางแผนการสอนและอภิปรายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยด้านนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในอัปดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ครูในสถานศึกษาของท่านได้รับโอกาสในการทำงาน ตามความสามารถของแต่ละบุคคล กล้าแสดงความคิดเห็นและลงมือปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ

1.1.2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน ในด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ผู้บริหาร สถานศึกษาควรให้การยอมรับนับถือบุคลากรในสถานศึกษา และส่งเสริมการให้เกียรติและเคารพในความสามารถของเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

1.1.3 ปัจจัยด้านนักเรียน ในด้านแรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนยอมรับ ฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มในการทำงานกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนมีสิริะในด้านความคิด ภาระงานแผนการเรียนรู้ นักเรียนจะสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ และก่อให้เกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

1.2 จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการ ในด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อยู่ในอัปดับสุดท้าย ดังนั้น สถานศึกษาควรออกแบบและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการนักเรียน โดยประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอกให้มีส่วนช่วย

ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น

1.3 จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มี 2 ตัวแปร โดยประกอบด้วย ความก้าวหน้า ในหน้าที่การงาน และการกระตุ้นทางปัญญา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนการดำเนินงาน รวมทั้งมีการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางในการบริหารโรงเรียนอยู่เสมอ เน้นให้ความสำคัญในการพัฒนา ความรู้ความสามารถของครูโดยฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานในสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้ครูได้เพิ่มพูนทักษะ ในการทำงานและนำมาพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษาได้อย่างเต็มศักยภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 รวมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ การสำรวจ การสังเกต ฯลฯ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาได้

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 และเขตการศึกษาอื่น

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: ครุสภาก.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). คู่มือการบริหารโรงเรียนในครองการการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิบุคคล. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

ขวัญตา เกื้อกูลรัช. (2554). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษานาดกลาง อำเภอโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.

จตุรภัทร ประทุม. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชูศรี ณอมกิจ. (2550). ความล้มเหลวของบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

โชค ปัญญาวนันท์. (2556). การพัฒนาอย่างยั่งยืนของนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎี บัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โชคิกา ระยะ. (2555). แรงจูงใจในการปฏิรูปตัวงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏนราธิวาสราชนครินทร์. ปริญญา

นิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ณัฏฐิยาภรณ์ หยกอุบล. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการเรียนวิชาภาษาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. วารสารการศึกษาและพัฒนาลังค์ โรงเรียนพิบูลบำเพ็ญ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธุมากร เจดีย์คำ. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

บุญชุม ศรีสะคาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวิริยาสาสน์.

ประยงค์ ชูรักษ์. (2548). พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน. การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปริยaphr วงศ์อนุตตโรจน์ (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปริยaphr ละอองนวล. (2550). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัยราชภัฏอีสาน ตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. อุบลราชธานี, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ปวีณา เหล่าลดา. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปิยะพร เอียวอินทร์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

พรพรรณ แก้วฝ่าย. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

พาตองนะท์ นิلاء และ รุ่งขัชดาพร เวทะชาติ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ.

วรรณี ลวงสวัส. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศิราณี มะแอล. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนนวมินทร์ชิษฐ์ สวนกุหลาบ วิทยาลัยปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์การศึกษา

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2556). รายงานฉบับสมบูรณ์ การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ. เข้าถึงได้จาก <https://tdri.or.th/wp-content/uploads/2014/03/Final-Paper.pdf>

สมุทร ชำนาญ. (2556). ภาวะผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎีและปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ระยอง: พี. เอส. การพิมพ์.

สันติ บุญกิริมย์. (2552). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. (2563). แผนพัฒนาการศึกษา ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565). เข้าถึงได้จาก <https://drive.google.com/drive/u/1/folders/1nxLtq4wppJAC6Baf8y59CEMhIbGobx14>

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565. ระยอง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.

สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา. (2559). รายงานการวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา.

Bass, B. M. (1998). *Transformational leadership: Industrial, military, and educational impact*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). *Improving organization effectiveness through transformation leadership*. Thousand Oaks: Sage.

Cronbach, L. J. (1990). *Essential of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.

Goodhart, W.H.. (1991). The instrumental and expressive characteristics of public secondary schools and effectiveness. *Dissertation Abstracts International*, 51(8), 2214-A.

Herzberg, F. (1979). Motivation and innovation: Who are workers serving? *California Management Review*, 22(2), 60-70.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

Likert, R. (1967). *The human organization: Is management and value*. New York: McGraw-Hill.

Matthews, G. (2007). *Handbook of research for educational communications and technology*. New York: Macmillan Library Reference.

การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา กรณีศึกษา: จังหวัดพิษณุโลก

A STUDY OF THE PROBLEMS AND NEEDS OF COMPUTER CENTER IN SCHOOL CASE STUDY: PHITSANULOK PROVINCE

Received: 23 February 2024 Revised: 26 August 2024 Accepted: 23 September 2024

พิชญาภา yawสร้อย, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก แหล่งข้อมูล คือ ครูผู้ดูแลศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา ในเขตจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบโควตา โดยมีคุณสมบัติคือเป็นครูพี่เลี้ยงของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และมีหน้าที่ดูแลศูนย์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามประเมินตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) และแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย และโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความต้องการด้านการจัดสรรงบประมาณในการบริการศูนย์คอมฯ มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาคือ ต้องการให้มีการติดตั้งระบบป้องกันภัยให้ครบถ้วน ต้องการโปรแกรมซอฟแวร์ขั้นพื้นฐานที่ทันสมัย ต้องการการซ่อมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ชำรุดให้กลับมาใช้งานได้ ต้องการคู่มือการซ่อมบำรุง อุปกรณ์ในศูนย์คอมพิวเตอร์ ตามลำดับ

คำสำคัญ: สภาพปัญหาและความต้องการ, ศูนย์คอมพิวเตอร์, พิษณุโลก

Abstract This research aims to study the condition of problems and needs assessment of computer centers in school Phitsanulok Province. Information sources include: teacher in Phitsanulok Province. There were 22 people, which were obtained through quota selection, which were qualified to be a mentor teachers of teaching professional training student computer department which was assigned to take care of the computer center in school. Tools used in this research Questionnaire type, 5-level rating

scale, and statistics used in the research include mean, percentage, standard deviation, and content analysis

1. The overall problem situation of computer centers in educational institutions is at a moderate level, when considering the size of the school, it was found that large and extra-large schools There is a low level of problem and small and medium-sized schools the problem is at a moderate level.

2. The need for budget allocation for computer center services has the most valuable, followed by modern basic software programs, hardware equipment and peripherals, and organizing a systematic organizational structure, creating a manual for organizing training activities, respectively.

Keywords: Problems and Needs, Computer center, Phitsanulok

บทนำ

นับตั้งแต่มีการสร้างนวัตกรรมที่เรียกว่าเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องแรกของโลกที่มีชื่อว่า (ENIAC) Electronic Numerical Integrator and Computer ซึ่งถูกออกแบบและพัฒนาเพื่อนำใช้คำนวณวิศวกรรมสูญญากาศในการทำงานครั้งที่ 2 (Computer History Museum, 2023) ต่อมามีการคิดค้นและพัฒนาเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่อง และมีการนำไปประยุกต์ใช้ในงานต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย การนำเอาระบบของเครื่องคอมพิวเตอร์ทำให้โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในช่วงแรกคอมพิวเตอร์ถูกนำมาใช้ในงานการคลังและบัญชี หลังจากนั้นหลายหน่วยงานเริ่มนำคอมพิวเตอร์มาใช้มากขึ้น ด้วยความสามารถของเครื่องคอมพิวเตอร์ ทำให้การทำงานของหน่วยงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก

ประเทศไทยมีเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องแรกเมื่อปี พ.ศ. 2506 โดยเรียก กันตามชื่อของสเปกเครื่องคือ IBM 1620 ซึ่งคอมพิวเตอร์เครื่องดังกล่าวนี้ได้ติดตั้งไว้ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนและการวิจัย ซึ่งนับว่าประเทศไทยเป็นประเทศแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีคอมพิวเตอร์ใช้งาน (สุนทร จันโภมศัก, 2531) ต่อมาราวปี พ.ศ. 2512 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดตั้งหน่วยคอมพิวเตอร์ไซエンซ์ (Computer Science) เพื่อทำหน้าที่ให้บริการด้านคอมพิวเตอร์ภายในมหาวิทยาลัย และใช้สนับสนุนการเรียนการสอนวิชาด้านคอมพิวเตอร์ ถือว่าหน่วยคอมพิวเตอร์ไซエンซ์ เป็นหน่วยงานการศึกษาทางด้านคอมพิวเตอร์แห่งแรกของประเทศไทย (คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ฉบับที่ 5 หมวดที่ 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 63 ถึง มาตรา 69 ได้กำหนดบทบาทของรัฐที่ต้องดำเนินการในการสนับสนุนสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ รัฐต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ให้สถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้นำไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารและพัฒนาการเรียนการสอนของครู ให้มีความทันสมัยด้วยอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย และประโยชน์ที่สำคัญคือ

การให้ผู้เรียน นักเรียนได้เข้าไปใช้งาน ศึกษาเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการใช้ดิจิทัล ตลอดจนเป็นพลเมืองดิจิทัล (Office of the Education Council, 2003)

สถานศึกษาได้ตอบรับนโยบายดังกล่าวข้างต้นโดยการจัดทำวัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนงานด้านการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งได้บริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ไว้ในสถานที่เดียวกัน มีการจัดสถานที่สภาพแวดล้อม และแต่งตั้งบุคคลดูแลเพื่อมาตรฐาน และเรียกกลุ่มงานดังกล่าวว่า ศูนย์คอมพิวเตอร์ ซึ่งหมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการแหล่งข้อมูลและประมวลผล และใช้ฟังก์ชันจัดเก็บและประมวลผลแบบอัตโนมัติ รวมบริการเสริมต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อหน่วยงาน (Martin & Reinald, 1985) ทั้งนี้ศูนย์คอมพิวเตอร์ในหน่วยงานทางการศึกษาจะให้ความสำคัญกับงานด้านการบริการทางด้านเทคโนโลยีมากกว่างานประมวลผลข้อมูล (Thanasekhar, 2016 ; NCCU Computer Center, 2015)

การบริหารจัดการศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาจะประสบกับประดีเด่นที่ท้าทายต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น ความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ การให้บริการ บุคลากรผู้ดูแล งบประมาณ และการติดตามดูแล ศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา ซึ่งผู้จัดในฐานะผู้ที่รับผิดชอบในการประเมินและติดตามการฝึกปฏิบัติ วิชาชีพครุรักษ์ที่ทางเรียนของนิสิตสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ซึ่งต้องปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และนิสิตมักจะได้รับผิดชอบให้เป็นผู้ช่วย หรือผู้ดูแลศูนย์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียน ดังนั้นผู้จัดจึงมีความสนใจที่จะศึกษา สภาพปัจจุบันและความต้องการของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาในเขตจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่นิสิตส่วนใหญ่เลือกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครุ โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะนำไปเป็นแนวทางให้ นิสิตเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครุ ประกอบกับนำไปใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาการบริหารและจัดการคอมพิวเตอร์ศึกษา ตลอดจนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์คอมพิวเตอร์ ในสถานศึกษาในวงกว้างต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก
- เพื่อศึกษาความต้องการของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้จัดได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์คอมพิวเตอร์ ในสถานศึกษา ซึ่งดิเรก ธีระภูร (2557: 3) เสนอว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา หรือคอมพิวเตอร์ศึกษา มีองค์ประกอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ 2 ส่วน คือส่วนที่เป็น นามธรรม ได้แก่ แนวคิดทฤษฎีในการบริหารงาน การวางแผนกลยุทธ์ แผนและโครงการ การติดตามและประเมินผล และส่วนที่เป็นรูปธรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับ การบริหารวัสดุอุปกรณ์ งานบุคคล งานอาคารสถานที่ ระบบการผลิต เป็นต้น ในส่วนของงานบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ในการดูแลหน่วยงานหรือองค์กรนั้น พิชญาภา ยวงศ์ร้อย (2567) ได้เสนอหน้าที่ของผู้ดูแลศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาว่า ประกอบด้วย 4 ฝ่ายคือ 1. ฝ่ายสนับสนุนการเรียนการสอน 2. ฝ่ายซ่อมบำรุง 3. ฝ่ายฝึกอบรมและบริการ และ 4. ฝ่ายระบบเครือข่าย โดยผู้จัดได้ศึกษาองค์ประกอบและประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ

ศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา และกำหนดประเด็นเพื่อนำมาใช้ในการสอบถามถึงสภาพปัญหา และความต้องการในด้านต่างๆ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินแบบประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert (1932) การใช้ข้อมูลจากแบบประเมิน Likert จะช่วยให้การวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาเป็นไปอย่างละเอียดและครอบคลุม พร้อมทั้งช่วยให้การวางแผนและการตัดสินใจในการบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งแบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ตอน ดังนี้

การศึกษาเรื่องที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก โดยมีวิธีการและขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทบทวนวรรณกรรม วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับ สภาพของศูนย์คอมพิวเตอร์ ในสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษา การจัดการห้องคอมพิวเตอร์ การสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดประเด็นในแบบสอบถามซึ่งได้มาจาก การวิเคราะห์เอกสาร ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและจัดการศูนย์คอมพิวเตอร์ ทำให้ได้ประเด็นในแบบสอบถามจำนวน 8 ด้าน คือ 1. ด้านแนวคิดทางการบริหารจัดการ 2. ด้านบุคลากร 3. ด้านงบประมาณ 4. ด้านวัสดุอุปกรณ์ 5. ด้านบทบาทและหน้าที่ 6. ด้านอาคารและสถานที่ 7. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารศูนย์คอมพิวเตอร์ และ 8. ด้านการประเมินผล

3. สร้างแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับของ Likert's โดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นสภาพและปัญหาของศูนย์คอมพิวเตอร์

4. สร้างแบบสอบถามตามที่ออกแบบไว้ และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบร่วมกันว่า ประเด็นในแบบสอบถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ทั้ง 50 ข้อ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงไปใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีบริบทและสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นครูที่ดูแลศูนย์คอมพิวเตอร์ในโรงเรียนนอกเขตจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบภาษาและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach Alpha) พบร่วมกันว่ามีค่าเท่ากับ 0.98

6. นำแบบสอบถามฉบับที่ผ่านการปรับปรุงและการตรวจสอบคุณภาพไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาเรื่องที่ 2 การศึกษาความต้องการของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก มีการดำเนินงานดังนี้

- ศึกษาเอกสาร ทบทวนวรรณกรรม วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาความต้องการของศูนย์คอมพิวเตอร์ และการสร้างแบบสอบถาม
- กำหนดประเด็นในแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นทั้ง 8 ด้าน ในแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 1
- สร้างแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)
- สร้างแบบสอบถามตามที่ออกแบบไว้ และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และความเหมาะสม พบร่วม ประเด็นในแบบสอบถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเหมาะสมเท่ากับ 4.85 จำนวน 20 ข้อ
- ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีบริบทและสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายโดยเป็นครูที่ดูแลศูนย์คอมพิวเตอร์ในโรงเรียนออกเขตจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คน
- นำแบบสอบถามฉบับที่ผ่านการปรับปรุงและการตรวจสอบคุณภาพไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย โดยให้นิสิตที่ออกฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูไปใช้สอบถามครูที่เลี้ยงที่ผู้ดูแลศูนย์คอมพิวเตอร์ในโรงเรียน
- รวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งได้กลับคืนมาจำนวน 22 ฉบับ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล มาเขียนผลการวิเคราะห์ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

- ผลการวิจัย พบร่วม สภาพปัญหาของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพปัญหาของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก จากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 22 คน โดยใช้แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังจะได้เสนอผลการศึกษาแต่ละตอนดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามเพศ

เพศส่วน	จำนวน	ร้อยละ
เพศชาย	14	63.64
เพศหญิง	8	36.36
รวม	22	100

จากตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามเพศ พบร้า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย 14 คนและเพศหญิง 8 คน

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
1-5 ปี	6	27.27
6-10 ปี	6	27.27
11-15 ปี	4	18.18
16-20 ปี	1	4.55
มากกว่า 20 ปี	5	22.73
รวม	22	100

จากตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบร้า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นเวลา 1-5 ปี จำนวน 6 คน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 6-10 ปี จำนวน 6 คน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 5 คน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-15 ปี จำนวน 4 คน และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 16-20 ปี จำนวน 1 คน

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดเล็ก	4	18.18
ขนาดกลาง	8	36.36
ขนาดใหญ่	9	40.91
ขนาดใหญ่พิเศษ	1	4.55
รวม	22	100

จากการที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบร่วมกับผู้ตอบแบบสอบถาม ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 9 คน ขนาดกลาง จำนวน 8 คน ขนาดเล็ก จำนวน 6 คน และขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 คน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 4 สภาพปัจจุบันของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาเขตจังหวัดพิษณุโลก

ประเด็นในการสอบถาม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านแนวคิดทางการบริหารจัดการ			
1. วิสัยทัศน์ พัฒกิจ และเป้าหมายศูนย์คอมพิวเตอร์ ไม่สอดคล้อง กับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	2.27	1.39	น้อย
2. การบริหารจัดการงานศูนย์คอมพิวเตอร์ในโรงเรียนไม่มีการนำหลักคิด ทฤษฎีทางการบริหารมาใช้	2.45	1.41	น้อย
3. การบริหารจัดการทรัพยากรพื้นฐานของศูนย์คอมพิวเตอร์ ยังไม่มีประสิทธิภาพ	2.86	1.49	ปานกลาง
4. บุคลากรในศูนย์คอมพิวเตอร์ขาดทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตาม	2.05	1.36	น้อย
5. ความรู้ในด้านการบริหารและจัดการองค์กรไม่มีความจำเป็นต้องใช้ บริหารจัดการศูนย์คอมพิวเตอร์	2.29	1.35	น้อย
6. ศูนย์คอมพิวเตอร์ไม่วิเคราะห์สภาพ ปัจจุบันและการดำเนินงานยัง ไม่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	2.50	1.41	ปานกลาง
รวม	2.40	1.40	น้อย
ด้านบุคลากร			
7. บุคลากรของศูนย์คอมพิวเตอร์ขาดความสามารถและทักษะการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล	2.05	1.36	น้อย
8. ศูนย์คอมพิวเตอร์มีบุคลากรไม่เพียงพอ	2.41	1.53	ปานกลาง
9. ท่านไม่ค่อยมีโอกาสได้เข้าร่วมอบรมพัฒนาความรู้และทักษะด้าน เทคโนโลยี	1.86	1.32	น้อย
10. ท่านต้องพัฒนาความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีด้วยตนเองอยู่ เสมอ	3.22	1.54	ปานกลาง
รวม	2.39	1.51	น้อย

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็นในการสอบถาม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านงบประมาณ			
11. ท่านไม่สามารถดำเนินการจัดซื้อและจัดจ้างอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า	2.73	1.39	ปานกลาง
12. ป้อยครั้งท่านต้องใช้เงินจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในศูนย์คอมพิวเตอร์ด้วยเงินของตนเอง	2.73	1.35	ปานกลาง
13. งบประมาณที่จัดสรรไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการศูนย์คอมพิวเตอร์	3.05	1.56	ปานกลาง
14. ท่านไม่สามารถบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า	2.55	1.53	ปานกลาง
รวม	2.76	1.45	ปานกลาง
ด้านวัสดุอุปกรณ์			
ซอฟแวร์			
15. โปรแกรมซอฟแวร์ที่ใช้ในศูนย์คอมพิวเตอร์ไม่ทันสมัย	2.91	1.60	ปานกลาง
16. โปรแกรมซอฟแวร์ในการทำงานขั้นพื้นฐานไม่เพียงพอต่อการให้บริการ	2.64	1.53	ปานกลาง
17. โปรแกรมซอฟแวร์ในการทำงานขั้นพื้นฐานไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งาน	2.64	1.53	ปานกลาง
ฮาร์ดแวร์			
18. อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ไม่ทันสมัย	3.09	1.57	ปานกลาง
19. อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการให้บริการ	3.23	1.54	ปานกลาง
20. อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ไม่มีความพร้อมต่อการให้บริการ	2.95	1.56	ปานกลาง
อุปกรณ์ต่อพ่วง			
21. อุปกรณ์ต่อพ่วง เช่น โปรเจคเตอร์ ไม่มีพร้อมในการให้บริการ	2.45	1.37	น้อย
22. อุปกรณ์ต่อพ่วง เช่น โปรเจคเตอร์ มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการให้บริการ	2.41	1.33	น้อย
23. ศูนย์คอมพิวเตอร์มีการจัดหาอุปกรณ์ต่อพ่วงที่ยังไม่ตรงกับความต้องการในการใช้	2.50	1.34	ปานกลาง
รวม	2.76	1.48	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็นในการสอบถาม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านบทบาทและหน้าที่			
ฝ่ายสนับสนุนการเรียนการสอน			
24. การให้บริการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ยังไม่มีความพร้อม	2.41	1.30	น้อย
25. การให้บริการอุปกรณ์ต่อพ่วงเพื่อใช้ในการสอนยังไม่มีความพร้อม	2.36	1.22	น้อย
26. การให้บริการอุปกรณ์อาร์ดแวร์ เช่น การบริการเครื่องปรินเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร ไม่พร้อมต่อการใช้บริหาร	2.64	1.43	ปานกลาง
27. ขาดการให้บริการติดตั้งซอฟแวร์ที่สนับสนุนการเรียนการสอน	2.45	1.37	น้อย
28. ขาดการพัฒนาสื่อที่สนับสนุนการเรียนการสอน	2.68	1.49	ปานกลาง
ฝ่ายซ่อมบำรุง			
29. ขาดการตรวจสอบ / แก้ไข / ให้คำปรึกษา / ติดตั้ง ปัญหาด้านซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ ปัญหาไฟร์สคอมพิวเตอร์ของนักเรียนและครู	2.77	1.54	ปานกลาง
30. ขาดตรวจสอบ / แก้ไข / ปรับปรุง เครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องประชุม ห้องสัมมนา รวมห้องบรรยาย และห้องต่างๆ ที่มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	2.82	1.53	ปานกลาง
31. ขาดตรวจสอบ / แก้ไข / ปรับปรุง อุปกรณ์ต่อพ่วง ที่อยู่ในการรับผิดชอบของศูนย์คอมพิวเตอร์	2.59	1.47	ปานกลาง
ฝ่ายฝึกอบรมและบริการ			
32. การกิจกรรมจัดอบรมให้แก่ครู นักเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพ	2.36	1.29	น้อย
33. เมื่อมีการจัดเตรียมห้องประชุม ห้องบรรยาย และห้องต่าง ๆ ที่มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การบริการจัดเตรียมห้องและดูแลควบคุมยังขาดความชำนาญ	2.32	1.29	น้อย
34. การให้บริการโสตทัศนูปกรณ์ เช่น ถ่ายภาพ คุณเครื่องแสง สี และเสียงภายในโรงเรียน	2.41	1.50	น้อย
35. การให้ยืมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ ไปใช้งานนอกศูนย์คอมพิวเตอร์ยังให้บริการได้ไม่ทั่วถึง	2.64	1.43	ปานกลาง
ฝ่ายระบบเครือข่ายและระบบสารสนเทศ			
36. บุคลากรขาดความสามารถในการออกแบบงานกราฟิกของโรงเรียน	2.41	1.33	น้อย
37. ขาดการดูแลและพัฒนาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เครือข่ายแบบมีสาย (Lan) และไร้สาย (Internet, Wi-fi)	2.55	1.47	ปานกลาง
38. ขาดความพร้อมดูแลระบบเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ให้อยู่ในสถานะพร้อมใช้งาน	2.73	1.49	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็นในการสอบถาม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
39. ขาดการพัฒนาและจัดการเว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียน ให้มีการอัปเดตอย่างต่อเนื่อง	2.36	1.29	น้อย
รวม	2.53	1.39	ปานกลาง
ด้านอาคารและสถานที่			
40. ศูนย์คอมพิวเตอร์ตั้งอยู่ในสถานที่ที่ไม่สะดวกต่อการเข้าไปใช้บริการ	1.95	1.25	น้อย
41. ศูนย์คอมพิวเตอร์มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ไม่ส่งเสริมการพัฒนา ความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยี	2.32	1.36	น้อย
42. ศูนย์คอมพิวเตอร์มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ไม่มีมาตรฐาน	2.23	1.34	น้อย
43. ระบบป้องกันภัยในศูนย์คอมพิวเตอร์ไม่มีความหนาแน่น	2.57	1.21	ปานกลาง
รวม	2.26	1.29	น้อย
ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารศูนย์คอมพิวเตอร์			
44. ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานในด้านการสนับสนุน การเรียนการสอน	2.36	1.22	น้อย
45. ขาดการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารงานในด้านซ่อมบำรุง	2.45	1.14	น้อย
46. ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานในด้านการฝึกอบรม และบริการ	2.36	1.18	น้อย
47. ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานในด้านการบริการ ระบบเครือข่ายและระบบสารสนเทศ	2.52	1.21	ปานกลาง
รวม	2.43	1.17	น้อย
ด้านการประเมินผล			
48. ศูนย์คอมพิวเตอร์ขาดการประเมินและติดตามผลการให้บริการ ของศูนย์คอมพิวเตอร์	2.77	1.48	ปานกลาง
49. ศูนย์คอมพิวเตอร์ขาดการสรุปผลเพื่อปรับปรุงการให้บริการของ ศูนย์คอมพิวเตอร์	2.68	1.46	ปานกลาง
50. ศูนย์คอมพิวเตอร์ขาดการประเมินอย่างรอบด้าน	2.68	1.43	ปานกลาง
รวม	2.71	1.43	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	2.55	1.40	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก พบร่วมมีค่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55$, S.D. = 1.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 4 ด้านที่มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการประเมินผล และด้านบทบาทและหน้าที่ ตามลำดับ และมี 4 ด้านที่มีค่าอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารศูนย์คอมพิวเตอร์ด้านแนวคิดทางการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร และด้านอาคารและสถานที่ ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก แบ่งตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ผลผล
ขนาดเล็ก	2.50	1.48	ปานกลาง
ขนาดกลาง	2.91	1.33	ปานกลาง
ขนาดใหญ่	2.40	1.38	น้อย
ขนาดใหญ่พิเศษ	1.10	0.31	น้อย
รวม	2.55	1.40	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลกตามขนาดของโรงเรียน พบร่วมกันขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อย และโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษาความต้องการของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก

ประเด็นความความต้องการ	ความถี่ (คน)	ร้อยละ (%)	ลำดับที่
1. การพัฒนาความรู้ด้านแนวคิดพื้นฐานในการบริหารศูนย์คอมพิวเตอร์	9	40.91	4
2. การจัดโครงสร้างองค์กรอย่างเป็นระบบ	7	31.82	6
3. การเข้าร่วมอบรมพัฒนาความรู้และทักษะด้านการเทคโนโลยี	7	31.82	6
4. บุคลากรในการดูแลศูนย์คอมฯ	8	36.36	5
5. การจัดสรรงบประมาณในการบริการศูนย์คอมฯ เพิ่มขึ้น	14	63.64	1
6. โปรแกรมซอฟต์แวร์ขั้นพื้นฐานที่ทันสมัย	10	45.45	3
7. อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ และอุปกรณ์ต่อพ่วง	9	40.91	4
8. ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์มีความพร้อมต่อการเข้าใช้งานได้ทุกเมื่อ	8	36.36	5

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ประเด็นความความต้องการ	ความถี่ (คน)	ร้อยละ (%)	ลำดับที่
9. การซ่อมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ชำรุดให้กลับมาใช้งานได้	10	45.45	3
10. คู่มือการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ในศูนย์คอมพิวเตอร์	10	45.45	3
11. คู่มือการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม	3	13.64	9
12. อุปกรณ์ด้านโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัย	9	40.91	4
13. การพัฒนาทักษะด้านการออกแบบงานกราฟิกประชาสัมพันธ์	6	27.27	7
14. การเดินระบบเครือข่ายภายในโรงเรียนอย่างเป็นระเบียบ	9	40.91	4
15. การพัฒนาและจัดการเว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียน	4	18.18	8
16. การปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในศูนย์คอมพิวเตอร์	7	31.82	6
17. การติดตั้งระบบป้องกันภัยต่าง ๆ ให้ครบถ้วน	11	50.00	2
18. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการศูนย์คอมฯ	8	36.36	5
19. การประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง	7	31.82	6
20. การให้มีการสรุปรายงานการทำงานทุกปีการศึกษา	7	31.82	6

จากการที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ความต้องการด้านการจัดสรรงบประมาณในการบริการศูนย์คอมฯ เพิ่มขึ้น มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาคือ ต้องการให้มีการติดตั้งระบบป้องกันภัยต่าง ๆ ให้ครบถ้วน ต้องการโปรแกรมซอฟแวร์ขั้นพื้นฐานที่ทันสมัย ต้องการการซ่อมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ชำรุดให้กลับมาใช้งานได้ ต้องการคู่มือการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ในศูนย์คอมพิวเตอร์ ต้องการพัฒนาความรู้ด้านแนวคิดพื้นฐานในการบริหารศูนย์คอมพิวเตอร์ ต้องการอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง ต้องการอุปกรณ์ด้านโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัย ต้องการให้มีการเดินระบบเครือข่ายภายในโรงเรียนอย่างเป็นระเบียบ ต้องการบุคลากรในการดูแลศูนย์คอมฯ ต้องการให้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์พร้อมต่อการเข้าใช้งานได้ทุกเมื่อ ต้องการให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการศูนย์คอมฯ ต้องการจัดโครงสร้างองค์กรอย่างเป็นระบบ ต้องการเข้าร่วมอบรมพัฒนาความรู้และทักษะด้านการเทคโนโลยี ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในศูนย์คอมพิวเตอร์ ต้องการให้มีการประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง ต้องการให้มีการสรุปรายงานการทำงานทุกปีการศึกษา ต้องการพัฒนาทักษะด้านการออกแบบงานกราฟิกประชาสัมพันธ์ ต้องการพัฒนาและจัดการเว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียน ต้องการคู่มือการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

- การศึกษาสภาพปัจุบันของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และ

ขนาดใหญ่พิเศษ มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย และโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่ผลการวิจัยปรากฏ เช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาหลายประเด็นเป็นตัวบุคคล และประเด็นท้าทายดังกล่าว จำเป็น ต้องได้รับการจัดการให้เสร็จสิ้นก่อน ทำให้การให้ความสำคัญกับศูนย์คอมพิวเตอร์เป็นเรื่องของลงมา ข้อคิดเห็นดังกล่าวนี้สอดคล้องกับกัญจร เอี่ยมพญา และคณะ (2565) เสนอว่าโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหา ที่ควรได้รับจัดการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ ปัญหาการยุบโรงเรียนบางส่วน เนื่องจากปัญหาด้านงบประมาณ เพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยรายหัวที่สูง มีงบประมาณไม่เพียงพอ ครุภาระรับขั้นเรียน และ ขาดอุปกรณ์และเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ กองทุนเพื่อความ เสมอภาคทางการศึกษา (2566) โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนมากพบปัญหาคือขาดครุภาระอยู่ส่วนประจำ ส่วนมาก มากแล้วก็ย้ายออกไปเนื่องด้วยหลากหลายสาเหตุ ทำให้เด็กหลายคนเจอครุภาระเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ จบ ปีการศึกษาหนึ่งก็เปลี่ยนเป็นครุภาระใหม่ กล้ายเป็นการเรียนรู้ที่ไม่ต่อเนื่อง

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประเด็นอุปกรณ์ ยาาร์ดแวร์มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการให้บริการ มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 1.54) ทั้งนี้ อาจเป็น เพราะว่า ศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา มีวัสดุอุปกรณ์ทั้งซอฟต์แวร์และยาาร์ดแวร์จำนวนมาก และถูกใช้งานต่อเนื่องเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง ตลอดจนผู้ใช้อุปกรณ์ซึ่งคือผู้เรียนขาดความรู้ ความสามารถในการใช้งานและดูแลรักษาอุปกรณ์ เมื่อต้องใช้งานอุปกรณ์จะใช้งานผิดวิธี สรุปให้อุปกรณ์เกิดความเสียหาย บางกรณีถึงขั้นใช้งานไม่ได้ เป็นผลให้อุปกรณ์ชำรุดเสื่อมสภาพ ไม่สามารถใช้งานต่อไปได้ ให้บริการของศูนย์คอมพิวเตอร์ในโรงเรียนไม่เพียงพอ ต่อการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับ สุติมา นครเขต (2561) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การประเมินผลการใช้ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ของห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ มีสภาพเก่า ไม่ทันสมัย ประมวลผล ชา เสื่อมสภาพและชำรุด และยังขาดอุปกรณ์ซอฟต์แวร์และยาาร์ดแวร์บางส่วนที่จำเป็นต่อการใช้งาน ท่านอง เดียวกับ สุทธิชัย หมั่นเขตกรุง (2561) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ในการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ มาจากจำนวน เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2. การศึกษาความต้องการของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา เขตจังหวัดพิษณุโลก พบร่วม ความต้องการด้านการจัดสรรงบประมาณในการบริการศูนย์คอมฯ เพิ่มขึ้น เป็นประเด็นที่มีความต้องการ มากที่สุด เป็นอันดับ 1 ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า วัสดุอุปกรณ์ของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาเกิดความ ชำรุดเสียหายเป็นจำนวนมาก อุปกรณ์บางอย่างเสียหายมากจนเกินกำลังที่จะซ่อมแซมให้นำกลับมาใช้งาน ใหม่ได้ ซึ่งจำเป็นต้องซื้อเพิ่มเข้ามาทดแทนส่วนที่เสียไป จึงจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการแก้ปัญหา ดังกล่าวที่ ประกอบกับความผันแปรทางเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ทำให้วิทยาการทางการซอฟต์แวร์และยาาร์ดแวร์ มีการพัฒนาเร็ว มาก แต่ในสถานศึกษาไม่มีสามารถที่จะปรับเปลี่ยนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์สมัยใหม่ เข้ามา เพื่อใช้สนับสนุนการเรียนการสอนได้อย่างทันท่วงที สอดคล้องกับ สุติมา นครเขต (2561) ได้ศึกษา งานวิจัยเรื่อง การประเมินผลการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาพิชณ์โลก เขต 2 ซึ่งได้เสนอแนวทางในการปัญหาการขาดอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ไว้ว่า ควรมีการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อจัดซื้อและซ่อมบำรุงเครื่องคอมพิวเตอร์ให้มีความเพียงพอ ต่อความต้องการใช้งานของนักเรียน และสอดคล้องกับความผลงานวิจัยของ สุทธิชัย หมั่นเขตภิจ (2561) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คอมพิวเตอร์ ในสถานศึกษา มีสภาพเก่า ไม่ทันสมัย ระบบประมวลผลช้า ชำรุด เสื่อมสภาพ ไม่สามารถทำงานได้อย่าง เต็มประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากการไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อระบบคอมพิวเตอร์และ อุปกรณ์ต่อพ่วง ประกอบกับหน่วยงานไม่มีนโยบายและแนวทางที่ชัดเจนในการจัดการปัญหาเรื่อง งบประมาณที่จะมาใช้จัดการปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เกิดขึ้น จากผลงานวิจัยแสดง ให้เห็นว่าปัญหาต่าง ๆ หากได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ การดำเนินงานของศูนย์ คอมพิวเตอร์จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และด้านบริการ ต่าง ๆ ในด้านเทคโนโลยี ได้อย่างเต็มความสามารถ ทั้งนี้ประโยชน์สูงสุด คือ การที่ผู้เรียนได้เข้าถึง แหล่งเรียนรู้ที่มีความพร้อมทั้งทรัพยากรและบริการอย่างทันสมัยและเท่าเทียม

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. การบริหารจัดการศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา ควรกำหนดให้บุคลากรผู้ดูแลศูนย์ คอมพิวเตอร์ศึกษาทุกคนเข้าร่วมการพัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการ และการซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์
2. ควรนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับการบริหารทรัพยากรของศูนย์คอมพิวเตอร์จะช่วย ให้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และยั่งยืน แม้ในภาวะที่งบประมาณจำกัด
3. ศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาควรจัดศึกษาดูงานศูนย์คอมพิวเตอร์ที่ได้รับความประสบ ความสำเร็จอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
4. ควรมีการออกข้อกำหนด/แนวปฏิบัติในการเข้าใช้บริการต่าง ๆ ของศูนย์คอมพิวเตอร์ ให้ชัดเจน
5. ควรมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์คอมพิวเตอร์ทุกปีการศึกษา เพื่อ พัฒนา/ปรับปรุงแผนการดำเนินงานในปีการศึกษาถัดไป

เอกสารอ้างอิง

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2566). บักหมุดความเหลื่อมล้ำ แก่ไทยโรงเรียนขนาดเล็ก. เข้าถึงได้จาก <https://www.eef.or.th/inequality-in-small-school/>

กัญจร เอี่ยมพูน, นิวัตต์ น้อยมณี, พรทิพย์ อันเงียม อภิชาต อนุกูลเวช และดาวประกาย ระยะ. (2565). โรงเรียนขนาดเล็ก : ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ. วารสารสิรินธรปริทรรศน์, 23(1), 315-329.

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2563). ประวัติคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์. เข้าถึงได้จาก <https://www.cp.eng.chula.ac.th/about/history>.

จตุพร ระเงจิตร และมุทิตา มหามูล. (2561). การศึกษาปัญหาการบริการคอมพิวเตอร์ภายในห้องเรียน กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.

ดิเรก ชีรภูร. (2557). การบริหารและจัดการหน่วยงานเทคโนโลยีสารสนเทศ. เพชรบูรณ์: สำนักพิมพ์จุลดิษกการพิมพ์.

พิชญาภา ยวงศ์ร้อย. (2567). การพัฒนาการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 18(2), 75-90.

สุติมา นครเขต. (2561). การประเมินผลการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา ลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุทธิชัย หมั่นเขตกิจ. (2561). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของสถานศึกษา ลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1. (สารานิพนธ์มหาบัณฑิต). พิษณุโลก มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุนทร จันโภมศึก. (2531). คอมพิวเตอร์กับการบริหารงานโรงพยาบาล. วารสารแพทย์เขต 7, 7(1), 45-51.

Computer History Museum (2023). ENIAC. Retrieved August 25, 2024, from: <https://www.computerhistory.org/revolution/birth-of-the-computer/4/78>

Likert, R. (1932). A technique for measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 140, 5-55. Retrieved August 25, 2024, from: https://legacy.voterview.com/pdf/Likert_1932.pdf.

Martin, G. & Reinald, G. (1985). *Organization and management of a computer center*. Macmillan: New York.

NCCU Computer Center. (2015). *Computer Center* [Online]. Retrieved July 9, 2023, from: <https://cc.nccu.edu.tw/en/about.html>

Office of the Education Council. (2003). *National Education Act B.E. 2542 (1999) and Amendments (Second National Education Act B.E. 2545 (2002)*. Bangkok: Ministry of Education.

Thanasekhar, B. (2016). *Computer Center Madras Institute of Technology* [Online]. Retrieved July 9, 2023, from: <https://cc.mitindia.edu/>

Guidelines on Home-Based Learning for Improving the Body-Mass Index and Achievement of International Primary School Students in Bangkok, Thailand

Received: 3 April 2024

Revised: 1 July 2024

Accepted: 19 July 2024

Adam S. Buchanan, Faculty of Education, St. Theresa International College
Montien Chomdokmai, Faculty of Education, St. Theresa International College

Abstract: *Home-based learning (HBL) was widely implemented during the Covid pandemic, with limited research into its effects on students' mental and physical wellbeing or academic performance. After two-years of HBL, 40% of the students from the study were classified as overweight based on their body-mass index (BMI). Academically, the number of 'high achievers' decreased by 30% on average, while 'low achievers' increased exponentially. The purpose of this research was to identify during HBL, if there was a correlation between increased BMI and academic performance, and to propose guidelines to improve HBL platforms. The research questions were to determine the average BMI and grade-point average (GPA) of students both prior to HBL and when they returned onsite, then identify if there was a correlation, and propose guidelines to mitigate risks in future scenarios. It was hypothesized that there was a significant relationship between the BMI and academic achievement. The research used quantitative methodology to gather and analyze objective data, including students' height, weight, and grades. Correlational analysis was determined using a Chi-Square Test to measure the strength of the relationship between BMI and GPA, with results used to validate the necessity of guidelines to improve HBL. The research concluded that during HBL, students' BMI increased 2.51 points while GPA data identified a 30% reduction in high-achievers and an exponential increase of low-achievers. Yet, the Chi-Square Test showed no significant relationship between students' BMI and GPA. The results justify the need to implement guidelines to reduce risks associated with HBL. Due to the success of HBL platforms, they are more likely to be adapted in future scenarios, therefore it is essential that we evaluate their impact to ensure better results for students' physical, mental and academic well-being.*

Keywords: home-based learning, academic achievement, body-mass index, guidelines, grade-point average

Introduction

Thailand is struggling with ever increasing rates of obesity. The World Health Organization has stated that nearly one-third of Thailand's population is overweight, with 9% being classified as obese. This is particularly concerning amongst the youth, where approximately 10.5% of children under five years old are obese, while amongst children aged 6-14, the percentage of obese children is 13.9% for that age group. (CTN News, 2020)

The Body Mass Index (BMI) is a system of calculating the level of obesity in a person by dividing the mass (in kilograms) of their body by the square of their height in meters. Body Mass Index (BMI) provides crucial data, as it has been found that children with high BMI have corresponding changes in gray matter volume in brain regions, such as the fusiform gyrus, postcentral gyrus and hippocampus, which severely affects cognitive function and is detrimental to high academic achievement (Migueles et al., 2021).

Academic achievement is the knowledge and skills acquired by students through learning and training (McCoach et al., 2017). Embodied Cognition Theory addresses the influence of the physical structure of the body on the cognitive abilities of individuals. According to Ye et al. (2019), the way and steps in which cognitive processes are carried out are determined by the physical properties of the body. A view of learning based on this theory states that the body is not an irrelevant or obstructive factor in the learning process; the body is the subject of learning and physical health has an important role in shaping the mental activities of learners, such as thinking, judgment and memory (Jiayi and Haosheng, 2018).

Previous studies have found that physical activity leads to certain cognitive advantages, specifically with; math, acuity, and reaction time (Sallis et al., 1990). Consequently, research has shown that overweight students, when compared with normal-weight peers, achieved poor results on math and reading tests (Tobin, 2013).

During the COVID Pandemic, from 2019 to 2022, many schools were forced to lockdown and offer classes and courses online. This limited the options available for students to develop their physical fitness and well-being. Previous research has suggested that when the educational stage changes (i.e.- from onsite to online learning) or academic demand increases, that physical activity tends to decrease (Brooke et al., 2004). Additionally, social-distancing policies and other pandemic restrictions saw students lose their play time, recesses, and breaks. Students could not share equipment, or use school facilities to stay active and exercise to maintain their health. Furthermore, in Thailand, public spaces and private businesses were forced to close, such as parks, beaches, gyms, yoga and dance studios, and even residential fitness centers. Not only were children severely restricted on when, where, how, and with whom they could engage in physical activities, they were additionally required to increase their screen time and remain sedentary for prolonged periods of time while they had to study online. Students were confined to their homes, forced into hours of sedentary screen and study time, and not allowed to use any public or private facilities for physical activity.

This study focused on a particular private international primary school in Bangkok, Thailand. After spending approximately two years doing home-based learning during the pandemic, a significant percentage of students appeared to be overweight, lethargic, easily fatigued, and unmotivated for physical activity when they returned on campus to continue their studies. This lackadaisical attitude was exasperated even further due to further restrictions on play times, social distancing, and the closure of shared facilities such as the gyms, swimming pools, etc. This led the researcher to determine if this lethargic, somnolent demeanor was affecting their academic performance and achievement, and conversely, if improving their Body Mass Index would have a positive correlation on students' achievement results. If it was shown that there is a correlation between being overweight and poorer academic results, then guidelines would be produced to mitigate these risks and

improve students' overall health, wellbeing, and cognitive performance.

This observation of students' increase in weight was supported by reviewing the health records of students to determine their body-mas index. It was shown, that after the home-based learning, 40% percent of the students were determined to be overweight, with half of those students being classified as obese.

Statement of the Objectives

1. To study the body-mass index of international primary school students in Bangkok, Thailand.
2. To study achievement of international primary school students in Bangkok, Thailand.
3. To study the relationship between the body-mass index and achievement of international primary school students in Bangkok, Thailand.
4. To propose guidelines for enhancing healthy habits during home-based learning of international primary school students in Bangkok, Thailand.

Research Questions

1. What is the average body-mass index of international primary school students in Bangkok, Thailand?
2. What is the grade point average of international primary school students in Bangkok, Thailand?
3. Is there a relationship between the body-mass index and achievement of international primary school students in Bangkok, Thailand?
4. What are the Guidelines on home-based learning for improving the body-mass index and achievement of international primary school students in Bangkok, Thailand.

Hypothesis

There is a significant relationship between the body-mass index and achievement of international primary school students in Bangkok, Thailand.

Importance of the Study

This research could be used to better mitigate risks to students' physical and mental wellbeing during future pandemics or lockdowns that require home-based learning to be implemented. Furthermore, this research could be used by schools to justify the effectiveness and need for play time, recess, breaks, exercise, and increased physical activity, both for the physical and mental health of the students.

Scope and Limitations

The scope of this research covered home-based learning platforms that were implemented in an international primary school in Bangkok, Thailand, just after Term 1 of the 2019-2020 academic year until students returned onsite for the 2022-2023 academic year. The study looked at the academic and health records of approximately 300 students that span the school terms in question.

The limitations of this study included the lack of additional relative data such as socioeconomic status, underlying health issues, diet and exercise routines, environmental

factors, etc. that were all additional factors in a student's body mass index and academic achievement. Furthermore, this study was limited to the most recent school lockdowns during the global pandemic.

Theoretical Framework

The correlation between BMI and academic achievement has been well verified by different scholars through cross-sectional and follow-up studies. Previous studies based on tracking data of individuals' BMI from kindergarten to eighth grade found that adolescents with progressively and consistently higher BMI performed worse in reading and mathematics (Hsu et al., 2019). One study of adolescents showed that an increase in students BMI was associated with a greater risk of achieving a lower grade-point average (GPA) (Mo-suwan et al., 1999).

In Thailand, research was conducted to examine the correlation between being overweight and academic performance, the results of which demonstrated a relationship between adolescents who were overweight and poor school performance (Mo-suwan et al., 1999).

A study of students in China also found a correlation between obese students and lower intelligence quotient (IQ) scores (Li, 1995). Chinese scholars investigated 1,380 fifth- and sixth-grade students and found that BMI was negatively associated with language and mathematics performance (Lv et al., 2020).

Shi et al. (2022), identified three key concerns regarding the correlation between obesity and academic achievement. First, research has shown that non-overweight children achieve better results than their overweight peers. Secondly, obesity leads to changes in grey matter volume in the brain, impairs cardiorespiratory function, and reduces working memory. Thirdly, not all obese children suffer academically. Shi et al. (2022) recommends that additional research is needed to address these concerns.

Although there was a wealth of evidence demonstrating the correlation between increased BMI and negative academic performance, there was a lack research showing the impacts of home-based learning during prolonged lockdowns on students' physical activity and BMI. There was also no clear evidence if home-based learning led to an increase in students' overall BMI, and if students consequently suffered academically due to the effects of pandemic lockdowns, increased screen time, and a more sedentary lifestyle.

Further supporting evidence has also shown that students who played more sports had better academic profiles (Clough, 2019). Thus, monitoring students' Body Mass Index is an important factor that influences academic achievement.

Conceptual Framework

The independent variable in this research was students' body-mass index (BMI). Students' BMI was collected and compared from student records of both pre-home-based learning terms and post-home-based learning terms.

The dependent variable in this research was students' academic achievement results based on their end-of-term examinations and cumulative grade-point average (GPA).

It was theorized that during the pandemic's home-based learning, as a result of lockdowns, online classes, and lack of access and opportunities for physical activities, that students' BMI on average increased due to a more sedentary lifestyle. Furthermore, the

research and data were analyzed to look for a correlation between students BMI and their academic performance and results. It was further hypothesized that students' cumulative GPA might have suffered due to a lack of physical exercise and an increase in the average BMI of students.

RESEARCH METHODOLOGY

Part One: Relationships between Body-Mass Index and Achievement

This research used quantitative methodology to gather and analyze objective data. The data collected included students' height and weight from both pre and post home-based learning school terms. Students' height and weight was then used to calculate their body-mass index (BMI) to determine if they were a healthy weight, overweight, or obese. Students' cumulative grade-point average (GPA) was also collected from both pre and post home-based learning school terms to measure their academic achievements.

This research used a correlational design method to analyze the objective data gathered from the relevant school terms.

Part Two: Purpose Guidelines for Enhancing Healthy Habits during Home-based Learning

Based on the background of the study and the literature review, if it is determined by analyzing the data of students' body-mass index (BMI) and grade-point average (GPA) that there was a correlation demonstrating a negative impact on students' health and achievement, then the researcher will purpose Guidelines for Enhancing Healthy Habits during Home-based Learning. These guidelines can be implemented during future scenarios where home-based learning must be initiated to help mitigate the risks to students' health and improve opportunities for them to excel academically.

The Guidelines are based on suggestions and recommendations from numerous entities used throughout this study and the literature review, including; the World Health Organization (WHO), the Childhood Obesity Foundation, the American Heart Association (AHA), the National Sleep Foundation (NSF), and the Kaiser Foundation Health Plan of Washington. The guidelines have established recommended methods and routines supported by evidence to improve healthy habits during sedentary home-based learning by providing clear procedures and protocols that students and parents can implement at home to encourage a healthier diet, daily exercise, routine sleeping schedules, and creating a more conducive learning environment that is comfortable and free from distractions.

Population

The population for this research was 900 primary level students from Years 1-6 who were enrolled for the 2022-2023 academic year at an international primary school in Bangkok, Thailand.

Sample

The sample group for this research was selected by purposive random sampling because there was relevant data pertaining to their height, weight, and cumulative GPA from both pre and post home-based learning school years and terms. The sample included 308 Year 1-2 primary students who were enrolled in 2019-2020. Then, 3-years later, the

same group of 293 Year 4-5 primary students who were enrolled for the 2022-2023 was used. These students were the same group, but the number was not equal because some students had left the school during the COVID pandemic. The sample size was approximately 300 students out of a representative population of 900 primary level students from Years 1-6 in the same school.

Instrumentation and Data Gathering Procedures

The researcher collected the height and weight records, which were collected from each student at the end of each term for the sample group from Semester 1 2019-20 (that was the last term before home-based learning), and Semester 1 2022/23 when students returned to onsite learning at the school campus. The age, gender, height and weight records from each student were used to calculate their body-mass index (BMI). Students from the research sample were then classified and grouped as either 'healthy weight', 'underweight', 'overweight', or 'obese'. Students with a BMI score between the 5th percentile to less than the 85th percentile were considered as 'healthy weight'. Students with a BMI score between the 85th percentile to less than the 95th percentile were considered as 'overweight'. And students with a BMI score of the 95th percentile or above were classified as 'obese'. All BMI scores were calculated using the Center for Disease Control and Prevention's official BMI Percentile Calculator for Child and Teen (CDC, 2023).

Additionally, the researcher collected students' Final Term Grades from Semester 1 2019/20 and Semester 1 2022/23. Only grades from their core academic subjects were included. The core academic subjects used to calculate their GPA were English, Math, Science, Chinese and Thai. Finally, students from the research sample were classified and grouped as either 'high achiever', 'average achiever', or 'low achiever'. Students who had a final score percentage of 80% or higher (GPA = 2.7 - 4.0) were classified as 'high achievers', while students with a percentage of 60%-79% (GPA = 1.0 - 2.3) were classified as 'average achievers', and students with a percentage of 59% (GPA = < 1.0) or lower were classified as 'low achievers'.

Data Analysis

SPSS was used to calculate the mean average of students' BMI and final term grades (GPA) from both pre and post home-based learning school terms. Correlational analysis was computed using chi-square to measure the strength of the relationship between BMI and GPA and their association with each other.

RESEARCH FINDINGS

Body Mass Index

The body-mass index of the sample population is summarized in Tables 1 and 2.

Table 1: Data Summary of Body-Mass Index 2019-20

No	Category	Frequency	Percentage
1	Under weight	22	7.14
2	Healthy weight	210	68.18
3	Over weight	37	12.02
4	Obese	39	12.66
	Total	308	100.00
	Average BMI = 16.14		

Table 2: Data Summary of Body-Mass Index 2022-23

No	Category	Frequency	Percentage
1	Under weight	12	4.09
2	Healthy weight	165	56.31
3	Over weight	58	19.80
4	Obese	58	19.80
	Total	293	100.00
	Average BMI = 18.65		

Based on the data presented in both Table 1 and Table 2, the average body-mass index of the sample population increased 2.51 points during the home-based learning terms. The percentage of students who were deemed to be ‘healthy weight’ dropped from 68.18% prior to home-based learning down to 56.31% of the sample population. During the years students spent doing home-based learning, the number of students who were overweight increased from 12.02% to 19.80%, and the number of obese students increased from 12.66% to 19.80%.

Therefore, in regards to the research question 1) What is the average body-mass index of international primary school students in Bangkok, Thailand; it can be noted that the average body-mass index increased from 16.14 to 18.65 during home-based learning.

Academic Achievement (Grade-Point Averages)

The academic achievement of the sample population is summarized in Tables 3 and 4.

Table 3: Data Summary of Grade-Point Averages 2019-20

No	Category	Frequency	Percentage
1	High achievers (Percentage of 80 up)	238	77.27
2	Average achievers (Percentage of 60 - 79)	64	20.78
3	Low achievers (Percentage of 59 down)	6	1.95
	Total	308	100.00
Average GPA = 85.06%			

Table 4: Data Summary of Grade-Point Averages 2022-23

No	Category	Frequency	Percentage
1	High achievers (Percentage of 80 up)	140	47.78
2	Average achievers (Percentage of 60 - 79)	117	39.93
3	Low achievers (Percentage of 59 down)	36	12.29
	Total	293	100.00
Average GPA = 76.42%			

Based on the data presented in both Table 3 and Table 4, the average GPA of the sample population decreased from 85.06% (GPA = 3.0) (high achievement) to 76.42% (GPA = 2.0) (average achievement) during the home-based learning terms. The percentage of students who were deemed to be 'high achievers' dropped from 77.27% prior to home-based learning down to 47.78% of the sample population. That is a 29.49% reduction in high achieving students during the home-based learning program. Although some of these high-achieving students became 'average achievers', resulting in an increase of average students from 20.78% to 39.93%, the percentage of low achieving students exponentially expanded from only 1.95% to 12.29% of the sample population.

Therefore, based on the data, it is evident that during home-based learning there was a 29.49% reduction in the number of high achieving students, while simultaneously the number of low achievers increased exponentially to represent 12.29% of the sample population. In regards to research question 2) What is the grade-point average of international primary school students in Bangkok, Thailand; we can determine that the average GPA of students decreased from a high achievement average of 85.06% (GPA = 3.0) to a standard average of 76.42% (GPA = 2.0) during home-based learning.

Chi-Square Test

In order to answer the research question 3) Is there a relationship between the body-mass index and achievement of international primary school students in Bangkok, Thailand; and to validate the authenticity of the hypothesis of this research paper, a Chi-Square Test was conducted to determine what, if any, correlation there was between students' body-mass index and their cumulative grade-point average.

Table 5: Relationship between the body-mass index and achievement of international primary school students in Bangkok, Thailand; Data 2019-20 (Pre-home-based learning)

No	Category	High achiever	Average achievers	Low achievers	Total achievers
1	Under weight	14	7	1	22
	Percentage	4.55%	2.27%	0.32%	7.14%
	Chi Square	68.833	34.000	-	157.300
	df	66	30	-	153
	Significance	0.382	0.281	-	0.389
2	Healthy weight	164	31	15	210
	Percentage	53.25%	10.06%	4.87%	68.18%
	Chi Square	484.235	341.979	4840235	1175.878
	df	522	338	522	1152
	Significance	0.880	0.429	0.880	0.306
3	Overweight	30	6	1	37
	Percentage	9.74%	1.95%	0.32%	12.01%
	Chi Square	168.167	12.000	-	226.625
	df	168	12	-	240
	Significance	0.482	0.446	-	0.723
4	Obese	30	8	1	39
	Percentage	9.74%	2.60%	0.32%	12.66%
	Chi Square	293.750	38.250	-	464.208
	df	288	35	-	462
	Significance	0.395	0.324	-	0.462
Total		238	52	18	308
Percentage		77.28%	16.88%	5.84%	100.00%
Chi Square		1223.893	664.191	24.000	3061.516
df		1254	675	20	3000
Significance		0.723	0.609	0.242	0.213

Regarding Observed values as presented in Table 5, in the year 2019-20, most of the students were High Achiever students (238), there were 52 Average Achiever students, and there were only 18 Low Achiever students. For the Healthy weight group, most of the students were High Achievers students (164), there were 31 Average Achiever students, and there were only 15 Low Achiever students. For the Overweight group, most of the

students were High Achievers students (30), there were 6 Average Achiever students, and there was only one Low Achiever student. For the Obese group, most of the students were High Achiever students (30), there were 8 Average Achiever students, and there was only one Low Achiever student. As shown in Table 5, there was no relationship between the body-mass index and achievement of international primary school students in Bangkok, Thailand; Data 2019-20 (Pre-home-based learning). The hypothesis was rejected.

Table 6: Relationship between the body-mass index and achievement of international primary school students in Bangkok, Thailand; Data 2022-23 (Post-home-based Learning)

No	Category	High achiever	Average achievers	Low achievers	Total achievers
1	Under weight	5	5	2	12
	Percentage	1.71%	1.71%	0.68%	4.10%
	Chi Square	20.000	15.000	2.000	96.000
	df	16	12	1	88
	Significance	0.220	0.241	0.157	0.263
2	Healthy weight	83	64	18	165
	Percentage	28.33%	21.84%	6.14%	56.31%
	Chi Square	567.139	646.000	216.000	2463.041**
	df	555	666	204	2256
	Significance	0.351	0.704	0.269	0.001
3	Overweight	27	25	6	58
	Percentage	9.22%	8.53%	2.05%	19.80%
	Chi Square	204.375	229.167	24.000	912.372
	df	192	238	20	891
	Significance	0.257	0.648	0.242	0.302
4	Obese	25	23	10	58
	Percentage	8.53%	7.85%	3.42%	19.80%
	Chi Square	195.486	223.292	60.000	1194.236
	df	192	216	48	1152
	Significance	0.417	0.352	0.115	0.189

As shown in Table 6, there was no relationship between the body-mass index and achievement of international primary school students in Bangkok, Thailand; Data 2022-23 (Post-home-based learning), except for healthy weight students, which was the only relationship shown in this study. Therefore, in regards to research question 3) Is there a relationship between the body-mass index and achievement of international primary school

students in Bangkok, Thailand; no relationship was found, except for the isolated group of healthy weight students post-home-based learning. The hypothesis was rejected.

The Guidelines on home-based learning for improving the Body-Mass Index and Academic Achievement of international primary school students in Bangkok, Thailand composed of Part 1: Guidelines for Healthy and Underweight students, Part 2: Guidelines for Overweight students, and Part 3: Guidelines for Obese students. The researcher used a questionnaire given to three experts (an administrator, a teacher, and a parent, all with Master Degrees or higher in education) to ensure validity and reliability.

Table 7: Results of the Three Experts' Evaluation of the Guidelines for Enhancing Healthy Habits During Home-based Learning of international primary school students in Bangkok, Thailand

	The 1 st Expert	The 2 nd Expert	The 3 rd Expert	Total	Average	Level
Part 1: Introduction						
Background	5	5	4	14	4.67	Very good
Purpose	5	5	5	15	5.0	Very good
Part 2: Sections of Guidelines						
Guidelines of Healthy Weight Students	5	5	5	15	5.0	Very good
Guidelines of Overweight Students	4	5	5	14	4.67	Very good
Guidelines of Obese Students	4	5	5	14	4.67	Very good
General suggestion for All sections	4	5	5	14	4.67	Very good
Role of School Heads and Teachers	4	4	4	12	4.0	Good
Conclusion	5	5	5	15	5.0	Very good
Totals	36	39	38	113	37.67	
Average	4.5	4.88	4.75		4.71	Very good

As shown in Table 7, the average of the Results of the Three Experts' Evaluation of the Guidelines for Enhancing Healthy Habits During Home-based Learning of international primary school students in Bangkok, Thailand was suitable at the Very Good level (4.71).

SUMMARY AND CONCLUSION

Discussion

The researcher found that there was no relationship between the Body-Mass Index and Academic Achievement of international primary school students in Bangkok, Thailand in 2019-2020 and in 2022-2023. The hypothesis was rejected. This result related to some other educators' conclusions. Almarshad et al. (2020) concluded that weight did not show any influence on academic performance when the BMI alone was compared with the academic performance of the students for a short duration (one year). Ahmad et al. (2019) concluded that the academic performance, with Body Mass Index, has no significant relationship with each other. Alswat et al. (2017) stated that there was no correlation between Body Mass Index, waist circumference, and school performance. Students who achieved excellence in the overall grade are more likely to attend private school, live with well-educated parents, get optimal sleep hours per night, and they seldom eat outside the home. Additionally, U. Franz Atare & Nkangude A. T (2014) concluded that Body-Mass Index was not related to academic performance, so there was no basis to judge a student generally by body mass profile rather than conducive learning environment, and genetic endowments which continue to influence academic performance. These findings were in line with Muhammad et al. (2018) who revealed that there is a weak and negative correlation between BMI and the academic performance of female participants. Similarly, Anderson et al. (2017) demonstrated a significant negative correlation between BMI or obesity and academic performance. An observation by Bahammam et al. (2012) showed a lower obesity prevalence among excellent students rather than average ones. In addition, the present results are supported by the findings of Suraya et al. (2017), which stated that BMI is not related to academic performance.

The first research question addressed the problem of students' body-mass index and how it might have changed during home-based learning. During the two years of home-based learning, students' average body-mass index increased by 2.51 points. The percentage of students who were a 'healthy weight' prior to home-based learning decreased from 68.18% of the sample population down to 56.31% of the students. In regards to the data collected from the post home-based learning term, 19.80% of the sample population was considered obese with another 19.80% being identified as overweight. The number of students who were deemed to be an 'unhealthy weight' accounted for a nearly 39.6% of the sample population by the end of home-based learning. This ratio of 'healthy weight' to 'unhealthy weight' (60:40) far exceeds the data from CTN News (2020) that stated that 13.9% of Thai children between the ages of 6-14 are obese.

The second research question addressed the problem of the impact of home-based learning on students' academic achievement. Students' overall grade-point average dropped from a high-achiever score of 85.06% (GPA = 3.0) down to an average-achiever score of 76.42% (GPA = 2.0). This was the result of a nearly 30% reduction of high achieving students from the sample population during the two years of home-based learning. Even more concerning and noteworthy, was that the number of students deemed 'low-achievers' increased exponentially from 1.95% to represent 12.29% of the sample population. With a 30% reduction of high-achieving students and the number of low-achievers increasing exponentially, it is clearly evident that home-based learning over a two-year period had a negative impact on academic achievement.

The third research question addressed if there is a correlation between increased body-mass index and academic achievement. Despite no correlation being shown in this study (except for the 'healthy weight' group and academic achievement in the Post HBL survey), due to the wealth of other research that demonstrates a correlation between students' body-mass index and their academic achievement, this study still produced valuable data by providing validation for the fourth research objective, which is to create guidelines for enhancing healthy habits during home-based learning.

Therefore, the fourth research question addressed the need for guidelines to be established to mitigate the risks to students' physical health and mental well-being during prolonged periods of home-based learning. Over the years in Thailand, there have been several instances that required schools to close for prolonged periods, such as flooding, political upheavals (protests, coups, etc.), global pandemics, and natural disasters, all of which could occur at any time in the future, therefore justifying having an action plan in place for such incidents. Therefore, to address the fourth research objective of this study, the evidence has justified the need and the benefit of having guidelines and policies in place to protect and enhance students' mental and physical health and well-being in the event of future home-based learning scenarios.

Conclusion

This study found that there was no relationship between the Body-Mass Index and Academic Achievement of international primary school students in Bangkok. However, there is validation to show that being overweight or obese can have direct physiological and psychological impacts on students' academic performance. Being overweight or obese was shown to impair memory and reduce cognitive functioning (Carnell et al., 2012; Hoeman, 2007; Maayan et al., 2011; Lokken et al., 2009; Parisi, et al., 2010; Miller et al., 2009). Additionally, the impact of being obese and overweight can negatively affect students, both socioemotionally and psychologically, including their self-esteem, confidence, motivation, self-efficacy, and relationships with others (Perez-Lloret et al., 2013; Geier et al., 2007; Eisenberg & Aalsma, 2005; Falkner et al., 2001; Erickson et al., 2000). This provides further justification for the need to implement policies and guidelines to safeguard students mental and physical health. Therefore, the guidelines from this research were based on the analysis of the data, the genuine health risk to students, and the need to implement policies to safeguard students and ensure academic success regardless if students are learning at home or in school.

Recommendations

It is dangerous to assume that everything about home-based learning was flawless, or to assume that home-based learning is a thing of the past. In fact, due to the recent success of implementing home-based learning strategies, it is even more likely to be adapted in future scenarios, and therefore it is essential that we evaluate the impact, both positive and negative, to ensure better results for students' physical and mental well-being.

For immediate action, this research could be used to conduct a rigorous evaluation of the home-based learning platforms, specifically to identify the significant reduction in students' academic performance. Arguably, home-based learning is not 'learning' at all if students are not progressing academically. Identifying the cause and resolutions of the

negative impact on students' academic achievement is essential for future scenarios when home-based learning must be utilized.

Additionally, as opportunities present themselves, the Guidelines should be implemented to measure their effectiveness, identify areas of improvement, and provide amendments that are suitable for various contexts based on the culture, environment, and reasons for implementing home-based learning. More action research could be done to further develop the Guidelines.

For future studies, it is recommended to identify additional factors that may have a significant influence on students' body-mass index and academic achievement. However, this would likely require more qualitative research such as interviews, case-studies, and open-ended questionnaires, but would provide a deeper analysis of extenuating circumstances, such as individuals' socioeconomic status, underlying health issues, dietary restrictions, exercise routines, family's educational status, and environmental factors.

Additionally, future studies could narrow the scope to identify specific isolated groups and produce more tailored results. For example, would different guidelines be needed for boys instead of girls, or younger children versus adolescents, or for students with disabilities, or even for students in different cultural or ethnic groups.

Therefore, in conclusion, although this research helped to identify some of the genuine risks to students' physical health and mental well-being during prolonged home-based learning scenarios, it is just the first of many opportunities to use the recent global pandemic to identify the real impacts and weaknesses of home-based learning in order to be better prepared and have better policies and platforms in place when future lockdowns are required.

References

Ahmad, D., Baig, I.A., & Munir, N. (2019). Relationship of self-esteem and body mass index with academic performance of postgraduate students in Pakistan. *Journal Human Ecology*. 66(1-3): 25-32 DOI: 10.31901/24566608.2019/66.1-3.3145.

Almarshad F., & Bhilal, M. (2020). Does BMI affect academic performance? Study among undergraduate medical students of Saudi Arabia and India. *International Journal of Medical Research & Health Sciences*. 9(3): 64-73.

Alswat, K.A., Al-shehri, A.D., Aljuaid, T.A., Alzaidi, B.A., & Alasmari, H.D. (2017). The association between body mass index and academic performance. *Saudi Medical Journal*. 38(2): 186-191. DOI: 10.15537/smj.2017.2.16320.

Anderson, A.S. & Good, D.J. (2017). *Increased body weight affects academic performance in university students*. Prev. Med. Rep. 5, 220-223.

BaHammam, A.S., Alaseem, A.M., Alzakri, A.A., Almeneessier, A.S. & Sharif, M.M. (2012). *The relationship between sleep and wake habits and academic performance in medical students: A cross-sectional study*. BMC Med. Educ. 12, 61.

Brooke, H.L., Corder, K., Atkin, A.J., & Van Sluijs, E.M.F. (2014). A systematic literature review with meta-analyses of within-and between-day differences in objectively measured physical activity in school-aged children. *Sports Medicine*. 44, 1427-1438.

Carnell, S., Gibson, C., Benson, L., Ochner, C.N., & Geliebter, A. (2012 Jan.). Neuroimaging and obesity: Current knowledge and future directions. *Obes Rev.* 13(1), 43-56.

Centers for Disease Control and Prevention. (2023, September 14). *BMI percentile calculator for child and teen*. <https://www.cdc.gov/healthyweight/bmi/calculator.html>

Clough, P. (2019). The potential benefits and costs of participation in school sport: An extended cross-sectional study. *Physical Education Matters*. 3, 26-28.

CTN News. (2020). *Trends show that the obesity rates in Thailand on the rise*. Chiang Rai Times. <https://www.chiangraitimes.com/health/trends-show-that-the-obesity-rates-in-thailand-on-the-rise/>

Eisenberg, M.E., & Aalsma, M.C. (2005). Bullying and peer victimization: position paper of the Society for Adolescent Medicine. *Journal of Adolescent Health*. 36, 88-91.

Erickson, S., Robinson, T., Haydel, F., & Killen, J. (2000). Are overweight children unhappy? *Arch Pediatric Adolescent Medicine*. 154, 931-5.

Falkner, N.H., Neumark-Sztainer, D., Story, M., Jeffery, R.W., Beuhring, T., & Resnick, M.D. (2001). Social, educational, and psychological correlates of weight status in adolescents. *Obes Res*. 9, 32-42.

Geier, A.B., Foster, G.D., Womble, L.G., McLaughlin, J., Borradaile, K.E., Nachmani, J., et al. (2007). The relationship between relative weight and school attendance among elementary schoolchildren. *Obesity (Silver Spring)*. 15, 2157-2161.

Hoeman, L.D. (2007). The obese teen: the neuroendocrine connection. *Am Journal Nursing*. 107(2), 40-8.

Hsu, A. S., Chen, C., & Greenberger, E. (2019). Parental warmth moderates the association between BMI trajectories and academic achievement. *Journal Early Adolescence*. 39, 371-394. DOI: 10.1177/0272431618757677.

Jiayi, W., & Haosheng, Y. (2018). Physical activity and academic performance: insights from embodied cognition. *Psychology Explorer*. 38, 492-496.

Li, X. (1995). A study of intelligence and personality in children with simple obesity. *International Journal Obesity*. 19, 355-7.

Lokken, K.L., Boeka, A.G., Austin, H.M., Gunstad, J., & Harmon, C.M. (2009). Evidence of executive dysfunction in extremely obese adolescents: a pilot study. *Surg Obes Relat Dis*. 5(5), 547-52.

Lv, B., Lv, L., Bai, C., & Luo, L. (2020). Body mass index and academic achievement in Chinese elementary students: the mediating role of peer acceptance. *Child Youth Serv. Rev.* 108, 104593. DOI: 10.1016/j.childyouth.2019.104593.

Maayan, L., Hoogendoorn, C., Sweat, V., & Convit, A. (2011 Jul). Disinhibited eating in obese adolescents is associated with orbitofrontal volume reductions and executive dysfunction. *Obesity (Silver Spring)*. 19(7), 1382-7.

McCoach, D. B., Yu, H., Gottfried, A.W., & Gottfried, A. E. (2017). Developing talents: a longitudinal examination of intellectual ability and academic achievement. *High Abil. Stud.* 28, 7-28. DOI: 10.1080/13598139.2017.1298996.

Migueles, J. H., Cadenas-Sanchez, C., Esteban-Cornejo, I., Mora-Gonzalez, J., Rodriguez-Ayllon, M., Solis-Urra, P., et al. (2021). Associations of sleep with gray matter volume and their implications for academic achievement, executive function and intelligence in children with overweight/obesity. *Pediatric Obesity*. 16, e12707. DOI: 10.1111/ijpo.12707.

Miller, J.L., Couch, J., Schwenk, K., Long, M., Towler, S., Theriaque, D.W., et al. (2009). Early childhood obesity is associated with compromised cerebellar development. *Developmental Neuropsychology*. 34(3), 272-83.

Mo-suwan, L., Lebel, L., Puetpaiboon, A., & Junjana, C. (1999). School performance and weight status of children and young adolescents in a transitional society in Thailand. *Int J Obes Relat Metab Disord*. 23, 272-7.

Muhammad, M., Umar, A.A., & Atiku, I. (2018). A relationship between body mass index and academic performance among students of basic medical sciences Bayero University, Kano, Nigeria. *Dutse J. Pure Appl. Sci.* 4, 349-359.

Parisi, P., Verrotti, A., Paolino, M.C., Miano, S., Urbano, A., Bernabucci, M., et al. (2010 Nov). Cognitive profile, parental education and BMI in children: reflections on common neuroendocrinobiological roots. *Journal Pediatric Endocrinol Metabolism*. 23(11), 1133-41.

Perez-Lloret, S., Videla, A. J., Richaudeau, A., Vigo, D., Rossi, M., Cardinali, D. P., & Perez-Chada, D. (2013). A multi-step pathway connecting short sleep duration to daytime somnolence, reduced attention, and poor academic performance: an exploratory cross- sectional study in teenagers. *JJ Clin Sleep Med*. 9: 469-473.

Sallis, J.F., McKenzie, T.L., Kolody, B., Lewis, M., Marshal, S. & Rosengard, P. (1990). Effects of health-related physical education on academic achievement: Project SPARK. *Research Quarterly for Exercise and Sport*. 70, 127-134.

Shi, Y., Yu, H., Di, S. & Ma, C. (2022 Feb). Body mass index and academic achievement among Chinese secondary school students: The mediating effect of inhibitory control and the moderating effect of social support. *Frontiers in Psychology*. 13, 1-14. www.frontiersin.org

Suraya, F., Meo, S., Almubarak, Z., & Alqaseem, Y. (2017). Effect of obesity on academic grades among Saudi female medical students at College of Medicine, King Saud University: Pilot study. *J. Pak. Med. Assoc.* 67, 1266-1269.

Tobin, K.J. (2013). Fast-food consumption and educational test scores in the USA. *Child Care Health Development*. 39, 118-124.

U. Franz A., & Nkangude A. T. (2014 Jan). Body mass index (BMI) and academic performance of undergraduate students. *Asian Journal of Management Sciences & Education*. 3(1).

Ye, H., Zeng, H., & Yang, W. (2019). Enactive cognition: theoretical rationale and practical approach. *Acta Psychologica Sin.* 51, 1270-1280. DOI: 10.3724/SP.J.1041.2019.01270.

HRD JOURNAL

Volume 15, Number 2, December 2024

Editorial

Paratchanun Charoenarpornwattana

Articles

การพัฒนาการอบรมออนไลน์ด้วยโมบายแอปพลิเคชัน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการให้คำแนะนำเชิงบวกของหัวหน้างาน
ติรากานต์ ผ่องสุข, บุญรัตน์ แผลงศร

การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครุตานamenicidการจัดการศึกษาทางเลือก
ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่
ภัทรมนัส ศรีตรังกุล

การบริหารสถานศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนบ้านไร่ให้หล้ำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
ณัฐรุกานต์ โภจันทึก, บุณณิชญา นาเชค, สุเมร งามกนก, สมพงษ์ ปั้นหุ่น

การพัฒนาขอบข่ายงานบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมความยืดมั่นผูกพันต่อโรงเรียน
ของนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
ธุนวัฒน์ บุรุงบางกระตี, วิชัย สีสุด, สุกัญญา แหมข้ออย, รักนิชิต สุทธิพงษ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านจางพัฒนา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
เมธาวี กาญจนคร, ประยุร อิ่มสวัสดิ์, สุเมร งามกนก

การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของศูนย์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา
กรณีศึกษา: จังหวัดพิษณุโลก
พิชญาภา ยวงศ์ร้อย

Guidelines on Home-Based Learning for Improving the Body-Mass Index and Achievement
of International Primary School Students in Bangkok, Thailand

Adam S. Buchanan, Montien Chomdokmai